

Výklad knihy Zjevení Janovo

JIRKA HEDÁNEK
Prague - Czech Republic

Stručný obsah

STRUČNÝ OBSAH	2
ÚVOD.....	5
<i>Doba sepsání knihy - 2 názory</i>	5
DRUHY VÝKLADŮ - INTERPRETAČNÍ ŠKOLY	5
<i>Symbolický výklad</i>	5
<i>Préteristický výklad</i>	5
<i>Historizující výklad</i>	5
<i>Archeologický výklad</i>	6
<i>Futuristický výklad</i>	6
HLEDISKO MILÉNIA.....	6
<i>Amileniální výklad</i>	6
<i>Postmileniální výklad</i>	6
<i>Premileniální výklad</i>	6
<i>Dispensacionální premilenialismus</i>	6
VZTAH K VYTRŽENÍ A K SOUŽENÍ.....	7
<i>Vytržení</i>	7
<i>Soužení (tribulace)</i>	7
<i>Pretribulacionistický směr</i>	7
<i>Posttribulacionistický směr</i>	7
<i>Tribulacionistický (intratribulacionistický) směr</i>	7
PRIJATÉ PRINCIPY VÝKLADU.....	8
<i>Jak vykládat text</i>	8
<i>Slovní význam (nejdůležitější)</i>	8
<i>Doslovný, obrazný, symbolický smysl</i>	8
<i>Metafora</i>	8
<i>Metonymie</i>	8
<i>Synekdocha</i>	8
<i>Nadsázka</i>	8
<i>Symbolický smysl významu</i>	8
<i>Symbol</i>	8
<i>Předobrazený význam</i>	9
<i>Odvozený význam</i>	9
<i>Přenesený význam</i>	9
<i>Pravidla pro rozpoznání významů - šíře výkladu - text, kontext, relace</i>	9
<i>Text</i>	9
<i>Relace</i>	9
<i>Zásady výkladu</i>	9
<i>Předobrazný význam</i>	9
<i>Obrazný smysl</i>	9
<i>Obrazný výklad</i>	9
<i>Výklad prorocství - dvě pověry</i>	10
<i>První</i>	10
<i>Druhá</i>	10
PRVNÍ KAPITOLA	10
<i>První část</i>	10
<i>Druhá část</i>	11
<i>Zjevení je dopisem</i>	11
<i>Prorocké téma</i>	11
<i>Od 9. verše je začátek vyprávění</i>	11
<i>Účel zážitku</i>	11
<i>1:12. a 20. - zjevený symbol lampy</i>	11
<i>1:13.-16. - popis Pána Ježíše</i>	11
<i>1:18. - hle - já jsem živý</i>	11
<i>1:19. - klíčem k základnímu pochopení knihy Zjevení</i>	11
<i>1:20. - tajemství</i>	12
DNES PROBEREME DRUHOU A TŘETÍ KAPITOLU	12

Několik upozornění (7).....	12
Struktura jednotlivých poselství.....	13
2:1-7 - Efezská církev.....	13
2:8-11 - Smyrna	13
2:12-17 - Pergamon.....	14
2:18-29 - Tyatira.....	14
3:1-6 - Sardy	14
3:7-13 - Filadelfia.....	14
3:14-22 - Laodicea.....	15
NYNÍ NEJROZSÁHLEJŠÍ DÍL - OD 4. KAPITOLY DO 22:5.	15
ČTVRTÁ KAPITOLA.....	15
4:1 - Otevřené dveře	15
4:2 - "byl jsem u vytržení ducha".....	15
4:3 - duha	16
4:4 - 24 starců.....	16
4:5 - blesky, hlasy a hromy (BHH)	16
PÁTÁ KAPITOLA	16
5:5 - lampy	16
5:6-8 - čtyři živé bytosti (tvorové).....	16
5:9-10 - vykoupil jsi Bohu.....	16
5:1 - "svitek popsáný uvnitř i vně"	17
5:2 - "anděl silný"	17
5:5-6 - "lev a beránek".....	17
KDYŽ JSEM BÁDAL V BUDOUCNOSTI - ROZČLENILA SE MI DO 7 FÁZÍ.....	17
Pečeti.....	17
Troubení.....	17
Tři svátky.....	18
Podobnosti	18
PRVNÍ FÁZE DĚJIN LIDSTVA.....	19
ŠESTÁ KAPITOLA.....	19
První pečeť - Zj 6:1-2.....	19
Druhá pečeť - Zj 6:3-4.....	19
Třetí pečeť - Zj 6:5-6.....	19
Čtvrtá pečeť - Zj 6:7-8.....	20
Pátá pečeť - Zj 6:9-11	20
Šestá pečeť - Zj 6:12-17.....	20
a) "Varování světu".....	21
SEDMÁ KAPITOLA	21
b) "Příprava Izraele"	21
c) "Poslední mučedníci z církve"	22
Kratší opakování.....	22
Šestá pečeť - Zj 6:12 až 7:17.....	23
OSMÁ KAPITOLA	23
Sedmá pečeť - 8.kapitola.....	23
Porodní příznaky.....	23
DRUHÁ FÁZE DĚJIN LIDSTVA - PŘÍPRAVA CÍRKVE, 7 TROUBENÍ,8:2 AŽ12:12.....	24
První troubení 8:7.....	24
Druhé troubení 8:8-9.....	24
Třetí troubení 8:10-11.....	24
Čtvrté troubení 8:12.....	24
DEVÁTÁ KAPITOLA	25
Páté troubení - 1.bída 9:1.....	25
Šesté troubení - 2.bída 9:13 - končí až v 11:14	25
DESÁTÁ KAPITOLA.....	26
Pojem "čas" - "chronos"	27
JEDENÁCTÁ KAPITOLA	28
Sedmé troubení - 3.bída 11:15.....	30
11:16-19 - ohlas, jaký toto prohlášení má v nebeské bohoslužbě.....	30

DVANÁCTÁ KAPITOLA	31
TŘETÍ FÁZE DĚJIN LIDSTVA.....	35
TŘINÁCTÁ KAPITOLA	36
13:9-10 - <i>Boží pravidla pro toto období</i>	38
V 14.-16.KAPITOLE JE BOŽÍ ODPOVĚĎ NA ANTIKRISTA A FALEŠNÉHO PROROKA.	40
ČTRNÁCTÁ KAPITOLA	40
14:1-13 - " <i>svědectví</i> ".....	40
14:1-5 - <i>svědectví 144000</i>	40
14:6-12 - <i>poselství 3 andělů</i>	41
13. A 14. KAPITOLA POPISUJÍ CO SE BUDE ODEHRÁVAT NA SVĚTĚ PO VZKŘÍŠENÍ KŘESŤANŮ A VYTRŽENÍ CÍRKVE.....	41
14:17-20 - <i>Druhá část - ne všichni mrtví jsou mučedníci, i hřích má své oběti</i>	42
PATNÁCTÁ KAPITOLA	43
ŠESTNÁCTÁ KAPITOLA	43
1. miska - 16:2.....	43
2.miska hněvu - 16:3.....	43
3. miska hněvu - 16:4.....	43
4. miska hněvu - 16:8-9.....	44
5. miska - 16:10-11	44
6. miska hněvu - " <i>shromažďování proti Izraeli</i> " - 16:12-16.....	44
7. miska - 16.17-24.....	45
SEDMNÁCTÁ KAPITOLA	46
OSMNÁCTÁ KAPITOLA	48
V DEVATENÁCTÉ KAPITOLE TO NASTÁVÁ.....	51
19.kap. do 10.verše - " <i>příprava svatby Beránkovy</i> "	51
19:11-20:3 - " <i>druhý příchod Kristův</i> "	52
19:20-20:3 " <i>porážka nepřítele</i> "	54
PÁTÁ FÁZE DĚJIN LIDSTVA	55
DVCÁTÁ KAPITOLA.....	55
20:2-7 - <i>v každém verši se opakuje (6x) "tisíc let"</i>	55
ŠESTÁ FÁZE DĚJIN LIDSTVA.....	57
SEDMÁ A POSLEDNÍ FÁZE BUDOUCNOSTI DLE KNIHY ZJ	59
DVCÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA	59
ZÁVĚR - ZJ 22:8-21	63
DVCÁTÁ DRUVÁ KAPITOLA	63
DOVĚTEK.....	64
PODROBNÝ OBSAH.....	65

Úvod

Požádal jsem, aby lidé, kteří přijdou a mají zájem o knihu Zjevení, si ji přečetli a to tak, aby se nezastavovali u temných a nesrozumitelných míst, ale najednou, aby získali globální přehled o tom, co v ní je, o čem je, co je v jednotlivých kapitolách apod.

Než se ponoříme do první kapitoly, promluvíme takový krátký úvod, jen 2 poznámky:

Doba sepsání knihy - 2 názory

a) rannější vznik (asi do konce vlády císaře Nerona - 68- a zač. Vespasiánovy vlády

b) pozdější vznik (k tomu se kloním) - vznik knihy asi kolem roku 95 (předposlední rok vlády císaře Domiciána). Autorství knihy - Jan - uvedeno i v knize. Někteří se drží názoru, že to nebyl Jan, ale starší Efezského sboru, já se kloním k Janovu autorství.

Dvě věci (podle osnovy, která byla rozdávána, ale snad nebude nutně třeba) - podle osnovy (cizí slova byla nutná, jsou běžná v literatuře):

O přednášku jsem byl požádán před delší dobou, doufal jsem, že výzkumy dotáhnou tak, abych mohl podat "finální produkt" - hotovější výklad, předkládám to o několik měsíců dříve. Dovolím nahlédnout k sobě do "kuchyně" na mé několikaleté zkoumání této knihy - v jakém stádiu je; také bych vám chtěl dát podnět k vašemu vlastnímu zkoumání - "čas je blízko" a v knize Zjevení je mnohé požehnutí, které na Boží lid čeká, nebojte se pustit do zkoumání knihy Zjevení.

První věc před tím než doopravdy začneme: Proč existuje tolik odlišných výkladů knihy Zjevení - chtěl bych ukázat, že v odlišných výkladech (několik různého typu, ne ale džungle) - odráží se zde rozdílná teologická stanoviska, která křesťané mohou zaujímat.

Druhy výkladů - interpretační školy

Druhy výkladů - základní orientace: a) symbolický, b) préteristický, c) historizující, d) tzv. futuristický výklad.

Symbolický výklad

(symbolicko - historický, nadhistorický, idealistický, zduchovnějící výklad). Tvrdí, že kniha Zjevení na obecné, univerzální rovině popisuje duchovní principy (Božího) boje se zlem - bez vztahu k časové posloupnosti konkrétní historie (historických událostí). Každý výklad má dobré i špatné stránky. Dobrá stránka tohoto výkladu - umožňuje širokou aplikaci - varování, povzbuzení, potěšení - to vše lze z něho čerpat. Popírá charakter knihy o které se výslovně říká, že je to prorocství. Najděte si Zj1:3,22:18-19, přečte to, prosím. Charakter knihy je prorocství o budoucnosti. Zj1:1,1:19,4:1 - vidíte, že kniha tvrdí, že je to prorocství, které se týká budoucnosti. Výklad je starý - už od Augustina (církvních otců).

Préteristický výklad

- dalo by se říci, že je to pohled na historii doby pisatelovy - konec prvního století našeho letopočtu v Římském impériu. To, čeho byl pisatel svědkem. Dobrá stránka: upozorňuje na dobové myšlení a historické kořeny. Záporná věc - totéž jako u a) - mnoho událostí je potom nutno interpretovat násilným způsobem, aby době a místu odpovídaly. Historie tohoto výkladu - ze 17. století, učence Alcasara - reakce na reformační výklady o římskokatolické církvi jako o nevěstce. Dnes se objevuje také, je podporován liberály - že vyjadřuje autorovo rozhořčení nad tehdejšími zlořády.

Historizující výklad

- dává přehled, nástin časového sledu celé historie, nejen prvního století - tím počínaje (vznik církve) až do konce světa. V jejím rámci zachyceny zvláště duchovně významné postavy, události (pád Římské říše, Gótové, vpád Hunů, Islám, Luther, Napoleon...). K dobru tomuto výkladu - respektuje charakter knihy jako prorocství budoucích věcí, její konkrétní naplnění v dějinách - to je dobré, respektuje logickou a časovou posloupnost jednotlivých obrazů. Kladem je i to, že vykládá doslovněji než symbolický výklad. Zápor - mezi jednotlivými výklady jsou velké rozpory, nejednota. Jednotliví vykladači se asi nikdy nesjednotily - pak je nedůvěra k výkladům Zjevení vůbec. A také poněkud uvolňuje těsné vazby Biblické symboliky (olej pak neznamená Ducha svatého, ale něco jiného). Historie tohoto typu výkladu - byl oblíben zejména v reformaci, i dnes vznikají.

Archeologický výklad

- je prý výklad o významu událostí pro pisatele už minulých. Nevím o jaké události jde - historie Izraele, nevím víc.

Futuristický výklad

- výklad budoucnosti - takový vám předložím. Zjevení 1 až 3 - minulost, přítomnost, ale hlavní část je dosud nesplněné proroctví o poslední době. Klady - dalo by uvést jako u historizujícího výkladu - respektuje logickou a časovou posloupnost, charakter knihy jako proroctví do budoucnosti, vykládá doslovněji než jiné typy, s větším citem pro Biblickou symboliku. Mezi jednotlivými výklady je pak větší jednota a menší rozpory, rozdíly ale jsou, jsou menší než u historizujícího typu výkladu. Dále - posiluje eschatologické očekávání v církvi - že Pán Ježíš přijde brzo (první církev očekávala, že přijde brzy k velkému duchovnímu prospěchu). Kdybychom tak nežili, bylo by to k velkému duchovnímu neprospěchu, Duch to znovu oživuje. Záporné stránky - Zj22:10,1:3 - tato slova tady vždycky (v historii) byla - kniha Zjevení je pro všechny doby, vždycky má co říci - striktně futuristický výklad by znamenal omezení - univerzální aplikovatelnosti, ztratit sepjetí s dobou vzniku, konkrétní obraz prorokovaných skutečností v dějinách lidstva (silné stránky jiných výkladů viz výše). Vykladač si musí uvědomovat, že Bible je mnohovrstevná, má jediný význam, který Bůh do ní vložil - ten je velmi hluboký. Mt 24 a 25 - poselství mnoha míst v Písmu zní přesně: nevíme přesně, kdy Ježíš Kristus přijde. Někdy by mohl vzniknout dojem, že víme přesně, kdy přijde - mít to na paměti, abychom se nedostali přes hranice Biblického zjevení. Bible zjevuje mnoho, ale pozor abychom výkladem jednoho místa v Písmu nezapomínali na jiné. Celá Bible je Boží slovo. Je zastáván současnými konzervativními vykladači - ať evangelikály i charismatiky.

Hledisko milénia

Výklad lze rozdělit i podle jiných hledisek - **hledisko milénia** - milénialismus - hledisko, kde rozdělování (klasifikace) výkladu podle pochopení Zjevení 20. kapitoly - podle pochopení tisíciletého Kristova království ve vztahu ke Kristovu druhému příchodu. Týká se to hlavně historicistů a futuristů.

Amileniální výklad

- spočívá v tom, že 1000 let je jen symbol, Kristus může přijít kdykoli, po Jeho příchodu následuje soud a věčnost. Historicisté a préteristé, katolíci - typická katolická eschatologie.

Postmileniální výklad

(názor) - Kristu přijde až po 1000 letech království - rozšíření církve v moci Ducha svatého po celém světě - pokoj, mír, radost, pak Pán přijde - počátkem 20. století a také u historicistů.

Premileniální výklad

- totéž naopak - Ježíš přijde ještě před 1000 lety království - to bude doba Jeho kralování - na počátku je vzkříšení spravedlivých, uvěznění satana - skutečně, na konci vzkříšení zbylých zemřelých a soud - rozšíření mezi fundamentalisty. Existují i vzájemné kombinace, modifikace a přechody mezi jednotlivými typy výkladů. Premileniální výklad - historický premilenialismus - kombinuje symbolické a prorocké významy - skutečnosti již naplněné a očekávané.

Dispenzacionální premilenialismus

- Důležitější je a rozšířený je dispenzacionální premilenialismus - s tímto typem se budete často setkávat - základní myšlenka dis... - způsob teologického myšlení (výkladu Bible vůbec) - neexistuje místo Písma, které by doslovně, prvořadě platilo na dvě dispenzace současně - dispenzace je určité období v dějinách lidstva, kdy Bůh jedná určitým způsobem s člověkem, v jiném období jinak (do Noe, od potopy k Abrahamovi,...). Důsledkem toho je konzistentní oddělování míst Písma, které se týká Izraele a Církve. Výklady vypadají tak, že jsou 2 Boží programy - pro Církev, pro Izrael. Izraelské království, pak příchod Pána Ježíše, odmítnutí Jeho - konec Izraelské samostatnosti, pak veliký skok - vytržení Církve, pak opět navázán program o Izraeli (jako kdyby se zastavily a rozešly hodiny), naplňují se Písma o shromažďování Židů, po 7 let je kázáno evangelium království (ne ev. milosti o Ježíši), po 3,5 roku bude Izrael požívat pokoje díky smlouvě s Antikristem, pak 3,5 roku období "soužení Jákobovo" - z toho vyjde 144 tisíc jako zbytek Izraele, přijde Pán Ježíš jako král ve své slávě, začne 1000 leté království, bude postaven chrám, budou probíhat oběti - jako připomínka (ne jako předobraz) toho, co se už stalo. Není to hloupý a nemožný výklad.

Boží program pro Církev

- začíná u kříže - po odmítnutí Izraele celé dějiny C. až do vytržení - to je nutné, aby se mohla naplnit proroctví o Izraelském království. Pak přichází Ježíš jako král, Církve přichází spolu s Ním a prožije na Zemi království, nebo Pán Ježíš přijde bez církve, bydlí s Izraelem, Církve pak přichází jako součást Nového Jeruzaléma. Tento typ výkladu - snaha o maximální doslovnost d-p. výkladu, soulad se starozákonnými proroctvími a Biblickou symbolikou. Jako zápor vidím (spíš cítím a nedovedu precizně vyjádřit) - rozdělování Izraele a Církve je chyba - není to novozákonně Biblické pochopení viz Ef2:11-22, kap. 3,6; Řím9:6,10:2-13,11:16-26; J10:16; Zj21:12-14. V těch místech vidím, že Církev je součástí Izraele, rozdělování (i v Novém Zákoně) - podmíněno historickým

vývojem, ne teologickým principem = jednota. Učení o rozdělování je dobově podmíněné, ne Biblicky. Jednota není dnes vidět, ale to neznamená, že není. Je tady jeden Boží lid - pohané byli naroubováni do Božího lidu - to, co dělilo bylo zbořeno. Ne všichni přijali - i z Izraele - to má vliv na historii, není to konečný stav, bude to něco velkého, až Izrael přijme.

Vztah k vytržení a k soužení

Vytržení

- některé teologie (fundamentalistické) počítají s vytržením, jiné vytržení neznají - to velmi ovlivňuje chápání knihy Zjevení.

Soužení (tribulace)

- tribulacionalismus. Jde o vztah předpověděného soužení k příchodu Ježíše - nebo vytržení.

Pretribulacionistický směr

- Ježíš přijde ještě před obdobím "velkého soužení" - nejprve vytržení, potom dojde k soužení těch, kteří tu zůstanou, pak viditelný příchod Ježíše, království. - zvláště dnes velmi rozšířené pojetí, často se s tím setkáte: Vytržení v knize Zjevení je zamčeno a předpokládá se mezi 3. a 4. kapitolou. To je vlastně rozhraní "věku církve" , pak je období "věku soužení" 4. a následující kapitoly - po vytržení církve, další doplňující vytržení - proroci 11. kap. - typicky dispencionální premilenialismus.

Posttribulacionistický směr

- tvrdí, že Ježíš přijde až po období soužení, s vytržením se nepočítá. Všichni přijdou obdobím soužení, Pán přijde až po tom. Eschatologie, která čerpá hlavně z evangelií. V tom vidím i Boží záměr a požehnání, jsou typy křesťanů, kteří svůj (dobrý) duchovní život čerpají hlavně z evangelií, epístoly a knihu zjevení tolik neznají. Jak by jim bylo, kdyby Pán přišel a je tady ponechal, nepočítají s vytržením, ale se soužením. Tak, jak to znají, jak je to v evangeliích, tak to taky zakusí - bude soužení, vytrvají až do konce, budou spaseni. Díky Bohu za Jeho velikou lásku a milost, že nepreferuje křesťany určitého typu, ale ti, kteří Ho přijmou do srdce, dovolí Ježíši, aby je omyl od jejich hříchů, aby byli znovuzrozeni - všichni dostávají to, co potřebují. I když podmínky, ve kterých se octnou jim nedovolí vidět příliš daleko v Písmu. I to maloučko je vybuduje tak, že mohou dojít spasení. Zamyslete se někdy nad tím. S vytržením se nepočítá, Ježíš přijde až po - zastánci mohou být jak premilenialisté, tak amilenialisté.

Tribulacionistický (intratribulacionistický) směr

- obhazuje příchod Ježíš při probíhající soužení, soužení začne, probíhá, přijde Pán Ježíš, je vytržení, zbytek soužení "doběhne" bez církve. Vytržení se dá pak nalézt ve 12. kapitole knihy Zjevení. Ten výklad, který vám předložím je podle této klasifikace: futuristický, premileniální, raptický - tribulacionistický. Uvědomuji si obtíže, které vyplývají ze zavádění pojmu tribulace do historie církve. Pojem soužení - spojován s hněvem a soudem, tak i se "soužením Jákobovým". Namítne-li někdo, že s těmito skutečnostmi nemůže být církev spojována, musím s ním souhlasit. Nevěsta Beránkova nemá být předmětem hněvu a soudu jako pohané. Také "soužení Jákobovo" . Pojem tribulacionistický bych raději nepoužíval ve vztahu k tomu, co se chystám předložit. Zastávám ale názor, že Pán Ježíš bude intervenovat kamsi doprostřed soužení - posledních "křečí". Je tady otázka co nazýváme "velkým soužením" - všechno, nebo jen "doběh". Pokud by si to chtěl někdo klasifikovat, řeknu mu pojem "heptada", což je množina sedmi - sedmiletí - intraheptalis. Základním rysem a podstatnou myšlenkou mého výkladu je logická posloupnost předložených údajů v knize Zjevení - myslím, že Zjevení popisuje poslední dobu nejen věčně a symbolicky, ale také chronologicky. Podle mého názoru není nutné vybírat jednotlivé události a sestavovat je podle jiných míst Písma. Stačí sladovat Janovu posloupnost a správně interpretovat jeho odkazy a postupně verš po verši jde smysluplný obraz posledních událostí, který je v souladu s tím, co říkají jiná místa o této době.

Přijaté principy výkladu

Jak vykládat text

- obecně a konkrétně Biblický text - jedním z cílů je dát podnět a vodítko ke zkoumání knihy Zjevení. Jsou obecné principy, které někdy Bibličtí vykladači zanedbávají, nerespektují - někdy to vadí, výsledky nejsou dobré. Většina komentářů toto neuvádí. Jaké významy jsou v Biblickém textu obsaženy, jaké tam nejsou, jaké zásady je třeba

respektovat, zároveň je to i seznam principů, kterých jsem se snažil držet. Pokud někdo nebude souhlasit s nějakým způsobem výkladu, půjde asi vystopovat zdroj nesouhlasu k nějakému principu, který respektujeme různě.

Významy v Biblickém textu

- vždycky obsahuje slovní význam a může mít také předobrazný význam; odvozené významy; přenesený význam.

Slovní význam (nejdůležitější)

- je tam vždy - Bůh nemluví nesmysly. Obvykle je jen jeden, Bůh neužívá záladný jazyk - dvojsmysly, klamavé narážky. Když něco říká, chce, aby tomu bylo rozuměno (na jako Pýthia - popis, co to znamená: "Překročíš-li řeku, zničíš velikou říši."). V Písmu jsou některé věci míněny současně - třeba v prorocké řeči, je to zřejmé ze souvislosti, Pán Bůh nezavádí. Jeden význam - nevylučuje se to se skutečností, že význam může být hluboký a bohatý (mnohovrstevný) - vykladači vidí různě hluboko, i my sami vidíme různé věci různě (v čase). Myšlenky jsou hluboké, abychom je mohli vytěžit jednorázově.

Doslovný, obrazný, symbolický smysl

- doslovný mají slova tehdy, pokud jsou užita ve svém základním významu - sémantická sféra; obrazný smysl - tehdy, když slova jsou užita v pozmeněném významu - na základě podobnosti, vztahu, konvence (říká se to tak: liška - symbol chytrosti...) je význam přenesen do jiné sémantické sféry - to je běžně užíváno, jde o součást slovní zásoby jazyka, příklady - jsou tři základní tropy: metafora, metonymie, synekdoch (?) - neznám české výrazy, asi neexistují.

Metafora

- záměna na základě podobnosti: "stříbrná hlava" - doslovně pouze u sochy, - doslovně vlasy mají podobu stříbra; "vy jste sůl země" - my nejsme NaCl země; alegorie - rozvedená metafora - "aj sekera je přiložena ke kořeni stromu...", "já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti"; podobenství - parabola - je rozvedené přirovnání - když řeknete "on je jako liška" (přirovnání).

Metonymie

- záměna na základě podobnosti, ale na základě věcné souvislosti - na základě něčeho vnitřního: "četli jsme Jirásku" - ne exhumace! Mt10:34 - nikdo se neptá, kde ten meč je uložený; nepijeme kalich nebo obsah.

Synekdocha

- záměna části za celek nebo naopak: "rodná hrouda" - část velkého území, které považujeme za vlast; "hraje Itálie proti Španělsku" - tak si to představce. Mr16:15 - "kázat všemu stvoření" - myslí se tím pouze lidé, ne nerosty, zvířata (můžou být výjimky), "chléb náš dej nám dnes" - míní se tím pokrm.

Nadsázka

- hyperbola - znamená to něco neseriózního: "pořád to říká", "už jsem to udělal tisíckrát", Ž22:7 - "jsem červ, ne člověk".

Symbolický smysl významu

Symbol

- znamení, které naznačuje jinou skutečnost - symbolické znamení je skutečný úkon, věc. 1.Kr11:29n - příklad úkonu, skutečná věc. Symbolická jména v Bibli, symbolické číslo - "144 tisíc" - symbolický smysl vyžaduje také doslovný smysl, symbolický je nadstavba, musí být vysvětlen, jinak by neměla událost smysl.

Předobrazný význam

- má reálná starozákonní událost, osoba, věc, výpověď, o které Bůh zjevil, že jí záměrně připodobnil jiné reálné novozákonní události, osobě, věci, události, výpovědi. Viz Malsichedech - předobraz Pána Ježíše, způsob výpovědi na Něj ukazoval. Ž 78:2.

Odvozený význam

- není obsažen v textu, pochází z lidské úvahy: Biblický úsudek - myšlenka vyvozená ze slovních nebo předobrazných významů obsažených v textu; teologický úsudek - zároveň i ze skutečností nezjevených, ale přirozeně známých - Biblické místo + známá skutečnosti = třetí myšlenka - závěr, teologický úsudek.

Přenesený význam

- volná aplikace Biblického textu na aktuální podmínky - pro věcnou a jazykovou podobnost. Někdo se podobá Biblické postavě, aplikujeme na něj např. kázání - pisatel ho nemohl mít na mysli.
Biblický text obsahuje pouze slovní význam - doslovný nebo obrazný, může obsahovat i předobrazný význam.

Pravidla pro rozpoznání významů - šíře výkladu - text, kontext, relace

Text

- co tam je, není; musíme vzít v úvahu i souvislost - kontext (bezprostřední - mikrokontext - ucelená výpověď; makrokontext - širší souvislost - celá kniha) - myšlenková souvislost - kdo to píše o kom, proč, co je účelem sdělení, knihy, prorocká souvislost - perspektiva = jednotlivé předpokladané události jsou v prorocké výpovědi spojeny těsně za sebou - bez ohledu na délku období, které má mezi nimi uplynout. Perspektiva - namalované hory - z vrcholku jsou vidět další vrcholy, ne údolí, ani není jasné, jak jsou široká - podobně prorok na vrcholku dějin vidí další vrcholy, ne pauly. Správný výklad textu odpovídá svému kontextu.

Relace

- mezi místy Písma navzájem - které vrhá světlo, objasňuje, klíčová slova a témata na jiných místech, slovní paralely jinde v Bibli - je schopná vykládat sama sebe autenticky, bez rozporů. Správný výklad harmonicky zapadá do souvislosti celé Bible - to je klíčový test každého výkladu - neseď-li někde, něco nehraje - pro jedno, dvě místa nesmíme zapomínat na jiná.

Zásady výkladu

Předobrazný význam

- má text pouze tehdy, pokud to Bible výslovně zjevuje. Nelze přecházet z doslovného do obrazného smyslu a zpět zcela libovolně, rozhodně ne v téže myšlenkové souvislosti - to se často zanedbává, já se toho snažil držet. Nejprve je nutno uvažovat text v doslovném smyslu podle obvyklého způsobu vyjadřování.

Obrazný smysl

- uvažujeme a) jestliže doslovný výklad by vedl k nesmyslu, rozporu nebo hříchu, b) obrazný smysl je v textu vysvětlen, dosvědčen, naznačen autorem samým, c) souvislost textu vyžaduje, předpokládá obrazné pochopení - podle souvislostí.

Obrazný výklad

- by byl nesprávný jestliže: a) autor sám svědčí o svém doslovném chápání, b) obrazné pochopení by odporovalo souvislostem, c) jestliže text sám je výkladem jiného symbolu, obrazu. K doslovnému smyslu může být připojen i symbolický smysl - a) jestliže obrazný výklad by byl nesprávný avšak pouze doslovný význam by neměl význam, vedl by k nesmyslu nebo rozporu (Achiáš Silónský), b) symbolický smysl je v textu vysvětlen, dosvědčen, naznačen autorem samým, c) souvislost textu vyžaduje, předpokládá symbolické pochopení. Je-li předobraz, symbol, obraz v Písmu vyložen, je takový výklad závazný a platí doslova - vykládat tak, jak je to vyloženo. Předobraz, symbol, obraz obsahuje a) podstatné rysy, b) nepodstatné rysy - to se často zanedbává. a) - spojují předobraz... se skutečností, kterou představuje, podobá se jí. b) - nemají podobu, souvislost s vykládanou skutečností. Platí to i v hovoru každé řeči - každé přikázání kulhá. Bible nekulhá, ale jsou tam podstatné a nepodstatné rysy. Pán Ježíš přirovnává farizeje k obilným hrobům - chce vyjádřit, že vypadají pěkně, uvnitř je ohavnost. Vykládáno doslovně - komora, kámen = pýcha, předsíň... - rozpitval bych farizeje na podkladě takového výroku. Jsou časté výklady tohoto typu.

Výklad prorocství - dvě pověry

První

- prorocství jsou nesrozumitelná, užívají hlavně symbolického jazyka, obvykle se speciálními a neobvyklými významy (?). O symbolech jsme už hovořili, ale adresně k tomuto. Symbol sám o sobě nemá smysl - musí být vyložen nebo užíván jako konvenční, obecně srozumitelný, má názorně ilustrovat, ne skrýt - přirovnání, které se skutečně děje, pak zastupuje něco, co není vidět, není přítomné - například symbolické omývání. Symbol není šifra - výklad je autorem poskytnut v textu (je závazný a nelze je jinak vyložit) Zj1:19-20 - nelze to převyložit. Význam

zřejmý sám o sobě - prokáže to relace na jiná místa Písma, nebo to vyplývá z kontextu. To platí i v případech, kdy se myslí dvě věci současně. V proroctví ale není všechno symbolický jazyk a už vůbec ne šifry.

Druhá

- proroctví jsou nesrozumitelná, dokud se nenaplní v historii. Nerozumí-li někdo proroctví předtím, než se naplní, jak má poznat, když se naplní potom? Situace Izraele při prvním příchodu Pána Ježíše - příčina neporozumění byla v nich samých. Prvořadý účel proroctví není poskytnout takové předpovědi budoucnosti, které, když se naplní, osloví čtenáře a posílí autoritu Bible, prvořadým účelem je hovořit do aktuální přítomnosti - Bůh nám chce něco říct - uvést Boží pohled, Boží perspektivu do naší současnosti - nemusí se to vždy týkat budoucnosti. Prorok není futurolog nebo věštec, nemluví výhradně o budoucnosti, je to spíše Boží mluvčí. Proroctví je vždy Boží slovo.

Pověra: "Kniha Zjevení je kniha zapečetěná, která se nemá studovat, zkoumat - dokud to Bůh sám nepovolí, kdo to nerespektuje, vystavuje se nebezpečí, že bude zaveden do zmatku." Hledejme v Písmu: Zj22:10 - není zapečetěná kniha, její obsah je už aktuální. Zj1:1 - aby ukázal - jasně předvést, objasnit, oznámit budoucnost. Zj.22:16,1:3,22:7 - četba, slyšení a zachovávaní je spojeno s pozhěním, ne s nebezpečím zmatku - je to zde řečeno. V Písmu je jiná zapečetěná kniha - Daniel12: 4, 9 - až do času konce (správnější). Zde je řečeno, že je to zapečetěno do času konce, než se proroctví stanou aktuální. Rozmnoženo bude to poznání - porozumění knize Daniel. Mt 24:15 - Ježíš cituje z knihy Daniel, povzbuzoval porozumění. Nový zákon svědčí o tom, že doba konce už začala. Kniha Daniel nemá být navěky zapečetěna.

První kapitola

První část

- Verše 1 až 3 jsou jakási předmluva, 4 - 8 pozdrav, 9 -20 začátek vyprávění - začíná vlastní stať. Od 9. verše kniha tvoří celek až do3:22 - Jan začíná s popisem svého prvního vidění, které je zakončeno obsáhlou citací Pána Ježíše - od1:17 do3:22. Další celek je od4:1 do22:7 - Jan popisuje druhé vidění, které bezprostředně navázalo na první. Pak je závěr22:8 - 21.

1:1-3

Někde uděláme rozbor textu - analýza a výklad. Kniha Zjevení - odhalení, odhalení závoje, příkrývky, aby ukázal - objasnil, znázornil ... služebníkům (otrokům) - neznali placené sluhy, které věci musí nastat, On to zjevil - jakoby pomocí znamení, předem oznámil (výskyt slova J12:33, 18.32,21:19, Sk11:28, 25:27). V prvním verši se říká, o co v té knize jde. Popis vlastními slovy: Odhalení budoucnosti, zjevení Ježíše Krista, zprostředkované Ježíšem Kristem Janovi ve formě proročských znamení - symbolů (vyvozují z toho, že ta symbolika není pouhou dodatečnou ilustrací věcí už známých, ale je hlavním prostředkem vyjádření nové pravdy - další věci). Cíl knihy - znázornit budoucí věci služebníkům - to mohou být i křesťané - kniha Zjevení předpokládá dobrou znalost Písma, je plná odkazů na jiná místa - dovršuje, korunuje celou Bibli - ne náhodou je na konci Biblického sdělení. Kdo slouží - služebník - ten má z toho větší užitek.

1:2

Jan dosvědčuje, že to, co viděl, pochází od Boha, svědčí o tom Ježíš Kristus.

1:3

Blahoslavený kdo čte (i předčítá) - z toho je vidět, že se to má předčítat ve sborech - je pro veřejnou službu, má se kázat. Důvod pozhěnutí - obsah je aktuální, vždycky to tak bylo. (V této knize je 7 blahoslavení - kromě mnoha sedmiček, které zde jsou:1:3,14:13,16:15,19:9,20:6,22:7,22:14.)

Druhá část

- verše 4-8 - to je takový pozdrav. Zvláště chci upozornit ve 4. verši - 7 sedmi sborům, které jsou v Asii -22:21 - Co vám to připomíná (po stránce formální)?

Zjevení je dopisem

- oslovení i závěr - dopis od Jana všem sedmi sborům. Ježíš to přikázal napsat do jednoho svitku a poslat všem sedmi sborům - všech se to týká, ne jen jednotlivé pasáže. Těch sedm sborů reprezentuje celou církev. Všechny věci jsou spojeny v logický celek a určeny všem částem církve. K pozdravu: struktura pozdravu - má takovou trojičnou strukturu - zarazilo mě formulace: od toho, který jest, který byl a který přijít má - po předložce by měl následovat druhý pád, je tam první pád - chápáno jako hebrejské jméno (ta se někdy neskloňují - Ex2:14) - vztahuje se to na Boha Otce, ta formulace se vyskytuje ještě několikrát - někde jiným termínem - Vševládny. Sedm duchů - vyskytuje se ještě ve 3. 4. a 5. kapitole -4:5 - řeč o sedmi lampách - v Písmu ještě - Zach4:2 - zde sedm lamp,4:6 - aby to byly zjevné, museli bychom probrat souvislosti - Duch Svätý jako síla pro budování chrámu, Zj5:6 - sedm očí (sedm duchů Božích) Zach3:9,4:10. Rozumím tomu tak (Iz22:16), že tady se ukazuje Ježíš jako ten pravý chrám. + také Iz11:2 - také 7 duchů - Mesiánské proroctví o Pánu Ježíši - má zajímavou strukturu - začátku a na

konci Hospodinovo jméno, 4 duch, 7 přívlastků (jmen) - Ducha svatého. Těch 7 duchů je plnost Ducha svatého v Ježíšově životě a službě.

Přítomnost Pána Ježíše je zřejmá i ve verších 5 - 6 - je to hezké, nauka o Boží trojici - je i v Písmu, není to nebiblické.

1:7 - 8

Prorocké téma

- těsné vazby na další proroctví v Písmu - Dan7:13, Mr13:26, je toho hodně.

Od 9. verše je začátek vyprávění

- jak k tomu došlo, kdo je Jan (není to anonymní kniha), kde a kdy se to stalo, :11 - upozornění na "první i poslední" Iz 44:6, 48.12 - Pán Ježíš je Bůh přišlý v těle.

Účel zážitku

- poslat a rozeslat do sborů - máte to číst. Ve Zjevení je 12x "napiš", dvanáctka často ve spojení s Božím lidem - číslo Božího lidu - kniha Zj je určena pro celou církev.

1:12. a 20. - zjevený symbol lampy

- znamená to víc - ve verši 20. - Svícen je něco jiného, než lampa - svícen je podstavec pod lampu, stojan - svítí lampa sama. Svíce - často se to vyskytuje, reprezentuje to život - jednotlivce i kolektivu. Asi nejtypičtější místo Př20:27, Mt5:15-16. Sbor - svícen, naše životy jako lampy. Uvažujte o tom.

1:13.-16. - popis Pána Ježíše

- platí doslovně, Jan Ho skutečně viděl, způsob, jak je to řečeno - bohatství Biblických odkazů naznačují, že některé věci mají další, symbolický smysl: Daniel7:13,10:5,7:9,10:5-6,10:6, Ez 43:2; ke kovu - mosaz - není jasné co to bylo - jasně světlá, vzácná slitina zlata a stříbra (4:1); pravice - Ž17:7,20:7, Iz 41:10, 13; meč - veliký a široký - dvojbrýtný meč - zmiňovaný jen zde - obrovitý meč Zj2:12,16,6:8,19:15,21 - to jsou podklady pro další zkoumání - podněty k dalšímu studiu. Další meč Žd4:12, Ef6:17 - meč Ducha, Tes2:8, Zj19:15 +19:21 - skutečně řečeno, že je to Duch Svatý - meč Ducha svatého. Slunce Dan10:6, Mt17:2, paralelní místa a Ex 34:29-30. Podstatné symboly - svícny a hvězdy jsou vysvětleny - nemusíme se bát symboliky. Jan - byl-li apoštol - znal Ježíše osobně a viděl mnohé divy, znal vzkříšeného Ježíše, přesto byl přemožen strachem, když se s Ním znovu setkal. Setkání s Ježíšem tak, jaký je teď, je něco jiného, než rabbi kdysi - On je král a pán, kterému je dána moc na nebi i na zemi, drží vše ve své pravici. V některých případech - Dal8:17-19,10:7-10, Ez1:28-2:2.

1:18. - hle - já jsem živý

- Bůh živý ve Starém zákoně, i v Novém z. Mt16:16, Zj4:9, 10.6,15:7, J5:26. Peklo - hádés - záhrobí - oblast mrtvých.

1:19. - klíčem k základnímu pochopení knihy Zjevení

- je zde výslovně řečeno, že kniha obsahuje - to, co viděl - v 1. kapitole, které jsou - to, co následuje - 2. a 3. kapitola - církve v současném stavu - má na mysli množství, které existuje - různé typy sborů (koukol a pšenice) - tento stav se začal rýsovat koncem apoštolské doby, kdy se sbory rozšířily po světě, církve se "zaběhly", podobné situace, problémy se opakují znovu - asi až do poslední fáze dějin. Někteří vykladači soudí, že se stav nezmění až do vytržení církve. Věk církve, Zj. 4 -19 kapitola - svět po vytržení - velké soužení (vytržení na přelomu 3.a 4. kapitoly) Mt13: - podobenství o koukoli - směs svatého a nesvatého - se změnil - před příchodem Ježíše se církev posvětila - koukol bude vytrhán a svázán do snopků (značená pouta - vězení) - svázání nevěstky, pak bude shromážděna pšenice - ne vytržení nespravedlivých. Ti, kdo dělají pohoršení, budou vybráni. Usuzuji z toho, že i po třetí kapitole se církev účastní děje, vytržení je vyjádřeno, není zamlčeno. Období hněvu se týká části těchto kapitol - po vytržení. Napiš to, co se má stát po nich - po věcech, které jsou. "Po nich" i ve4:1.

1:20. - tajemství

- neznamená skrytou věc, kterou nelze odhalit, ale věc skrytou, kterou Bůh zjevuje, odhalení. Ef3:2-12. Svícny a hvězdy - výklad doslova platí. "angelos" - doslova - posel, vyslanec - nebeská duchovní bytost nebo člověk, který přijme poselství a někomu ho oznámí. Zde platí význam: člověk - Ježíš nemluví k andělům skrze Jana, vytýká andělům lidské chyby, oslovování anděla - občas i v množném čísle - jako skupině lidí (2:13, 23,25) - anděl je ztotožňován se sborem - poslové, kteří přijmou poselství - lidé. Hvězda ve významu člověk - jinde - Abrahámovo

zaslíbení (nejčastěji o Izraeli), někde jednotlivci: Gen 37:9-10, Daniel8:10,12:3 - vedoucí, učitelé spravedlnosti, Fp2:15 - příklady spravedlnosti. Prorocké knihy, včetně knihy Zjevení jsou stále aktuálnější, aktuálnost se prohlubuje.

Dnes probereme druhou a třetí kapitolu

V rámci odhalení budoucnosti dává Pán Ježíš zapsat poselství sedmi sborům v Asii a označuje to jako věci, které jsou. Je-li to takhle, nabízí se otázka: Jsou ta poselství určena pouze těm historickým sedmi sborům, nebo mají obecnou platnost?

Několik upozornění (7)

1. V Bibli existuje mnoho textů pro konkrétní lidi, vždycky mají obecnou platnost. Nejenom v NZ.
2. Všimli jste si, že těch 7 sborů nepokrývá ani celou provincii Asii - část Malé Asie - území dnešního Turecka. V NZ jsou i jiné maloasijské sbory, které nebyly příliš daleko - Hierapolis (?) (- vedle Laodikeje Kol4: 13.15-16), Kolosy - (Kol), Troada - též pobřeží (Sk20:5-6, 2. Kor2:12). Jestliže to nepokrývá ani jednu celou jednu oblast, byly vybrány podle nějakého klíče. Co mají společného? Každý sbor je úplně jiný. Platí-li poselství obecně, představují typy sborů.
3. Zj1:4, 11 - všechno, co je napsáno, je určeno všem sedmi sborům, má poučnou a duchovní hodnotu pro všechny sbory.
4. Zj22:16 - ve2:7,11,17,29,3:6,13,22 - už víte, co myslím - "Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím." - to se opakuje na závěr každého dopisu - ne jen jednomu sboru - všem.
5. V knize Zj hraje velkou úlohu číselná symbolika - není omezena jen zde, nejen Biblická literatura, je to obecnou věcí, ale ne v našich krajích tak hojně. Viz saduceové a jejich pokoušení s přikázáním o tom, že bratr má zplodit zemřelému potomka - jejich záměrem bylo zesměšnit školu, kterou Ježíš zastával - proto si vybrali počet sedm (mi bychom řekli asi deset). Je to obrazná řeč, znamená to mnohokrát. Židé číselnou symboliku měli bohatší, Bůh to respektoval (možná je původcem) - funguje to nejen v lidských příhodách (saduceové), i Bůh tvoří číselné skutečnosti, které podivuhodně hrají, odpovídají číselné symbolice. Sedm sborů - *vyjmenovány* - počet skupin - ve sborech, které existují - nejsou jednolité, různé skupiny lidí, které jsou zvláště hodnoceny, mají mít zvláštní osud. Spočítáte-li je - Ef - jednolitý, Smyrna - také, Bergamo - věrní, nevěrní, Thiatire - Jezabel, cizoložící s ní, její děti, zbytek, Sardy - umírající, neposkvrnění, Filadelfia, Laodicea - je jich 12 - číslo Božího lidu - dovlím si vyvodit - že i to představuje celou církev obecně. Jak to dál vykládat: představují jednotlivé typy - charakteristiky sborů jednotlivé etapy průběhu historie - jsou to různé fáze křesťanské historie, nebo charakterizují různé typy společenství, které současně existují (vliv skupin, typů v historii kolísá)?
6. Z celkových i lokálních dějin jsou podobné situace, různorodost se stále opakuje znovu. Kniha Zj byla vždycky aktuální, napsané mělo co říct do každé doby.
7. Z těch sedmi sborů říká Pán Ježíš "Přijdu." do pěti. Obvykle se ví o Filadelfském sboru, ale skoro stejná formulace je do Efezské a Pergamské církve - zní to skoro stejně.2:5 - :16, - i do Thyatira (:25) a do Sard (3:3) - jinak formulováno. Neříká to dvěma: do Smyrny - zde hovoří o pronásledování a o smrti, do Laodiceje - tam se "nevnucuje" - stojí u dveří. Já v tom vidím, že poselství sborům měla vždycky obecnou a aktuální (do určité míry) platnost. Zvláštní důraz - jakoby popisované typy sborů měly zvláštní význam v souvislosti s příchodem Pána Ježíše. Ježíšovy výzvy k pokání se zvláště mají uplatnit v očišťování církve a přípravě na vytržení - tak jsou asi zaměřeny. Mohli bychom tu odhadnout - jestli bude, nebo nebude dotyčná církev (skupina) vytržena. Odpovídá to charakteru Biblických prorocství - nejen předpovídání budoucnosti - Boží slovo, které hovoří do naší současnosti, také přímo odhaluje budoucnost, není to futurologie, věštění. I toto je zaměřeno do naší aktuální současnosti se závažností větší a větší s blížícím se příchodem Pána Ježíše. Co je možné si z toho odnést? Mimo konkrétních rad a napomenutí - NZ nepopisuje církev idealizovanou - pestrá a nesourodá směs zde popsána - Ježíš není slepý a vidí pestrost a problematiku dnešní světové církve, a má pro ní slovo! Do cíle nedojde Filadelfia sama - bez ostatních (evangelíci bez katolíků ...). Boží záměr je, aby církev došla tak, jak jen možno společně. Bůh v tom asi podnikne nějaké kroky. Ef4:13, Ž11:40 - zjevuje nám to část Božího srdce - mluví se zde o Božích lidech, kteří pro to, co zdálky vírou viděli, obětovali své životy; Bůh to udělal tak, aby oni bez nás nedošli dokonalosti - oni "neodnesli si" - "nevybrali úplně" - Bůh jim nedal, aby oni si to vzali celé. Jestliže nějaká církev, skupina říká: "Já jsem Filadelfia - stačím si sama" - začíná se podobat Laodicejské církvi.

Struktura jednotlivých poselství

- navzájem se formálně podobají:

1. Je tam příkaz napiš a komu.
2. Od koho - Pán Ježíš se představuje - vychází ze zjevení v kapitole 1., někdy i z toho, co následuje, to tvoří základ jednání se sborem. Určitá podoba je závažnější pro tu konkrétní skupinu - je to ale tentýž Ježíš.

3. Hodnocení stavu - "vím", "znám" - kladné hodnocení - Smyrna, Filadelfia, kladné s malou výtkou - Pergamon, kladné s výtkou - Efez, Thiatyry, záporné s výjimkou - Sardy, zcela záporné - Laodicea.

4. Výzva k pokání nebo vytrvalosti.

5. Naznačení budoucnosti.

6. Povzbuzující zaslíbení, které ukazuje dále do knihy Zj - do budoucnosti (i proto všem sborům).

7. "Kdo má uši slyš, co Duch praví církvím" - univerzální platnost jednotlivých poselství. Vyskytuje se to i jinde v NZ - Mt11:15 - také o aplikaci prorocství. Tam, kde je to třeba, jedná Pán s každou skupinou zvlášť. Kdo to byli Nikolaité, Mikulášenci? Verš2:14 - je podobnost s Balámem - Nu 22. - 24. kap. - ovoce služby 25. kap., dále 31:16, Zj 2.14 - konec Nu 31:8, Joz13:22. Balám byl pohan, který znal Boha - to nebylo neobvyklé - Melchisedech, Jób, Jetro - Balám byl Jeho prorokem. Žádost světa a touha zalíbit se (mocným) lidem ho vedla k neposlušnosti a k snaze vnutit Bohu vlastní vůli. To pokračovalo dál - úsilí své duchovní služby Balám věnoval ve prospěch nepřátel Božího lidu - ovocem - Boží lid hřešil. Po vítězství Božího lidu byl Balám zabit mečem uprostřed nepřátel. Důležité je, že tento příběh má svoji NZ aplikaci - 2. P 2. a 3. kap. - zvláště2:15-16, Jd 4-19 - zvláště 11,14,15. Jde o pravé, obrácené a znovuzrozené křesťany - 2. P2:20-22. Má to zvláštní souvislost s poslední dobou - 2. P3:3, Jd 18. Svými slovy jaké projevy lze pozorovat u lidí z této kategorie v NZ - pohoršení, neúcta, reptání, pýcha, rouhání, falešná svoboda, chlípnost, chtíč, cizoložstvo, smilstvo, lakomství - láska k penězům, prospěchářství, sebeklam, falešné učení, blud, rozkolnictví, posměvačství, nevěra v brzký Kristův příchod, odmítání učení o stvoření a o potopě, nevěra vůbec, duševnost, neduchovnost - chybí Duch Svatý - ne souvislost se křtem v Duchu Svatém - to se nevylučuje. V souladu s tímto NZ zobecněním - Nikolaité - gnoze - gnostický směr, která se snažila spojit, zharmonizovat křesťanství a pohanskou kulturu a náboženství - stejné tendence jsou i dnes. Jsou dnes výraznější a rozšířenější, nejde jen o praktické postoje - Zj2:6, ale i o teologie - liberální v uvedených směrech2:14-16 - o jejich učení, teologii - uvolněná, ústupkářská. Máme nenávidět Nikolaity - je to tak? Máme nenávidět skutky a učení N. - ne lidi - my máme mít stejné smýšlení.

2:1-7 - Efezská církev

- dobré učení a hojná aktivita, dobře se vypořádali s vnějšími problémy a potížemi, s únavou a pasivitou, možná i pronásledování. Ale mají málo pravé lásky - sr. Mt 24:12 - ustydně láska mnohých. A mají výběr - stojí před křižovatkou - buď budou, nebo nebudou činit pokání - pak je Bůh rozptýlí do jiných sborů - svícny reprezentují sbory i duchovně "odstavené" - fyzické odstranění - ztráta pravé lásky, která nás drží pohromadě. Asi jednotliví členové neztratí své spasení - přejdou někam jinam. Jde o víc, než o spasení jednotlivců v církvi (?) - "pohnu svícnem". Historické souvislosti - Ježíš přichází jako znalec místních poměrů, jakoby věci, které zjevuje jako duchovní stav, jakoby se odrážely i v historii místa (někdy jen zajímavosti). Efez byl zničen v roce 263, potom se začal přístav zanášet písem, obyvatelé ho neudržovali, Efez upadal, obyvatelé se stěhovali (Řekové do Smyrny) a nakonec Efez zpustl docela, byl zanesen pískem a naplaveninami, částečně páchnoucí močál, komáři, houština, hadi. Koncem minulého století - úplně zarostlé - houštinu bylo třeba zapálit, pak vykopávky. Většina sborů - obyvatelé dodnes (kromě Ef a Laodiceje (?)).

2:8-11 - Smyrna

- slova útěchy a veliké lásky a péče - Ježíš mluví o soužení, pronásledování, věznění, 2x o smrti. Ježíš je povzbuzuje k věrnosti až do smrti. Společenství (podstatná část) během soužení - před příchodem Pána Ježíše - zemře mučednickou smrtí. Smyrna existuje nepřetržitě až dodnes - kvetoucí a prosperující centrum (velkoměsto), vedle Turků tam žijí další národnosti - mnoho, mezi Turky známo jako "nevěřící Smyrna" - mnoho nemohamedánů. Smyrna = Turecky Izmir - znamená Myrha.

2:12-17 - Pergamon

- zde 2 různé skupiny, dělení není tak ostré. Věrní - (i v podmínkách pronásledování - Antipas); ti, kdo zastávají učení Nikolaitů. Výzva platí ke sboru jako k celku - buď se s tím učení vypořádají sami, nebo se se zastánci učení vypořádá Ježíš při svém příchodu, společenství bude očištěno. Trůn satanův - asi 3 věci (některá z nich) - mohutný kvádrový Diův oltář nad městem na pahorku; Eskulapův chrám - bůh léčení - uctíván jako živý had (symbol dodnes pro lékařství) - byla tam nemocnice, lázně, kde z celého impéria přicházely nemocní, byly tam tisíce neškodných hadů; v Pergamu byla 2. největší knihovna starověku - více než 200 000 svazků (ale ne jistě v té době) - přišla pak do Alexandrie, když Babylón upadal - jeho věda a mytologie, náboženství - byly přeneseny právě do Pergamu - "duchovnost Babylóna", později pak do Říma. Duchovně takovéto náboženství a věda přešly na hlavní město impéria (myslí si to řada lidí). Atalós III (?) celé Pergamonské království v závěti věnoval Římanům. Pergamón znamená "Horské město (pevnost)", dnes Pergamát (B???) - malá vesnice, městečko v Turecku. Daniel11:38 - je o Antikristu, úsek11:35b -12:3 nelze zatím aplikovat na žádnou historii (ani na dobu Makabejských). Zde čteme, že Antikrist bude ctít "boha pevností".

2:16 "mečem úst svých" - Balaám byl zabit mečem mezi nepřáteli Božího lidu.

2:17 - hovoří se zde o "skryté maně" - k tomu dva citáty - mana byla skryta v truhle Hospodinově (Ex16:33-33, Žd9:4) - Jeremiáš prý tu truhlu uschoval (2. Makabejským2:4-8 - mimobiblický pramen) . Zj11:19 - zmínka o truhle Hospodinově, že se ukáže. Bílý kamínek se jménem - to mohou být tři věci, nevím, která - osvobozující výrok při soudu, bílá tabulka se jménem vítěze při řeckém zápasu (medaile) - aby se mohl ucházet o svou odměnu, ten, kdo měl získat nějaký úřad - i zde hrál nějakou roli bílý kamínek. Nové jméno - Iz 62:2 (o Siónu), Iz 65:15 - o služebnících Hospodinových. Srovnejme Zj14:1 - 144 000 Izraele,22:4 - všichni služebníci, v nebi,3:12 - o Kristu,19:12 - také. Letem světem Pergamon.

2:18-29 - Tyatira

- jsou zde 4 skupiny: 1. - Jezábel - je možné, že člověk mine možnost ku pokání a pak už ho nemůže (také Jidáš) - Jezábel: 1.Kr16:31,18:4,19:1-13, 21, 25-26, 2.Kr9: 22, 30-37. Bude uvržena na lože. 2. Kristovi služebníci, kteří s ní cizoloží - tam je dvojí cesta "buď a nebo" - buď nebudou činit pokání a půjdou do velkého souzení (Mt 24:21), a nebo budou činit pokání ze svých skutků a budou sdílet osud -2:24, 28. Osud osmé skupiny, bez výtky. 3. Děti Jezábel, které čeká smrt, aby všichni viděli2:23 - nejsou to Kristovi služebníci. Pojmy "smilstvo" a "cizoložství" v Bibli často znamená duchovní hřích, narušení a nevěrnost Boží smlouvě - může zde jít o "nepravé křesťany", učedníky bludu. Takoví lidé nemají v církvi budoucnost, nečeká je jiná cesta. 4. Ostatní Tyatirští - je čeká vytržení. Uvažují o těchto dvou kapitolách z hlediska vztahu těchto skupin (sborů) k vytržení a k příchodu Pána Ježíše. Proč je čeká vytržení2:22-25 - "dokud nepřijdu" srovnejte2:26 "až do konce" (Mt 24:13).

2:26-27 - to je zaslíbení pro období milénia, které platí pro Pána Ježíše a pro Jeho lid. Jiná místa: Ž2:8-9, Zj12:5,19:15, Ž 149:6- 9, Zj20:4-6. Je tu dána jediná podmínka - "držte to, co máte".

3:1-6 - Sardy

- dvě skupiny: 1. mrtví (na umření, umírající) - buď budou činit pokání, dojde k probuzení, obnova (i vzájemná) a bdělost (Mt 24:42) hodně návazností s touto kapitolou Mt. Mt 25:13 - Ježíš říká "bděte", Lk12:37, Mr13:33, 37. Nebo zmeškají příchod Pána Ježíše - vytržení - je možné ho zmeškat, Bůh má připravený proces, určité události, které budou poslední fází historie. 1. Tes5:2 - "den přijde jako zloděj" pro některé křesťany -4:17 - zde je řeč o vytržení. Znovu Zj16:15 "jako zloděj" - rozumím tomu tak - varování posluchačům po vytržení. Mt 24:42. 2. Druhá skupina (celkově 10.) - to jsou neposkvrnění3:4 - Ježíš o nich říká: "že jsou hodni". Lk21:36.3:5 - zaslíbení roucha bílého - každý má takovou možnost. Roucho bílé - to, co bude dáno druhé skupině - každý má tu možnost, žádné elitářství. Ex 32:33, Ž69:29, Iz4:3, Daniel12:1 - týká se Izraele. Lk10:20 - týká se křesťanů, učedníků, Zj13:8 - to je po vytržení - řeč o těch, kteří nejsou v knize života, Zj21:27 - řeč o všech. Zajímavost k Sardám - Sardy leží na severním svahu jedné hory, jejich horní pevnost byla téměř nedobytná (byla 2x dobytá) - v roce 549 př. Kr. Kýrem, v roce 218 př. Kr. Alexandrem - byla dobytá špatnou bdělost strážců a přílišná sebedůvěra - strážci nechali hradby nestřežené (tak si věřili).

3:7-13 - Filadelfia

- toto jména je takový pojem - celé společenství bude vytrženo. Zaslíbení3:11 - "jdu (přicházím) rychle" - téměř stejně jako Efezu a Pergamu.3:8 "dveře otevřené" - i4:1 - dveře v nebi, pak začíná etapa posledního období historie, lidských dějin. Lk13:24-30 "dveře do nebe".4:10 - není doslova řečeno že nebude ve zkoušce, ale spíš jakoby se z ní měli dostat ven. Je zde jediná podmínka: "držte to, co máte".3:7 - "Svatý a pravý" Boží titul (i6:10).3:10 - slovo "mé trpělivosti" (očekávání) - vždy v souvislosti se souzením (i závěrečnými - Lk21:19), řečtina má více výrazů pro trpělivost. Taky v očekávání Pána Ježíše to může znamenat. O Filadelfii - byla několikrát zničena zemětřesením (byla zde častá), vždycky ale přežila. Kvůli opakovaným zemětřesením žili obyvatelé ve stálé pohotovosti - ani prý kvůli tomu nezamykali. Proto když Pán Ježíš hovoří o sloupu - mělo to zvlášť blízce Filadelfským. Sloup - mezi jinými věcmi tam zůstal stát jeden osamělý sloup (prý). Filadelfia - znamená to "bratrská láska" - ne kvůli křesťanům, ale kvůli člověku Atarus (???) II. Filadelfos - měl rád svého bratra. Filadelfia tam zůstává dodnes obydlená - "Allan šehr" - "Město Boží", část obyvatel jsou řečtí křesťané. Byl tam prý uctíván bůh Janus, který se zobrazuje s klíčem v ruce - bůh brány, počátku.

3:14-22 - Laodicea

- to je pojem v teologiích určitého typu jasný a jednoznačný, omezím se na několik poznámek: celý sbor (společenství) je vlašné, polovičaté, neopravdové, nemá obecnství s Pánem Ježíšem, nebude vytrženo, bude muset projít souzením. Všimněte si3:19 "kárám a trestám" - to je k souzení. Př3:12, 1. Kor11:32, Žd12:6.

3:18 - "neokazovala se hanba nahoty tvé" - upozorním na verš16:15 - je tu také o nahotě - umístěné doprostřed děje, který popisuje Boží hněv, po vytržení - varování posluchačů, napomenutí pro zbylý Boží lid, který tu zůstane po vytržení.

3:21 - "sedět na trůnu svém" - odpovídá20:4 - na trůn se posazují lidé, kteří vyšli z velkého souzení.

Jaké má možnosti? Dalo by se říci, že jejich osud je zpečetěn, ale není to tak. Pánu Ježíši nejde jen o vytržení a nevytržení, jde Mu o víc, cílem je víc, než jen vytržení. I tento sbor má možnost se rozhodnout. Buď bude "vyplivnut" z úst Pána Ježíše jako něco odporného a bez obecnství s Ním v době velkého soužení? To nejhorší, co se mu může stát - věčné zahynutí. Budou takové svody, že jim sotva bude moci odolat. Nebo uslyšet hlas Pána Ježíše, rozhorlit se a kát se a získat (něco to stojí): zlato - 1.P1:7 - víra, 1. K3:12, Boží věci jsou ještě cennější, na jednom místě je Bůh přirovnáván ke zlato - Jb22:25; bílé roucho - svatost pocházející z nebe - nejčastěji nebo výhradně u nebeských bytostí - proměněný a vzkříšený Pán Ježíš, Daniel7:9, Mt17:2, 28:3, Mr 9.3, 16.5, J20:12, Sk1:10,10:30, Zj3:4,6:11; kolírium - oční mast - pomazání Ducha svatého. Výsledek, když to učiní: osobní obecnství s Pánem Ježíšem - dobrá výbava pro velké soužení, možná mučednická smrt - neuctívát Antikrista, uctívát Boha Stvořitele bude znamenat téměř jisté mučednictví. Po vzkříšení vstup do Božího království. Zajímavosti: Laodicea - také podle osoby - manželka Antiocha II. - známé obchodní a turistické centrum (lázně) - vyráběly se tam černé látky z velmi kvalitní vlny, velmi známá oční mast. Nedaleko vyvěraly horké minerální prameny, které ve vlažném stavu měly odpornou chuť (na zvracení). (smích) V roce 61 po Kr. - krátce před tím, než toto bylo řečeno, bylo město zničeno zemětřesením a jeho obyvatelé byli tak hrdí a soběstační, že si to vybudovali znovu sami a odmítli dotaci Římského císaře (Tacitus - Letopisy14:27). Jakoby duch místa se projevoval i na této události, dneska jsou z ní pouze trosky. Poznámka: byly by tu další zajímavé věci - lze to studovat i z jiných hledisek. Toto bylo z hlediska vztahu obcí (skupin) k vytržení, jsou tu i jiná hlediska - třeba hledisko vítězství - jak je zde podstatné, často je zdůrazňované, je nutno, aby se křesťan naučil vítězit - není to vedlejší věc; hledisko skutků - různé druhy lidských skutků se zde vyskytují a jak je Pán Ježíš hodnotí:2:5, 6, 15, 19, 26,3:2, 8 - malá moc (dynamis), ale cení si skutků,3:15. To by byla úplně jiná studie, než moje. Příště bude pokračování.

Nyní nejrozsáhlejší díl - od 4. kapitoly do 22:5.

Čtvrtá kapitola

4:1 - Otevřené dveře

- zde je obsaženo pozvání "otevřené dveře" - už jsme o nich četli, "hlas jako trouby" (1:10) - "ukážu, co se má dít po nich" (po těch věcech dříve zaznamenaných), co se má dít po současném stavu církve.

4:2 - "byl jsem u vytržení ducha"

(byl jsem v duchu - správněji), vidění začíná v nebi - Jan byl vzat do nebe. Jsou i jiné výklady (pretribulacionisté), které mají za to, že toto vidění časově odpovídá skutečnému vytržení církve (zde umisťují fyzické vytržení) Lk21:36, 1. Tes5:9, 2. Tes2:6-8 - máme těmto věcem uniknout, nejsme postaveni ke hněvu (ty popsané věci - výklad vytržení, co z toho pro nás vyplývá, máme se tím potěšovat navzájem), co zdržuje Antikrista - finále protibožského boje - přítomnost církve je překážkou, následující partie knihy Zj - hovoří se zde o hněvu, soudech, nemluví se zde o církvi, ale o Izraeli - "co bude po nich" - co bude po církvi vůbec. Já dodávám následující: Lk21:36 - i souvislost :28, 29-31- uvidíme, jak to začne, uvidíme, že se to děje a máme tomu rozumět - námitka, že to je řečeno Židům (evangelia) - je-li to řečeno Židům, je to pro ně všechno, ale myslím, že je to řečeno učedníkům Kristovým. 1. Tes5:9 - smyslem slov apoštola Pavla - abychom byli připraveni, abychom nebyli zaskočeni. Lk21:34, Zj18:4 - máme se oddělovat od světa, pozorovat co se děje, abychom do toho nebyli zataženi. 2. Tes2:6-8 - srovnání verše 6 a 7 "to zdržující" a "ten, který ho zdržuje" J16:13 - o Duchu Svatém, Duch pravdy. Duch Svatý a církev - to může být velmi podobné, já si myslím, že Duch Svatý stojí v cestě, kterou potom uvolní v určený čas. Nelze z toho ale odvozovat, že církev nebude mít soužení, protože Antikrist se nemusí zjevit na začátku soužení, ale až v další fázi soužení. Neříkám, že církev tím vším projde, ale neříkám, že do toho vůbec nevstoupí. Že je tam jen hněv apod. - to záleží na výkladu. Na 4. a 5. kapitole nemám souvislý výklad. Sotva bych vám mohl říci něco nového, musel jsem odolat pokušení zaplnit mezeru, vytvořit souvislý a ucelený výklad. Vykladač by měl odpovědně přistupovat k tomu, co říká i co neříká. Původně jsem je chtěl úplně přeskočit, ale něco k tomu řeknu - spíš poznámky a osobní názory - stimul ke zkoumání Písem.

4:3 - duha

- dále10:1 - anděl silný s duhou na hlavě činí významné prohlášení, Gn9:13-14 - znamení smlouvy, kterou uzavřel Bůh se stvořením po potopě.

4:4 - 24 starců

(presbyterů), vyskytuje se ve Zj 12x:4:10,5:5, 6, 8, 11, 14,7:11, 13,11:16,14:3,19:4. Kdo jsou tyto postavy - prastarý výklad: 12 + 12 = 24 - reprezentace veškerého Božího lidu. Pretribulacionisté: symbolicky představuje vytrženou

církev. Já dodávám 2 další výklady: Mt 27:52-53 - společně s Kristem byli vzkříšeni někteří svatí, ukázali se v Jeruzalémě, pak si asi zase nelehli do hrobu, asi vystoupili s Ježíšem do nebe - proti tomu svědčí některé skutečnosti: Zj 7:14 - Jan jednoho z nich oslovuje "pane" - to by asi neřikal, byl-li by to člověk, jeden z nich vysvětluje Janovi, co se děje 5:5,7:14-17 (také andělé), ti starci se klaní Bohu a obětují modlitby stejně jako andělé -4:10-11,5:8. Bílé roucho - mají andělé také, korunu má také Pán Ježíš (14:14) - je to věnec, je zde souvislost - dvě vývojové fáze jedné souvislosti. Spíše se kloním Kol 1:16 - apoštol Pavel říká, že existují trůny - považují za pravděpodobnější - že to jsou andělé, andělské bytosti. K tomu připojuji Daniel 7:9-10 - je tam popisován nebeský soudní tribunál, zde jsou trůny prý prázdné a ve Zj naplněné - pojem je tak spojen s tím, kdo na něj usedá - ty trůny asi nebyly prázdné. Funkce andělských bytostí pak asi byla takovou analogií starší v Izraeli, v církvi - andělé, jejichž úkolem by bylo napomáhat vykonávání Boží rady. Iz 24:23 - Hospodin před starci svými - může se zde hovořit o stejné skutečnosti. Ve Starém Zákoně existuje 24 kněžských tříd - nabízí se zde analogie, 1. Par 24:4, 7-18. Také 24 zpěvákých tříd - 1. Par 25:9-31. To je ke starcům.

4:5 - blesky, hlasy a hromy (BHH)

- doprovod Božího majestátu, objevuje se ve Zj ještě 3x - označuje 3 etapy děje, stále se zesiluje 8:5 BHH + zemětřesení - otevírá se svitek, zahajuje se závěrečný program. (dále je výklad k připravenému předepsanému a předkreslenému textu - ten já nemám) 7:19 BHH + zemětřesení + veliké krupobití - zde spatřuji vytržení a počátek skutečného Božího hněvu. Zj 16:18-21 - BHH + veliké zemětřesení + veliké krupobití - vše s katastrofickými následky - obsah závěrečné misky - veliký hněv - poslední před viditelným zjevením Krista.

Pátá kapitola

5:5 - lampy

- 7 duchů - Duch Svatý.

5:6-8 - čtyři živé bytosti (tvorové)

- zvířata je nešťastný překlad, to slovo znamená živou bytost i podobu živého tvora (ornament např.). Zvrhl jsem možnost, že reprezentují církev - 4 úřady církve. 5:9-10 - "vykoupil jsi nás..."

5:9-10 - vykoupil jsi Bohu

- v kralické se píše - "vykoupil jsi nás..." - už tehdy jsem uvažoval, že to jsou andělské bytosti, uvažoval jsem, jestli tato formulace to vyvrací - asi ne, tento text je znění modliteb svatých, předkládají modlitby svatých. Těch 24 starců i 4 bytosti by museli být stejné povahy - křesťané. Ovšem v dobrých textech text je jinak - "vykoupil jsi Bohu..." i nový překlad to tak má. Znamená to, jako by to nehovořili křesťané - více jsem se přiklonil k možnosti, že to jsou andělé zastírající, nesoucí Boží trůn. Iz 6:2-3, Ez 1:5-15, 1:23-24, 10:14-22 - viz další obrázky. Je zajímavé, že tato vidění se z velké části shodují - hlavně Zj a Ez 1: - například - Jan vidí nejprve "sedícího na trůnu", pak spatřuje duhu, pak starší, světla a zvuky, oheň - Ducha svatého, křišťálové moře, pak spatřuje bytosti. V Ez - prorok je vidí také, jednu položku nevidí, zase vidí něco navíc: - bytosti (cherubové), Ducha svatého - Jeho zpodobení, pak vidí kola (ne Jan), pak vidí křišťálovou plochu, zvuky, sedícího na trůnu, duhu, nevidí starce. Jakoby byl Bůh na "služební cestě" a ti starší ho zastupovali v nebi. To není žertování, spíše snaha si Boha moc neodlidštit - On stvořil člověka ke své podobě a obdoby - po vnější i vnitřní stránce. Bráním se vidět Ho jako zářící kouli, také ne jako stařečka na obláčku. Píše se o Boží ruce, tváři, ústech atd. Ez 10: - je tam vidět sedící na trůnu, duha, bytosti (cherubové), kola. Jazyk je těžký, protože Jan viděl věci, které jsou pro nás těžko představitelné (obrázky). (Pak je tam řeč o oltářích - dva - obětní a kadidlový před Božím obličejem.) Z jiných míst - stánek se podobá nebi - Mojžíš to měl tak udělat - tahle představa neodpovídá tak přesně, zkusil jsem to dát do souladu - zde starci ne do kruhu, spíše jakoby sloupy, ústředním místem je Boží trůn, obklopený 4 cheruby - odpovídá svatyni svatých. Dále objekty ve svatyni - kadidlový oltář, 7 lamp (svícen), Beránek se pak staví na místo, kde stával stůl s předkladnými chleby, nakonec obětní oltář, před ní nádoba s vodou (moře). Ve Zj - obrovská křišťálová plocha.

5:1 - "svitek popsáný uvnitř i vně"

- Ez 2:9-10 - přeplněný, 7 pečeti - velký význam dokumentu - buď pro utajení (Iz 29:11) nebo aby se nemohly pozměnit (např. závěť - Iz 8:16).

5:2 - "anděl silný"

- archanděl - 3x ve Zj (5:2 - ohlašuje nabízení svitku, 10:1 - ohlašuje pevně stanovenou lhůtu, 18:21 - ohlašuje zánik Babylónu jako prorocství bezprostřední budoucnosti).

5:5-6 - "lev a beránek"

- beránek ve Zj 28x (4x7). Nikdo jiný není hoden dát pokyn k závěrečnému třídění a soudům.

Když jsem bádal v budoucnosti - rozčlenila se mi do 7 fází

(obrázek)

1. - otevírání svitku - 7 pečeti - Zj 6: až8:1 - charakterizuje začátek poslední doby.
2. - příprava církve - 7 trub - Zj 8:2 až12:12. Jednak třibení a soudy.
3. - hněv - 7 misek -12:13 až18:24. Závěrečné soudy.
4. - vítězství - bitva u Armagedonu, nic takového tam ale napsáno není - jen, že se shromažďovali, já to nazval - tažení Armagedon Josafat - Zj 19. až20:3
5. - svatba Beránkova - milénium - přítomnost vytržené církve před viditelným zjevením Pána Ježíše. Zj20:4-6.
6. - soud - ohnivě jezero - Zj20:7-15
7. - manželka Beránkova - nový Jeruzalém - Zj 21. až22:5

Pečeti

- jejich účelem je varovat - oznámit, že začíná poslední období lidské historie - do jejich rozlomení nemůže být svitek rozvinut a přečten - dokud byt' jediná je nerozlomená - nemůže být dokonáno ani tajemství Boží, ani tajemství nepravosti. Otvírání je slavnostní událost historického významu, a dalekosáhlých důsledků. Oznamuje se všem, otázkou je, kdo porozumí. Daniel12:10 - porozumějí moudří.

Troubení

- signál, povel pro Boží lid. Trouba - jsou znamením pro Boží lid, ne pro pohany. Účely troubení ve Starém Zákoně -7: někdy mají neostré hranice.

1. svolávání shromáždění - Nu10:3-8 - shromáždění ke dveřím stánku (obraz nebe - Žd8:5).
2. Burcování Božího lidu. Nu10:9 - vojenské povely, nebezpečí války, nebezpečí. Sof1:16 - podobné - popisován útok, Zach9:14 - Boží útok. Am3:6-7 - troubení v nebezpečí - dávejte si to do souvislosti k knihou Zjevení. Jsou i jiná místa - Jr6:17.
3. Ohlašování nastoupení krále.
4. Ohlášení zahájení milostivého léta.
5. Ohlašování zahájení soboty - také troubením. V období 2. chrámu to prý probíhalo takto: troubilo se z ochozu chrámu, troubilo se 3x na konec pátku - při prvním se mělo skončit s prací na poli, při druhém se měly zavřít dílny a obchody ve městě, při třetím se měla odstranit všechna nádobí z ohnišť a rozsvítit lampy - bylo odpočinutí a nesmělo se pracovat - ani zapálit světlo. Po východu hvězd (začal nový den) se zase troubilo 3x na začátek soboty.
6. Troubení ohlašuje znamení Boží přítomnosti - Ex19:13, 16, 19. Boží hlas - Zj1:10,4:1, Zach9:14, Iz 27:13 - vzkříšení a shromáždění Izraele.
V NZ je troubení také - Mt 24:31 - eschatologická kapitola. Dávejte si to do souvislosti s knihou Zjevení. 1. Kor15:51-52, 1. Tes4:16 - zase trouba Boží.
7. Troubí se při svátku troubení - Lev 23:23-44, (Num 29:1, 7, 12). Památka troubení - 1. dne 7. měsíce - dnes je to židovský Nový rok, dodnes se troubí na beraní roh - typické pro tento svátek. Šófar, dva sobotní svícny a kalich požehnání tvoří takové typické symboly židovského Nového roku a období, které následuje. Tento den - Lv 23:24, 35, 39. 10. sedmého měsíce se slavil den smíření (ion kippur) - velmi důležitý den dodnes. Celé období mezi tvoří "dny pokání" - symbolizuje to výzvu k zastavení, zamyšlení, pokání. Ty dny pokání tvoří úvod ke svátku stánků (sukkót - 15.-22. sedmého měsíce) - 7 dní. Jeden z nejdůležitějších svátků (také velikonoce, letnice). Každý dospělý muž se měl postavit před Hospodinem v chrámu.

Tři svátky

Tyto tři svátky (velikonoce, letnice, svátek stánků) - něco symbolizují, dotýkají se zemědělského života, mají prorocký význam.

Velikonoce

- znamenají vysvobození z Egypta. V zemědělství - zahájení žní prvotinou ječmene. Symbolický význam - jasné. V NZ - oběť beránka.

Letnice

- obdržení zákona na Sinai. V zemědělství - předkládaly se v chrámu první 2 chleby z ječné mouky, začíná sklizeň ovoce. V NZ - seslání Ducha svatého, zrození církve.

Svátek stánků

- pobyt na poušti ve stanech. Památka troubení nesymbolizuje nic - nehovoří se o žádné události, proč troubit. V zemědělství - skončena žeň, shromážděno do stodol, sklizeno ovoce, vinobraní - díkůvzdání. V NZ - máme ještě před sebou - shromáždění připravené a vytržené církve.

Podobnosti

příprava - v SZ - dny pokání, troubení, v NZ - Zj 8: . 2 svícny - dodnes na stole v sobotu - měly svůj předobraz v předvečer prvního dne - 3,5 ne po skončení troubení na Ion kippur - v předvečer prvního dne stánků na chrámovém nádvoří žen stály dva stožáry (z jiných pramenů poslední den, 4 stožáry), každý se 4 lampami po 60 litrech oleje s knoty zkroucené z obnošených kněžských rouch (len), jejich silné světlo se línulo daleko za město. V NZ - 2 svědci ze Zj11:4 (vysvětleno - 2 svícnové). Příchod Pána Ježíše - už v období 2. chrámu - Jan7:2, 10 ,14. Nejprve Ježíš šel skrytě, po 3,5 dnech se zjevil, vystoupil. Mt 23:39 - Ježíš cituje ze Ž 118:26 - ten se čte při svátku stánků. 1. Tes4:15-17.

Bydlení ve stanech

- Lev 23:42-43, Neh8:13-18. Ve Zj13:6 - šelma otevřela ústa, aby se rouhala Bohu, stánku Jeho a těm kteří přebývají (stanují) na nebi - církev už byla vytržena, setkala se s Pánem Ježíšem, nějakou dobu zůstává a šelma otevřela ústa, aby se rouhala těm, kdo stanují na nebi.

Dožínky a vinobraní

- další podobnost - Lev 23:39-40 - shromáždění úrod, budou se z toho radovat. Svátek představoval díkůvzdání za skončenou sklizeň (Slavnost sbírek) - intenzivní projevy radosti. Talmud o tom říká - "Kdo neviděl radosti v domě Hospodinově o svátku stánků, neví ani, co radost je." - výzva křesťanským shromážděním. Jde o to, aby ta radost byla v nás, aby naše shromáždění byla tak uspořádaná, aby se radost mohla projevit. Zj14:14-20 - i dožínky i vinobraní zde najdeme.

Účelem troubení

je varovat Boží lid shromáždit ho, připravit a očistit (protříbit - dny pokání). Podívejme se do Mt 24:8 - k této kapitole se budeme často vracet (i synoptická evangelia). Počátek porodních bolestí - nebude ještě konec. Porod ve - Zj12:4.

Mt 24:21, 29 - soužení, velké soužení

- útisk, tíseň, soužení, utrpení. Soužení není hněv (1. Tes1:9), není trest (J16:33, Sk14:22), je třibení - podobenství o koukoli a pšenici (Mt13:30, 39- 41, 24:31). Andělé s troubami mají církev shromáždit.

Misky

- znamenají vylití hněvu, odplata nepřátelům, projev Boží svrchované a spravedlivé královské moci (Zj11:17-18) - zde, na tomto místě to vyjmenovávají starci. Děje se něco významného, zde přichází Boží hněv. V hněvu začíná od Zj12: - v tom nemá Boží církev místo. Ve 12. kapitole - dokud tu církev bude - satan ani antikrist se nebude moci projevit. Až bude Antikrist zjeven, nebude nutno ho odhalovat, křesťané ho mohou znát předem - jak se bude pracovat nahoru.

První fáze dějin lidstva

- Jak jsou vykresleny v knize Zjevení - "otevírání svitku" - sedm pečeti.

Šestá kapitola

První pečeť - Zj 6:1-2

- to "viz" v Kralickém překladu to není šťastné - platí to ne Janovi, ale znamení, které bylo dáno Janovi uvidět. Bílý kůň ve Zj ještě jednou (19:11) - tam se jasně hovoří o Pánu Ježíši. Tenhle jezdec je podobný Ježíši (někteří vykladači hovoří, že jde o Ježíše), bílá barva symbolizuje vítězství a triumf (vítězní vojevůdčové říše římské) - manifestace vítězství na domácí půdě. Mt 24:4-5, 11, 23-26, - dejte si pozor, aby vás někdo nesvedl, vyjdou falešní proroci, svedou mnohé, něco podobného - můj příchod bude takový a takový, dejte si pozor. Někteří podobní Ježíši. Ta postava má lučičtě - Ef6:16 - je zde řeč o šípech od ďábla. V Iz13:18 - zde se popisuje zkáza Babylónu - od národu, který bude střílet z luků tak, že je úplně posečou, zporáží. Nástrojem zkázy Babylóna se stane Antikrist - Zj17:16-17. Zatím jen shromažďuji místa, které by mohly mít význam pro výklad. Zach - dvě kapitoly, které mohou

mít význam pro hledanou otázku - Zach1:7-17 - tady se připravuje obnovení Jeruzaléma, obnovení Izraele v jeho zemi, obnovení náboženství, chrámu. Než k tomu dojde, Bůh bude jednat s okolím Izraele. Úlohu v tom hrají koně - barvy podobné - jezdci ze Zj - červený kůň, v hlubině koně červení, strakaté - zvláštní barva - žlutohnědý, plavý, ryzák... a bílé. V Zach6:1-8 - je zde prorokováno, že z Boží přítomnosti vyjdou jednotlivé vozy tažené koňmi - mají podobné barvy, rychlí a silní. Slovo strakatí je zde jiné - spíš grošovani - ke struktuře. Je zde jasně řečeno, že to jsou duchové.

Vynechán kousek - asi otáčení kazety.

Koně

- do severní země - naplnili Boží hněv - severní země - souvisí nějakým způsobem s Antikristem - dle knihy Daniel 11. kapitoly (to je zapečetěná kniha) - popisuje se zde politická situace - vztahy dvou zemí - severní a jižní - vypadá to, jakoby se v politickém ději Antikrist vynořil v severní zemi (takový to na mě dělá dojem). Pro nás má důležitost zatím to, že bílí koně (z první pečeti) - vyšli z Boží vůle do země severní (souvisí s Antikristem) . Jsou to duchové, spíš, než Ježíš je to někdo, kdo se Mu podobá - Antikrist sám (rozlomení šesté pečeti by znamenalo dobovatelský nástup - nástup dalších jezdců), koně vyšli z Boží vůle, je mu dáno přemáhat, vítězit; nebo jsou to falešní Kristové vůbec, moc temnosti - její nástup - svody, podvody - nástup okultní moci v současné době je vidět zřetelně. Proč to není Ježíš? Všichni 4 jezdci mají něco společného - 7 bodů:

1. účel jejich působení je destrukce v určité fázi historie,
2. tato destrukce je pod zřetelnou autoritou 4 tvorů - Ježíš je nad anděly,
3. každému bude moc teprve dána, Ježíš už moc má,
4. tato moc bude omezená za určitým účelem, Ježíš má veškerou moc,
5. čtvrtý jezdec - nepochybně temný anděl - smrt provázená podsvětím,
6. je-li ve Zj ukazován Ježíš - je to o Něm řečeno nebo naznačeno,
7. Ježíš právě rozlamuje pečeť.

Druhá pečeť' - Zj 6:3-4

- kůň rudé (ohnivé) barvy - význam je nesporný - války. Mt 24:6-7. Meč - slovo, které znamená malý, příruční meč (jiné slovo pro obrovský meč).

Třetí pečeť' - Zj 6:5-6

- černý kůň - Zach6:2, 6 - černý kůň odešel do severní země (eschatologicky důležitá) - významná pro poslední události.

Měřice

- suchá dutá míra asi něco přes 1 l obilí - asi 1/2 kg chleba - to se považovalo za denní minimální dávku pro člověka. Peníz - denár - asi 4 g stříbra - denár se považoval za denní mzdu dělníka - Mt20:2. Za denár se obvykle dalo koupit deset dávek obilí. Ječmen - není tak kvalitní pokrm (prý). 2. Kr7:1 - zde nejde o bídu, ale levnou cenu - za stejnou cenu je 2x tolik ječmene, než pšenice. 1. Kr4:28 - používal se pro koně. Význam je jasný - hlad. Mt 24:7 - olej a víno - sklízelo se na podzim (hlad do podzimu?), že luxus nebude dotčen?

Čtvrtá pečeť' - Zj 6:7-8

- jezdci jsou jmenováni - smrt a záhrobí - kůň plavý, řecké slovo znamená "zelený" - nedovedu to komentovat (také žlutozelený, žlutý, bledý, čerstvý - asi důležitější) - nic z toho nevyvozují - základní význam je svěží zeleň, příjemná barva. Mr6:39, Zj 8:7,9:4 - normální, přírodní, živá zeleň. Přemýšlejte o tom. Zach1:8 - kůň strakatý - odešel nejprve do jižní země (protihráč severní země), pak prochodili celou zemi. Zj 6: - čtvrtina země - vypadá to, že jde o téměř celou souš (slyšel jsem výklad, že jde o bílou rasu - 1/4 lidstva - nekomentují, jen se rozdělím). Základní význam - jde o hubený lidstva - mečem, hladem, morem a zvěří. Zde je slovo - veliký meč - jako má Pán Ježíš - vystupuje Mu z úst. Meč - válka, hlad - nedostatek potravy, morem - smrtí - to by mohlo znamenat - nemoci, sebevraždy, duch smrti. Mt 24:7 - zde se předpovídají epidemie, mor nepatří minulosti, je stále aktuální - zemřelo na něj mnoho miliónů lidí v Indii a Číně. V roce 1985 zemřelo na mor 35 lidí v USA. Jsou i další choroby - AIDS - 1. případ 1981 v USA, koncem roku 1985 asi 1 mil. nakažených, 13 tis. akutně nemocných, 7 tis. úmrtí. V BRD v roce 1985 asi 100 tis. nakažených (i více), 250 akutně nemocných. V ČR začátkem letošního roku 4 nemocní, 31 pravděpodobně nemocných. Klasická "biblická" lepra - malomocenství stále ještě se vrací, počet malomocných stoupá. V Latinské Americe v roce 1970 - bylo nemocných 7500 lidí, v roce 1982 279 000. Na celém světě je asi 10 mil. nemocných na lepru. Přibývají i další nemoci - malárie, žlutá zimnice. Takže - epidemie. Smrt a peklo - mordovat zvěří - mohly by to být dravci, hadi, hmyz, ale také infekce - bakterie, mikrobi. Existuje výklad, který to

posouvá do obrazné roviny - vládcové nebo krutí lidé. V oblasti válek a nepokojů se přemnožuje dravá zvěř, hadi, hmyz a nemoci také. Ez14:12-23, zvlášť verš 21 - konec 6. kazety

Čtyři položky

- hůl chleba, zvěř lítá, meč, mor - hlad, šelmy, válka, nemoc - podoba je zvláštní - význam je zřejmý - očištění a uzdravení Božího lidu od modloslužby, ve v. 23 - zvlášť se vyzdvihuje smysluplnost a cílevědomost Božího jednání - ne nadarmo, uvidíte v tom smysl. Chci zvlášť upozornit na v. 14, 16, 18, 20, 22 - jasně se zde hovoří o záchraně spravedlivých, těch se to nedotkne. Tyto nástroje Bůh používá za určitým účelem - ten je dobrý, když bude Božímu lidu dána milost to uvidět, bude mít ze smysluplnosti Božího jednání radost.

Pátá pečeť - Zj 6:9-11

- tam čtete o duších pod oltářem, význam je zase na první pohled zřetelný - jde o mučednictví. Mt 24:9-10, Mr13:9-13, Lk21:12-18. Mt - "Tehdy" - v počátcích porodních bolestí. Všimněte si - ani vlast z vaší hlavy nezahyne - ať vám to neunikne. Pro jméno mé - pro Ježíšovo jméno - zde nejde o Židy, ale o křesťany. Ve Zj 6 - čtete o duších - tito křesťané jsou mrtví, nejsou v těle - ještě nenastalo vzkříšení, ani vytržení (1.Tes 4, 1.Kor. 15 - vytržení bude v těle). Všimněme si z Lk18:7-8 - tady nacházíme podobnou situaci - ještě nepřišla pomsta, nepřišel Ježíš - s Jeho příchodem přichází odpověď na volání. Zj11:17-18 - o všech těch věcech se zde hovoří - text uctívání Boha v důležitém místě historie Zjevení - můžeme v tom spatřovat odpověď na volání duší pod oltářem. Duše - souvisí s krví - ta se vylévala pod oltář - duše jsou na místě dle Biblické symboliky. Lv17:11-14 - vidíte, že duše souvisí s krví a s oltářem - 3 věci úzce spojené. Gn4:10 - krev, která volá o pomstu k Bohu - 1. výskyt slova krev. Obraz duší pod oltářem, které volají k Bohu - zapadá do Biblické symboliky. Slyšel jsem výklad, že to nejsou křesťané - že se chtějí mstít - nekřesťanský postoj - já se domnívám, že to zde není zlá emoce - pomstychtivost duší, ale spíše žádost o naplnění Božích zaslíbení - soud vůči hříšníkům, pokoj a požehnání vůči spravedlivým - žádost o naplnění Božích prorocství a jiných písem, které tyto věci slibují - jako kdyby volaly "Pane, učiň to, jak jsi slíbil." - to je správná modlitba, neodvozoval bych z toho, že nejsou křesťané. Písmo učí, že pomsta patří Bohu a přesně to oni žádají. Krev se vylévala pod oltář - Ex 29:12, Lv1:15,4:7, 18, 34, Dt12:12,27. Oltář - zajímavá věc na rozjímání (v knize Zjevení se vyskytuje 8x v 7 verších:6:9,8:3 (2x),8:5,9:13,11:1,14:18,16:7 - jsou dva druhy oltářů - kadidlový (v8:3b,9:13), ostatní místa o obětním oltáři. Je zajímavé, že tato místa - jakoby zastupoval zájmy mučedníků. Pomsta jakoby vycházela od oltáře - je na počátku úkonu odplaty. 16:7 - oltář mluví za mučedníky. Duše mučedníků pod oltářem - vylitá krev - volají k Bohu o pomstu, naplnění Božích zaslíbení o pomstě. Vyslyšení tohoto volání vidíme dále v knize Zjevení - už v 7. kapitole - v druhé polovině - zástup mučedníků - že se má naplnit počet zavraždovaných. Zástup, který nemohl být sečten - jakoby se na tomto místě naplnil jejich počet7:9-17. Malý čas - už na začátku 8. kapitoly se do té věci vloží Bůh, začne se něco dít.

Šestá pečeť - Zj 6:12-17

- obvykle konec 6. kapitoly - verše 12-17. Já se odvážím jí ještě prodloužit -6:12 až7:17. Sedmou kapitolu nepovažuji za jakousi vsuvku (obvykle to tak výklady považují), ale za součást dění při 6. pečetí. Obsahuje 3 věci - a) poslední varování světu - na úseku6:12-17; b) příprava Izraele -7:1-8; c) poslední mučedníci z církve -7:9-17.

a) "Varování světu"

- je zde 7 složek děje - zemětřesení, černé slunce, krvavý měsíc, padající hvězdy, svinuté nebe, pohyb hor a ostrovů, nakonec to, co se dotýká lidstva.

Zemětřesení

- Mt 24:7, Joel2:10-11, Amos8:8 - prorocké pasáže, nehovoří se o této věci (Am), které se týkají poslední doby a figuruje tam zemětřesení.

Černé slunce

- velmi často také - Mt 24:29, Joel2:10,31,3:15, Amos ??? Žiněný pytel - oděv pokání.

Krvavý měsíc, padající hvězdy

- zase tyto pasáže, Iz 34:4 - věci uvedené ve Zj. - mají úzkou vazbu s prorocstvími ze Starého Zákona - bez porozumění jim nelze dobře porozumět knize Zjevení. Iz - navazuje to na svinuté nebe. Měsíc, hvězdy jsou ve Zj. postiženy i dále - celkem 5x.

Svinuté nebe

- ještě Iz 50:3, Ž 102:26-27. Jak si tohle představovat - nebudeme se pokoušet o konkrétní představu, co to je svinout nebesa - domnívám se, že nezaniknou úplně, protože ve Zj. se objevují dále:8:10,13,9:1 a další výskyty (celkem 5x). Mohlo by to být: buď nebude nebe čitelné, srozumitelné (svinutý svitek). Gn1:14 - jakoby se s oblohou stalo něco, že by byla nesrozumitelná. To by vyvolalo strach a děs, jak čteme. Nebo by to mohlo být - jakoby se svinula roleta - objeví se, co je za ní - potom by se to dalo vykládat, že se odhalí Boží trůn a Beránek -6:16 - zde lidé dostávají strach - Běda nám - Bůh a Beránek.

Pohyb hor a ostrovů

- to je asi jasné - tektonické změny, zemětřesení. Nezaniknou - až v16:20.

Lidstvo

- je zde jmenováno 7 skupin, které mají reprezentovat celé lidstvo - králové, knížata, bohatí, úředníci, mocní, služebníci, svobodní - skryli se a volají - vazba na proroctví Oz10:8, Joel2:11, Mal3:2 - stejně nebo podobně lidstvo (nebo Izrael) se děsí příchodu dne Hospodinova. Také je to ve slovech Pána Ježíše - Lk 23:30. Všeobecný strach lidstva - Lk21:25-26 - věci velmi podobné tomu, o čem čteme v 6. kapitole Zj. - stejné motivy. Iz2:10, 19-21 - potřebujeme porozumět prorokům, abychom porozuměli knize Zj. Strach - zbytečně se ukrývá před Kristem, kdo se neukryl v Kristu.

Sedmá kapitola

b) "Příprava Izraele"

Druhá část dopadu rozlomení šesté pečeti - 7. kapitola - 7:1-8:7 jakoby představovala odpověď na otázku6:17 - Kdo bude moci obstát? Hovoří se zde o Židech - ostatek Izraele, křesťanská církev. Existuje záchrana před tím, co se chystá - účel knihy Zj. je, abychom to věděli, ne abychom se báli nebo děsili. Strach a děs není pro nás. Kniha Zj. věnuje pozornost proto událostem, které předchází poslední etapu děje, neskáče rovnou "doprostřed věci". My to máme číst, být připraveni, poznat, když to přichází a zvěstovat záchranu - proto nám tato Písma byla dána. Menší část knihy Zj. se zabývá odplatou a hněvem - pro naši informaci - na to se církev nemusí připravovat, protože už bude u Pána. Důležitější je příprava na to, co se nás týká, než na to, co se nás netýká. Tím se liším od jiných vykladačů.

7:1-2 - 4 anděle, kteří mají škodit - možná to souvisí se 4mi troubeními v 8. kapitole - tam se troubí v :7, 8, 10, 12 - troubí andělé - jsou připraveni jednat.

4 úhly země - 4 rohy, kouty, kvadranty, směry - Iz11:12, Zj20:8. Něco podobného znamenají 4 větry - Jr 49:36, Daniel7:2,8:8,11:4, Zach2:6, Mt 24:31 - to je zajímavé místo, má to podobný význam jako 4 strany. Dan7:2 - tam se hovoří o 4 duchách, Zach6:5 - 4 jezdcí, duchové - dost to odpovídá jezdcům ze Zj. 6. Zach1:18-21 - to je místo s otazníkem - je tam pasáž - 4 kováři - nástroj odplaty pohanským národům - místo s ?. Vítr rozptyluje Jer 49:36.

7:3-4 - něco se s Izraelem bude dít (možná i se světem) - než to začne, Pán Bůh si označí své služebníky (popis z obrázku). Znamenání - doslova je to pečetení - jednak projev přivlastnění, jednak zvláštní ochrany. Ez9:4, 5-8. Ezechiel je také důležitá prorocká kniha pro poslední dobu a pro výklad knihy Zjevení. Doslova označ "tau" - poslední písmenko hebrejské (i řecké) abecedy - tehdy se psávalo jako křížek - znaménko, které snad původně bylo ke znamenání dobytka (jako na ranči), později znamenání na čele - znamení příslušnosti k nějakému pánu, božstvu (kněží). Vidíte, že se to týká lidí, kteří se s tím nesmířili s nepravostí - ani se jí neposkvřili. Jsou označení - přivlastnění Bohu. V knize Zj. - vyskytuje se přivlastnění Bohu, zvláštní ochrana -9:4,14:1,22:4; také se vyskytují lidé znamenání Antikristu - 13.16,14:9,16:2,19:2, 24 - znamení zvláštního rizika - kdo přijme to znamení, bere na sebe velké "riziko" jemně řečeno. Popis toho znamení (pečetě) - je to výslovně napsáno14:1,22:4 - je to Boží jméno - jméno Otce a Beránka.13:17 - počet, jméno Antikrista,14:11 - znamení Antikristova jména (parafráze).

Co se bude s Izraelem dít - nejprve vidíme 144 000 Židů ve 4 koutech světa, potom ve 14. kap. 1-5 - 144 000 na hoře Sión pohromadě - řada výkladů se domnívá, že jsou v nebi, domnívám se, že jde o pozemský Sión - zřejmě tu začíná velké a definitivní shromažďování Židů do Izraele (to, co je dnes není něco úplně konečného). 144 000 bezúhonných si Bůh zachoval jako oněch 7 000 za dnů Eliáše - je to "ostatek" - zbytek. Ez9:8, Iz10:20-22, Iz11:11-12, Joel2:32, Sof3:13, Zj14:5. *

Úzké vazby na SZ - je třeba Písma pochopit a přijmout, by nám dal Pán porozumění a pak můžeme opravdu bezpečně rozumět knize Zjevení - cílem je ukázat tyto vazby. Ne nalejvat vám do hlavy názory, to není správný postup - mohu se snadno mýlit - je potřeba tato místa pochopit a přijmout, pak dostaneme světlo. Zatím jsem neprostudoval celý SZ, proroky tak, abych mohl říci - mám tento obraz ze všech míst Písma. Dlužíme v této věci. Proto komentuji minimálně, snažím se vás povzbudit k tomu, abyste viděli, že ty vazby existují, dají se najít - světlo přichází tím víc, čím více to studujeme. Je zde řeč o ostatku Izraele, je mnoho proroctví, kde Bůh ukazuje, že jedná

se zbytkem, ostatkem. Na mnoha místech je podrobně popsáno, co se bude dít. Chcete-li znát details, studujte proroky.

Ostatek - lidé jsou odděleni pro pozdější službu v Izraeli po vytržení církve, možná mezi národy vůbec. Nebo to lze chápat - aby v té době byli živoucím svědectvím. Třeba Zj. 14. - jejich přítomnost znamená něco zvláštního - element významný - úplně "jako z jiného světa".

7: 5-8 - zřetelně je vidět, že 144 000 je 12 x 12 tisíc z celého Izraele - týká se to jenom Židů. Když vám někdo bude říkat, že patří k těm 144 000, můžete se ho zeptat, ke kterému kmeni patří. Zj22:3-4, poskytuje určitou možnost pro názor, že tu nejde jen o fyzický Izrael. Seznam pokolení (5-8) - řada vykladačů si všimla, že tam chybí pokolení Dan (fyzicky) i Efraim (jen nominálně - je zde Josef). Pokolení Dan - chybí v rodokmenech 1. Par 1-8 kap. - už zde chybí (kromě2:2) - vyjmenování patriarchů). To je psáno po návratu z Babylóna - po roce 500 př. n. l. (asi 450 Ezdrášem). Vypadá to, jako by pokolení Dan nebylo po návratu z Babylóna. Také Dan chybí v seznamu lévijských měst tamtéž (1. Par6:54-81 Kr). Možný důvod - Dt 29:18,20 Kr - pro tyto důvody vyhladí Bůh jméno takového pokolení, jednotlivce, rodiny. Z historie Soudců 17. a 18. kap. čteme o tom, jak si Mícha udělal modlu, najal si kněze, pokolení Dan tu modlu a kněze vzalo a využilo pro sebe. Sd18:30-31 - modla tam byla pořád, až Pán Bůh "na to vletěl" a udělal tam pořádek - vystěhoval je do Asýrie. Severní království tam šlo dřív. 1. Kr12:28-30 - byla tam modlářská "vzdorosvatyně" - také Amos8:14 - zase se na tohle místo odkazuje. To nebyl nějaký příležitostný pád do modloslužby, to bylo něco silného a vytrvalého. Myslím si, že toto vysvětluje, proč ve Zj. 7 chybí pokolení Dan. Někteří vykladači se domnívají, že proto, že z něho má být Antikrist. Já si to nemyslím, ale je to rozšířený názor. Zatímco na Zemi probíhá příprava Izraele, v nebi se objevuje 3. část - poslední mučedníci z církve. Nevím, jestli budou poslední, dále jsem ale nenašel výrazné mučednictví.

c) "Poslední mučedníci z církve"

Třetí část dopadu rozlomení 6. pečeti - 7:9-17

7:9 - jsou oblečeni v dlouhé bílé roucho -6:11 - volání duší mučedníků - bylo jim dáno bílé roucho - odpověď na volání - počet mučedníků u 5. pečeti nebyl naplněn, tady se naplnil. Zástup - odpověď na volání, ukončuje prodlév. Palmové větve v rukou - to znamená vítězství (:17 - zaslíbení vítězům,21:6-7). Třeba při korunovaci, triumfálním průvodu, figurovaly větve v rukou; také je to znamení pokoje - J12:13 - vítali Pána Ježíše. Jsou dva mimobiblické doklady - 1. Makabejská13:51, 2. Makabejská10:7. Také větve v rukou figurují při slavení slavnosti stánků - Lev 23:40, Neh8:15 - i jiné ratolesti. Dodnes při slavení svátku stánků. Jakoby přišli mučedníci do nebe - slavit svátek stánků, Bůh je vezme do vlastního stanu (:15), bude je zastíňovat, bude jejich stanem (bude nad nimi stanovat). Záhadná souvislost - mezi vítáním Pána Ježíše a mezi svátkem stánků - jsou vykladači, kteří se domnívají, že přijel na svátek stánků (a že omylem se do dostalo sem). Palmy, Ž 118 (čtený při svátku stánků) - záhadná analogie.

Asi další hodina

Kratší opakování

- přehled škol výkladů, rozdílné teologické postoje, pokusil jsem se deklarovat principy výkladu Písma, podle kterých postupují, aktuální stav církve, věci, které se mají stát potom- až přestane být aktuální obraz církve - to v poslední době přejde do jiného obrazu. Současná fáze vývoje církve, krátce 4. a 5. kapitoly - pohled do nebe - úvod zjevení budoucnosti (možná aktuální). Pak pečeti, trubení, misky; svátky - velikonoce, letnice, svátek stánků. Pak jednotlivé pečeti, skončili jsme7:8 u 6. pečeti.

Šestá pečeť - Zj 6:12 až 7:17

- poslední varování světa, příprava Izraele, z církve poslední mučedníci. Svátek stánků - připomenutí (7 dnů) pouti po poušti, 8. - dosažení cíle.

7:9-10 - je tu jasně řečeno, že jeto zástup zachráněných ze všech národů.

7:11-12 - radost v nebi - sedminásobné dobrořečení (jako5:12 - podobné).

7:13-15 - přišli z velkého soužení, očistili se, mohou stát před Bohem a sloužit Mu. Pro mě je to důkaz, že soužení se týká Božího lidu - něco se týká hříšníků. Soužení nepůsobí Bůh svému lidu, ale hříšníci souží Boží lid. Mt 24:9-13, Mr10: - podobná situace, je s Izraelem - je soužen skrze pohanské národy. Dt4:27-31, Jr 30:7- 9... Křesťanské soužení - všem Kristovým učedníkům je jasně řečeno - Kr (?)21:12-19. Není to tak příjemné, ale myslím, že není možné přijímat místa Písma jako Lk21:36 a odmítat toto místo. Myšlenky jsou stále pro stejnou skupinu lidí. Buď aplikujeme obojí, nebo nic. Mr13:37 - je čas soužení, je čas osvobození - pro Židy (Dan12:1) i křesťany (Mr??? *21:28). Nádherné zaslíbení Lk21:18.

7:16 - cituje Iz 49:10, Ž 121:6 - povolání Ježíše Krista pro Izrael, i pro pohanský svět.

7:17 - zmínka o "živé vodě" - Jr2:13 - míněn je Bůh, J7:37 n - míněn Ježíš, Iz 25:8 - setření slz.

Osmá kapitola

Sedmá pečeť - 8.kapitola

8:1 - vidíme, že jsou splněny podmínky ze 6:11 - nyní může být vyslyšeno volání 6:10. Dokud Pánem nebyla zrušena i poslední pečeť - svitek nemohl být otevřen, přečten, vykonán - nemohla začít poslední doba, čas konce (Dan12:4). Dosud pouze známky (příznaky) poslední doby. Znamení času - Mt 24:3, Mr13:4, Lk21:7.

Porodní příznaky

Porodní bolesti - obraz je asi takový: těhotná žena už dlouho před porodem pociťuje známky toho, že je v ní jiný život, pak stále častěji a výrazněji známky blížícího se porodu. Porod tu máme -12:4. Můžeme si srovnat, kde se o počátcích porodních bolestí hovoří: Mt 24:8, Mr13:8,9, Lk 21, Zj 6. a dále, 1.Tes5:3. Nejdřív to přichází slabě a málo (porodní příznaky) - jen občas, není nutné se tím vzrušovat, porod bude až za dlouho. Je pak stále silněji a častěji a nakonec se to seběhne velmi rychle (a rodí se třeba v noci), i když si žena myslí, že je dost času. Žena má být připravena (věci do porodnice předem v tašce) - ten obraz je blízko. Malé srovnání těchto 4 míst: Mt 24:, Mr13:, Lk21: a Zj 6: Mt 24: příznaky poslední doby - 5 - falešní Kristové, 6 - války, 7 - hlad, epidemie, zemětřesení, 8 - že to jsou počátky bolestí, 9 - 10 - pronásledování křesťanů, 11 -13 - odpad od víry, 14 - evangelium hlásáno po celém světě (teď ještě trochu chybí, je to téměř po celém světě), 15 - 21 - obležení Jeruzaléma (už k němu došlo, jsem přesvědčen, že Pán Ježíš když odpovídal na otázku v Mt 24 - odpovídá na 3 věci - obležení Jeruzaléma a zboření chrámu - odpovídá na 2 věci: přímé varování na obležení, které mnozí z nich zažili; k dalšímu obležení dojde ještě jednou - podle prorockých písem), 29 - 30 - znamení na nebi a strach, 31 - troubení, 34 - během jedné generace všechno, 36 až 25:13 - různými způsoby je zdůrazňováno "nevíme kdy", buďte připraveni.Mr13:6 - falešní Kristové, 7 - války, 8 - zemětřesení, hlad - to jsou počátky porodních bolestí, ještě to neznamená konec, 9 - 13 - pronásledování křesťanů, 10 - evangelizace. po celém světě, 14 - 23 - obležení Jeruzaléma, 24 - 25 - znamení na nebi, 27 - shromáždění vyvolených, 30 - během jedné generace, 33 - 37 - "nevíme, kdy to bude", 37 - je to řečeno všem.Lk21:8 - falešní Kristové, 9 -10 - války, 11 - zemětřesení, hlad, epidemie, strach a znamení na nebi (+ :25, 26), 12 -19 - pronásledování křesťanů, 20 - 24 - obležení Jeruzaléma, 28 - toto se začne dít jako znamení doby konce, 31 - tyto věci.

Zj 6:1-2 - falešný Kristus, 3 - 4 - války, 5 - 6 - hlad, 7- 8 - totéž + smrt, zvěř, nemoce, 9 -11 - pronásledování křesťanů, 12 (14) - zemětřesení, 12 - 17 - znamení na nebi a strach lidí,7: - příprava Izraele a další mučedníci ve velkém soužení, kap. 8. a 9. a 11. troubení a pokračuje celý děj Zjevení.

Srovnání - v podstatě se všechny tyto kapitoly drží stejného rozvrhu. První znamení je ve všech "falešní Kristové", druhé ve všech "války", Mt - 3. znamení hlad - i Zj (4. Mr, Lk), Mt - 4. epidemie - i Zj, Lk, nemá je Mr, Mt 5. - zemětřesení (3. Mr, Lk, 6. Zj 6:12), Mt 6. - pronásledování křesťanů (5. Mr, 7. Lk, 5. Zj), Mt 7. - odpad od víry (jen zde :11-13), Mt 8. - evangelium hlásáno po celém světě (Mr13:10), Mt 9. - obležení Jeruzaléma (Mr13:14-23, Lk21:20-24), Mt 10. - znamení na nebi a strach (ve všech místech Mt 24:29-30, Mr :24-25, Lk21:11, 25-26, Zj 6:12-17). Když jsem si udělal srovnání, bylo to pro mě dost nové, dělá to na mě dojem, jako kdyby Pán Ježíš u synoptiků líčil zejména začátek poslední doby - události plánované před rozvinutím svitku. Mr13:32 - o té hodině příchodu neví nikdo, ani Syn - jako kdyby to v té době Ježíš neměl zjeveno. Zj1:1 - Bůh to zjevil Pánu Ježíši, ten Janovi, aby to bylo kázáno ve sborech. Jakoby v synopt. evangeliích Ježíš nezjevil závěrečnou etapu dějin, jen její příznaky - jak to bude začínat. Připadá mi to jako další doklad, že to je pro učedníky, pro křesťany (Mt 24, Mr 13, Lk 21, Zj 6) - jako bychom měli tu dobu rozpoznat podle příznaků, abychom unikli tomu, co bude následovat, o tom jakoby se Ježíš v evangeliích nešířil - jen naznačeno. Zj 8:1 - nastalo mlčení na nebi 1/2 hod.- taková přestávka v místě ustavičné bohoslužby (4:8) - musí připadat nekonečná, jakoby zdůraznění závažnosti okamžiku, očekávání (můžeme si to zkusit 1/2 hod. mlčet - 5 minut). Půlhodina v takovém místě, kde se něco děje - je tíživá a dramatická. Kratší čas mlčení na těchto místech: Daniel4:16 - něco trochu jiného - výraz zděšení, Abak2:20, Zach2:13 - teď se vloží do věci Bůh.

Druhá fáze dějin lidstva - příprava církve, 7 troubení, 8:2 až12:12.

8:2-6 - čas konce začíná bohoslužbou v nebi.

Mt13:30, 41-42, Mt 24:31 - skonání světa se budou aktivně účastnit andělé, při odstraňování pohoršení a při shromažďování lidí.8:3 - svatyně chrámu (Mojžišova) - u vchodu stojí kadidlový oltář (Ex 30:1-10, 40:5) - kněz nabral řeřavé uhlíky z obětního oltáře, položil je na kadidlový oltář před velesvatyní, na to nasypal kadidlo (Lv16:12- 13, 1. Sam2:28 - o knězi (anděl není Ježíš).8:4 -dým kadidla byl spojován s modlitbami lidu (Zj5:8, Ž 141:2, Lk1:9-11, 21 - nejen práce velekněze, ale kněze,1:10 - lid se venku modlil). Ve Zj. tuto službu koná anděl, na pořad přicházejí modlitby svatých - nejsou to pouze jednotlivé archivované modlitby, jsou to právě aktuální modlitby celé církve, které se jednotně modlí mimo svatyni - na zemi - připravená na příchod Pána Ježíše - spojení pozemské a nebeské bohoslužby.8:5 - tato bohoslužba už má dopad jako soud nad bezbožností země (Ez10:2-8).

Oheň pochází ze zápalného oltáře, ten reprezentuje mučedníky. Účinek - blesky, hlasy, hromy (vyskytují se vickrát), zde se přidružuje zemětřesení, zahajuje to "čas konce" - skonání světa. BHH se objevují na klíčových místech (3x) - přelomy.8:6 - součást bohoslužby - začíná se troubit (o tom jsme již hovořili). Již jednou tu byla podobná situace - Ex 7-10 kap. - 10 ran na Egypt - aby Bůh zjevil svou moc, oddělil Izrael od Egypta, aby donutil Egypt propustit Izrael. Boží lid byl před těmito ranami ochráněn - Ex9:4, 6-7, 26,10:23,11:7,12:13 (velmi důležité místo Písma),9:19-21 - jakoby se rozumělo samo sebou v prvních verších, že Izraele se ty rány netýkají, ve 12. kap. - krev beránka na dveřích, která ochránila před Božím andělem; ten ze světa, kdo uvěřil - měl výjimku; pak následoval exodus z Egypta. Egyptské rány se plnily doslovně. lze očekávat, že i troubení se vyplní doslovně - lze si dobře představit jejich doslovnou realizaci, obrazné významy jen střídme (můj názor). Zejména zpočátku zasahují přírodu, člověka jen nepřímo (1. až 4.) - nemají totální charakter, jen částečný (1/3) - znamení, varování. Jsou tedy prorokována nadpřirozené znamení v přírodě jako předzvěst závěrečného soudu u mnoha proroků - J12:30-31 (3:3-4 E).

První troubení 8:7

- postihuje 1/3 vegetace - obrazná interpretace: že to znamená postižení Izraele; paralela - 7. rána egyptská - něco podobného, není zde krev, ničí celou vegetaci, veškerý život (Ex9:22-26), Boží lid nebyl zasažen.

Druhé troubení 8:8-9

- postihuje moře - 1/3 vody v krev, 1/3 mořské fauny, 1/3 lodí; paralela 1. rána egyptská - Ex7:14-25. Obrazná interpret. - moře znamená pohanské národy - postižen je pohaný svět. Několik poznámek - nedovedu si představit (věřím tomu z Písma), že se voda změní v krev. Dovedu si představit ropu - to je složitá směs organických sloučenin, obsahuje i porfyriny - látky strukturálně podobné hemoglobinu i chlorofylu - ropa vznikla asi při katastrofické sedimentaci při potopě z rostlin a těl živočichů (ropa - může být dokladem po celosvětové potopě). Je-li tohle pravda, obsahuje ropa zbytky hemoglobinu - krev. Pád velikého meteoritu, následná exploze by mohla narušit podmořské zásoby ropy a způsobit obrovskou ekologickou katastrofu (pohled současného člověka, může to tak být a nemusí).

Třetí troubení 8:10-11

- děj postihuje sladká vodstva - 1/3 řek, zdrojů pitné vody, některé lidi. Obrazná interpretace - vody a plameny - zdroje duchovního života, života vůbec - postižení v náboženské, duchovní oblasti. Pelyněk - bylina obsahující silici hořké chuti, v menším množství působí povzbudivě na žaludek, jinak je jedovatá - závratě, křeče, poruchy číti a vědomí; v Bibli řeč o pelyňku - jiné 4 příbuzné, podobné účinky - Př5:4, Jr9:14 (E), Jr 23:15, Pl3:15, 19, Am5:7,6:12 - trápení, otrava, jed, nepřijemnosti. Hebrejské slovo pelyněk - příbuzné arabské "zlořečit, proklínat".

Čtvrté troubení 8:12

- postihuje atmosféru, 1/3 - spíš atmosféru, než vesmírná tělesa sama - zatím (líp si to umím představit). Obrazný výklad - že to znamená autority a vlády - postižení světských, duchovních autorit a vlád. Z Písma vidíme, že postižení je postupné, krátkodobé, u 5. troubení (Zj9:2) - je opět slunce. Něco podobného je 9. rána egyptská - Ex10:21-23 - zde je řeč o tmě, netýká se to Izraele. Postižení katastrofami je částečné, lze předpokládat výjimku u Božího lidu. Zj 8:13 - varování - (mnoho rukopisů zde má "anděl", mnoho "orel" - anděl se sem mohl dostat ze 14:6 - není to podstatné, stejně to byl asi anděl). Letící orel je vidět z dálky, je to signál, že se něco děje; je to veřejná výstraha. U Řeků, Římanů je orel symbolem nejvyššího božstva, u starověkých národů (i Židů) je to symbol vládní moci, královské vznešenosti. Výraz znamená "orel" nebo "sup". Mt 24:28, Lk17:37, Zj4:7,8:13,12:14 - všechna tato místa na mě dělají dojem, že to nejsou ptáci, ale symboly duchovních bytostí či skutečností. I tenhle orel je asi stejně anděl nebo cherub. To, co volá - nejde jen o nějaké běda - ale je to "bída". Můžeme říci celkem jistě - že první bída je 5. troubení, druhá 6. troubení, třetí - 7. troubení (v nákresu černé trouby - obraz nářku). Soudu už nevykonávají Boží andělé, ale po Božím zatroubení je dána moc temným andělům -9:11 Abadón,9:14 - 4 u Eufratu,12:12 - sám satan. Je zde přechod mezi 4. a 5. troubením - člověk byl postihován nepřímo, teď už přímo.

Devátá kapitola

Páté troubení - 1.bída 9:1

1.bída - kobyly - trápení lidí, kteří nemají Boží pečeť.

Joel 1. a 2. kap. -9:7 Zj - čteme jak vypadaly (věnce jakoby zlaté, jako koně, měly tváře - J12:4-6),9:8 zuby lví (J11:6),9:9 - vydávaly zvuk jako jízdní vojsko - J12:5 - také řeč o kobyilkách, armádě, pancíře - hruď ;9:2 - zatemnění

je i v J12:2, 10 - může to popisovat stejnou událost - tyto dvě místa. Jsou tu ale rozdíly - u J11: - že kobylyky požirají rostliny, Zj9:4 - výslovný příkaz neškodit rostlinám, jen určitým lidem, Př3:27

asi zase něco ručně na papír

Jsou tu některé rozdíly - Bůh u Joele1: - kobylyky požirají rostliny, Zj9:4 - nemají škodit rostlinám, jen určitým lidem; Př 30:27 - že kobylyky nemají krále, ve Zj9:11 - měly nad sebou krále. Hejbrejské "va-tón" - znamená jednak "zkáza" (Job 31:12), nebo místo zkázy - propast; význam téměř tentýž jako "šehól" - záhrobí. Job v tomto významu - 26:6, 28:22 - jako smrt. Dále Př15:11 - výslovně, že význam je tentýž. Ž 88:12 - podobnost ke slovu "hrob". Při studiu uvidíte, že na některých místech je to nejen a) zkáza, b) místo zkázy, ale i c) temný anděl (Job 28:22, částečně Př 27:20 - psaná forma je jiná). "Apollyón" - zhoubce, ničitel. Jako kobylyky trvají - po pět měsíců (jejich život od jara do podzimu) - stejně jako pozemské, jsou jedovaté jako škorpión - to je velmi bolestivé uštknutí. (Škorpión žere kobylyky). Já z toho vyvozuji, že to nejsou kobylyky opravdové, ani škorpióny - nežerou zeleň, jsou řízeny andělem zhouby, připomínají Joelovo líčení apokalyptické armády - někteří vykladači je považují za skutečnou armádu proti Izraeli. Nejsou to kobylyky, nevypadá to ani na lidi - škodí jedovatým bodnutím, velmi bolestivými, ne smrtelným - je to míněno asi zcela doslovně; nejsou vedeny člověkem, ale temným andělem - nejspíš to jsou nějakí živočichové. Ve verši 1 - hvězda - už jsme měli jednu hvězdu Pelyněk, to je asi možné vykládat jako meteorit, u trubení předtím také. Zde hvězda - doslovný výklad je nesmyslný (cílené jednání) - vyvozuji z toho, že tato hvězda je anděl - duchovní bytost. Paralela - také 8. rána egyptská - kobylyky v mimořádném rozsahu - Ex10:1-20 - zase10:14 - že takové kobylyky už nebudou.

Šesté trubení - 2.bída 9:13 - končí až v 11:14

9:13-19 - dvěstěmilionová armáda

- jde o ne o trápení, ale o zabíjení lidí.9:13 - hlas asi od kadidlového oltáře - téměř stejně se o něm hovoří v8:3. Je to narážka na modlitby svatých před začátkem trubení - viz5:8. To, co tu kulminuje - Boží odpověď na modlitby - jakoby se Boží nátlak na svět blížil k vrcholu.

9:14 - velká řeka Eufrat - první zmínka Gen2:14 - to je ráj, jako místo stvoření člověka, také řeka Eufrat protéká Babylónem - místo rozptýlení člověka. Mě to připadá jako nějaké postižení - aby se šířil od kolébky lidstva, je to jiný způsob vyjádření toho, že to má zasáhnout celý svět. Řeka Eufrat je také hranice zaslíbeného Izraele - Gen15:18 - Boží hranice Izraele; opakováno Dt1:7, Jos1:4...

9:15-19 - dvěstěmilionová armáda pod vedením 4 temných andělů zahubí třetinu lidstva. Vypadá to spíše na demony (mohou to být ale i lidské zbraně). Dnes tak velká armáda už může existovat - početně - už samotná Čína v roce 1965. Ale popis mi připadá spíše démonický. Celá zkáza je pod Boží kontrolou.9:10 - moc kobylyk,9:19 - moc jezdců - slovo "moc" - znamená "pravomoc, autorita, oprávnění, právo" - odvozuje se od někoho jiného.

Modlářství a okultismus

9:20-21 - popisuje se zde duchovní stav lidstva v té době.9:20 - modlářství a okultismus

- klaněli se démonům a modlám. V kap.13:4, 8 - tam se dozvídáme, že tenhle stav se změnil v satanismus a uctívání Antikrista. Když místo modly nastoupí Antikrist a místo d'áblů - satan.9:21 - stav lidstva po mravní stránce - vraždy, narkomanie, smilstvo, krádeže. Narkomanie - v Kral. - "trávení", v novém překladu "čarování" - to slovo "pharmakea" - základní slovo "pharmakon" - zprvu rostlina, rostlinný výtažek - lék, jed, barva. Také to znamená koření, nápoj z výtažku - to už je krůček k dalšímu významu "kouzlo" - prostředek k dosažení něčeho vůbec (přeneseně "lék"). Toto slovo "pharmakeos", "pharmakos" - označuje toho, kdo připravuje, podává, užívá léky, jedy, koření, masti, kouzelné nápoje - lékárník, mastičkář, kořenář, kouzelník, travič. Toto slovo se vyskytuje 2x v knize Zj21:8,22:15 - že tito lidé se nedostanou do Božího království. Je úzké spojení mezi léky a jedy - v podstatě každý lék je vhodně dávkovaný jed. Slovo "pharmakea" se vyskytuje 3x - Gal5:20 (ovoce těla), Zj zde a18:23; v řečtina je slovo "pharmaketosia" - pití léků, jedů - omámení, závrať. Toxikomanie - návykové užívání jedů (léků) - toxikoman - si je připravuje, užívá, je na nich fyzicky, psychicky závislý - hledání úlevy (léku), může se připojit i náboženský (okultní) prvek. Pharmakon - droga, pharmakos - může též znamenat toxikoman, pharmakea - mj. toxikomanie.

Celkový dopad těch 6 trubení na lidstvo

- lidé nečinili pokání ani ze svého duchovního, ani mravního života - následuje Boží reakce na tento nekající postoj.

Desátá kapitola

10:1 - "Anděl mocný"

- také 5:2, 18:21 - ty tři místa na mě dělají dojem, že je to Boží herold - hlasatel. Může to být také opis slova archanděl - 1. Tes 4:16 (Boží povel, hlas archanděla, troubení - na to následuje vzkříšení z mrtvých a vytržení církve).

"Duha"

- a) znamená smlouvy s Noe - Gen 9:13 (zřejmě to má souvislost, Mt 24:37); b) znamená Božího majestátu - na několika místech - Ez 1:28, Zj 4:3. V písmu duha znamená Božího milosrdenství.

"Oblak"

- v souvislosti často s duhou - zjevení Boží slávy (asi 150x) Ex 16:10, 34:5 Ž 104:3, Dan 7:13, Mt 17:5, Sk 1:9, Zj 1:7, 14:14.

"Tvář jako slunce"

- Zj 1:16; "nohy jako ohnivé sloupy" - tamtéž 1:17 - podobnost s 1. kapitolou vede některé vykladače, že toho anděle považují za Pána Ježíše. Ale 5:2 - tam evidentně není Pán Ježíš "anděl silný". Tato postava je nositelem Boží autority, pověření, reprezentuje Boží moc, soud, je to významný prostředník.

"Knižka otevřená"

- je to svitek - řada rukopisů má "sviteček", "malý svitek" - nemusí to být tentýž, který byl Pánem Ježíšem otevřen v prvních kapitolách - 5:1, 1:11, 3:5, v některých rukopisech i 10:2, 10:8 - svitek. Někdo z toho vyvozuje, že obsahuje jen část těch zjevení, která byla v úvodním svitku. Anděl se postavil na moři a na zemi (10:5 - pozdvihl ruku k nebi) - dotýká se celého světa, Božího stvoření - chystá se něco důležitého, co se týká celého stvoření.

10:3 - "řval jako lev"

- je to způsob vyjádření, který slyší člověk, i když nechce; budí to strach. Často je o Bohu - Oz 11:10, Joel 4:16, Amos 1:2, 3:8, Jer 25:30. "Hřmění, hlas hromu" - také často o Bohu - hebrejské slovo "kól" často znamená nejenom hlas, ale i hrom, zejména hlas Hospodinův - často se to tak překládá - Ž 29: - zde 7x. Ex 19:16, 19, Ž 104:7, J 12:28-30.

10:4 - "zapečet"

- to je jediné, co je v této knize zapečetěno. Buď poselství 7 hromů en pro Jana (2. Kor 12:2-4 - i stejné slovo 1. Tes 4:17, Sk 8:39, Zj 12:5 - "arpazein" - vytrhnout, být vytržen). Nebo to bude zjeveno ve svůj čas - není to jen pro Jana. Co se pečeti - má se odpečetít - jsem nakloněn druhé možnosti, že to bude zjeveno ve svůj čas (asi jiný příklad, než soukromé zjevení Pavla) - podle okolností nejde o soukromé zjevení. Jan volání rozuměl a nedivil se, chtěl to normálně zapsat - ale ta slova smí být pronesena až v době, pro níž jsou určena.

10:5 - "pozvedl ruku"

- gesto přísahy - Gen 14:22, Dt 32:40, Daniel 12:7.

10:6 - sekvence moře, země, nebe, nebe, země, moře

- i v drobnostech Písmo sděluje "celý vesmír" tím bude dotčen.

Pojem "čas" - "chronos"

- bez členu - znamená fyzikální čas, rozměr, plynutí, kvantitativní veličina; druhé řecké slovo pro čas - "kairos" - spíše znamená "vhodná doba, příležitost, období" - nikoli kvantitativní veličina, ale kvalitativní veličina - částečně se překrývají, ale jsou to rozdílné pojmy, někde jsou vedle sebe Sk 1:7, 1. Tes 5:1 - "časy a chvíle" - trvání - "chronos", chvíle - "kairos" - anděl zvedá ruku a říká - "už nebude čas". Nejen, že nemá být příležitost, dějí se události v čase, ale trvání času je pevně stanoveno. Časové údaje v následujícím textu Zj 11:2 - 42 měsíců, 11:3 - 1260 dnů, 12:6, 12:14 - čas, časy, půl času - čas znamená zde období mezi dvěma výročními svátky - rok (Ex 13:10, Dt 31:10, Daniel 4:13, 20, 22, 29 - nejméně 3,5 roku, 4,5... - podle toho, kolik jsou ty časy. 13:5 - 42 měsíců, 20:3, 4, 5 - 1000 let - ze souvislosti v 20. kapitole - těch 1000 let je jedněch tisíc let - týká se to jednoho období. Kapitoly 21 a 22 - popisují věčnost, ale třeba 21:25 - hovoří se tam o dnech, 21:2 o měsících, "noc nebude" - budou nějaké dny, nějaké měsíce - je to zajímavé - věčnost neznamená bezčasovost (na mě to dělá dojem) - věčnost plná života, děje.

11:2 a 13:5 - "42 měsíců"

- děleno 12 je 3,5 roku; 11:3, 12:6 - počet dnů - zde je rozdíl 17,5 dne - proč: hebrejský měsíc je 30 dnů, hebrejský rok je 360 dnů (1260:3,5).

11:2, 3 - podle mého názoru mohou popisovat stejných 3,5 roku

- je to v situaci, kdy je nadvláda pohanů, probíhá služba dvou svědků, satan je v ponebesí, jde o období mezi 6. a 7. troubením - "druhá bída".

12:6, 14, 13:5 - zde se asi popisuje jiné období - jiných 3,5 roku

- satan už je na zemi, byl svržen, jde o období po 7. troubení. Vztah k sobě navzájem - to ukrytí ženy a vláda šelmy se mohou časově překrývat, není mezi tím rozpor (12. a 13. kapitola) - máme tady minimálně 7 leté období. O stejné době jako je 12:14 (schování ženy) a 13:5 (vláda šelmy) hovoří: Daniel 12:7 (kralicky ne moc dobře přeložený); Daniel 7:25 - 7. kapitola je psaná aramejsky, je to punktováno jako plurál - aramejščina později duál ztratila a Masoredi (hebrejští vědci) tenhle tvar ignorovali (duál) a označovali to jako množné číslo, ale tradiční a nejrozšířenější pochopení je, že je to duál - asi jako "časy" dva. V tom případě (je to domněnka) by to bylo 3,5 roku. Daniel 9:24-27 (důležité a obtížné místo) - 70 týdnů (sedmiček - týden může být i sedm let, sedmiletí) - jejich slovo pro týden je sedmice, vyměřeno je lidu tvému k ucelení přestoupení, ke skončení (dokonání) hříchů i ke smazání (anulování) nepravosti, k přivedení spravedlnosti věčné (věků), k zapečetění vidění i proroka (proroctví), ku pomazání svatyně svatých; věz tedy a rozuměj, že od vyjití slova o obnovení a o vystavění Jeruzaléma až do Mesiáše vévody (knížete), bude těch sedmiček sedm a sedmiček 60 a 2, zase vzdělána bude ulice a příkop a úzkosti času; a po těch sedmičkách vyřat bude Mesiáš (vyhlazen, zabit) a jemu ne (nebude ho); a to město i tu svatyni zkazí lid vévody, který přijde a jeho konec bude se záplavou (treba vod) a až do konce válka a určená jsou zpuštění (až do konce); a utvrdí smlouvu mnohým jednoho týdne a v dělení (toho týdne - uprostřed) učiní konec oběti i oběti suché a na křídle ohavností (skrze, kvůli rozprostření ohavností, model) pustošitel až se záhuba a určení vyleje na pustošené (pustošitele), (nebo křídlo může znamenat taky ochranu, vojsko a může to být třeba: na cimbuří (chrámu) budou ohavnosti pustošitele). O co zde jde: týden (sedmička) Daniel 10:2-3 (také dnů, let - sobotní rok - 7.), Lev 25:2 dále, Lev 26:34-35, 43, 2. Par 36:21 - to jsou podklady. Daniel 9:24 - lhůta 70 sedmiletí - určeno čím bude končit - věčnou spravedlností. 9:25 - odkdy začne tato lhůta - vystavění Jeruzaléma, 7 sedmiletí a pak ještě 62 sedmiletí - než přijde Mesiáš vévoda. 9:26 - když tato sedmiletí uplynou, tak Mesiáš bude vyřat, bude zničena svatyně a přijde nějaký panovník (vítězný, bude ničit), 9:27 - o něm se bude znovu mluvit, po tom období bude ještě jedno sedmiletí (=70) a on utvrdí smlouvu mnohým, uprostřed toho sedmiletí skončí s chrámovou bohoslužbou (přeruší ji). 7 x 70 sedmiletí - dělí se na tři období (7, 62, 1) - k tomu bych řekl: jsem přesvědčen, že to není úplné počítání - ještě existuje milostivé léto (jubilejní rok, Lev 25:8 n - po sedmi sedmiletích byl zvláštní 50. rok) - pak by 7 x 70 bylo 500 let (50, 442, 7 nebo 8 let). Poslední milostivé léto by se asi nemuselo počítat, protože se očekává, že přijde Kristus. 7 x 7 let - měla by být obnova Jeruzaléma, pak trvá 7 x 62 let, pak Mesiáš bude vyřatý, svatyně bude zničena - zničí ji lid vévody, který přijde. Pak velká pauza (období pohanů) - vévoda, který svatyni zničil - není to tentýž jako v posledních 7 letech (Daniel 9:27). Uplynula doba pohanů (milosti) - obrovská pauza, máme tady to, co vykladači přijímají jako poslední etapu dějin - posledních 7 let - rozděluje se na 3,5 a 3,5 roku - uprostřed je významný předěl. Poslední etapa začíná prohlášením silného anděla. Případá mi to tak, že to, co anděl řekl: "času už více nebude" - až dotud bylo množství času jakoby proměnlivé (2. Petr 3:9) - Boží řízení času je pružné - doba milosti. Nyní je už čas pevně stanoven, více už ho nebude. Poslední etapa historie se odvíjí podle předem stanoveného plánu (knihy, kterou anděl drží v ruce?).

10:7 - "tajemství Boží"

- bude dokonáno - podle mého názoru je to církev. Možná je to trochu širší - evangelium, zvěstování evangelia, obecnství s Bohem, vytržení, ale hlavně církev - v NZ - Mt 13:11, Ř 11:25, 1. Kor 2:7, 15:51, Ef 1:9, 3:3-4, 5:32, Kol 1:26-27, 1. Tim 3:16, Zj 1:20. Naproti tomu v Písmu slovo "mystériion" - tajemství neznamená něco, co by bylo nepoznatelné, ale něco, co je skryto, ale když je člověk do toho uveden, tak to pozná - je to zjeveno; není přirozeně poznatelné, dosažitelné, ale člověku se do toho může pomoci - to je i světský význam toho slova (např. různé kultury). "Tajemství nepravosti" - 2. Tes 2:7, Zj 17:5, 7 - po verši Zj 11:15 bude dokonána církev. Podle mého názoru už výskyt toho pojmu "tajemství Boží" (úzce spjatý s evangeliem a církví) vylučuje, že by že by ve Zj 4 - 12 byla řeč jenom o Izraeli (jak říkají různé výklady). Podle celé souvislosti se dá soudit, že hlasy sedmi hromů se budou týkat Božího tajemství. Troufnu si říci, že šlo o výzvu k církvi, aby se připravila na vytržení (ale je to zapečetěné, bude to zjeveno v pravý čas). 1. Tes 4:16 - "zvuk ponoukající" - povel, vybídnutí - může to být narážka na hlas 7 hromů. Asi Pán Bůh oznámí, až bude chtít církev vytrhnout.

10:8-10 - "sníst knihu"

- hebrejský obraz pro přijímání poznání - Ez2:8 až3:11 (povolávací vidění - povolání za proroka - velmi podobné tomu, co se děje tady), Jr15:15-16. "Sladký a hořký" - sladký je konečný výsledek nadcházejícího období, hořká je cesta skrze to období pro lidi - doba milosti už skončila. Církev v této době tu ještě je, ale je připravená k vytržení, odděluje se od světa. Předmětem 11. kapitoly je asi toto (oddělenost církve, příprava k vytržení) - jako za dnů Noe - Noe vešel do korábu, Bůh za ním zavřel, nezačalo hned pršet - archa byla, všichni byli uvnitř, ale nic se nedělo, lidi se Noe smáli. Boží lid byl připraven na záchranu, ale nebylo to hned vidět - církev připravená k vytržení, oddělená od světa.

10:11 - "o lidech, národech, jazycích"

- ve Zj. je to takto 7 x. Má to význam pro celý svět. Dosud se děj týkal světa, ve kterém je přítomná církev - Boží lid, teď se Boží lid izoluje od světa, ale Jan má popsat osud hříšného světa. Možná ten svitek souvisí s touto knihou Zjevení - pro poslední dobu, nabývá na důležitosti - mezi křesťany.

Jedenáctá kapitola

11:1 - "měření chrámu"

- otázka jakého? Herodův to asi není - pokud platí pozdější datum knihy Zjevení (kolem roku 90) - chrám byl už zbořen v roce 70. Mileniální chrám - Ez 40 - 48 kapitola - chrám v tisíciletém království, také Mich4:1-2, Zach9:8 - to je něco jiného, než nebe. Pokud má být měřen pro rozboření, tak by to tento nebyl - ten má stát až po příchodu Pána Ježíše - Zach6:12-13 ("výhonek, ratolest, proutek" - Pán Ježíš), Ez 37:26 - až Ježíš postaví ten chrám; naproti tomu Mal3:1 - panovník přijde do svého chrámu - jak to je? Asi takhle: jen pohyb tím směrem (i pohyb nepřátelský) - bez ohledu na výsledek toho pohybu - jakoby Ježíš přišel k tomu, co zbylo z chrámu a vybudovat ho znovu pro tisícileté království. Buď je to předmileniální chrám (Židé ho postaví teď někdy - parcela není volná), nebo je to chrám duchovní.

Předmileniální chrám

- má v této době opět stát, má v něm probíhat bohoslužba - 2. Tes2:4, Lk21:5-7n (Mt 24:15 - podle toho by šlo soudit, že jde o situaci kolem roku 70), v Lk - ta otázka vypadá jinak - je jasné, že celá kapitola se týká poslední doby - zboření chrámu v r. 70 se podobá zboření chrámu na konci tohoto věku - zdvojený slovní význam. Ale může se to naplnit ještě Lk 21. Slovní význam může být násobený - vyskytuje se tehdy, když proroctví do vzdálené budoucnosti přináší tímž slovy proroctví o budoucnosti blízké - skutečnost se naplní víckrát, než se naplní definitivně - proroctví je dlouhodobé i pro dobu nepříliš vzdálené. To umožňuje biblickou kontrolu platnosti (potvrzení proroka) - to posiluje víru pro vzdálené naplnění toho slova. Daniel9:27,12:11 - předmileniální chrám asi bude.

Duchovní chrám - církev

- 1. P2:4-10, 1. Kor3:16-17, 2. Kor6:16, Ef2:11-22 - pohané a Izrael jeden chrám a jedna církev, 1. Tim3:15 - je obtížné rozhodnout, který chrám je tu míněn - spíše se zaměříme na tento význam - duchovní chrám - jsem církev z pohanů, chceme vědět, co se týká nás. K tomuto výkladu nás povzbuzují Zj3:12,7:15,11:19,21:22. Z nedostatku času pomineme obsáhlá témata - shromáždění Izraele do své země, postavení chrámu atd. Účel měření chrámu - destrukce (zničení), nebo podrobení, nebo budování. Destrukce - 2. Kr21:12-14, Iz 28:17, 34:11, Pl2:8-9, Amos7:7-9. Podrobení 2. Sam8:2, Ž 68. Budování Ez 40:3 a dále (mileniální chrám), Zach1:16,2:2, Jr 31:38-39, Zj21:15-17 (už po vybudování). Já si myslím, že to, co se tam děje - ochraničování Božího lidu - klanící se církev se odděluje od nádvoří pohanů po dobu 3,5 roku před vytržením - jako Noemova archa - oddělení, připravenost na děšť.

11:3 - "dva svědkové"

- proč? - aby to bylo věrohodné - Dt17:6,19:15, Mt8:16, 2. Kor13:1, 1. Tim5:19, Žd10:28. Taky satanovi svědkové budou 2 - Antikrist a falešný prorok. "Pytle" - hrubá, tmavá látka z velbloudí nebo kozí srsti - také znamení smutku nebo pokání - Gen 37:34, 2. Sam3:31, Ž 35:13 - pytel projevem přímluvné modlitby. Ž 69:10-12, Iz3:24, 37:1-2, (:3 - blíží se "porod"). Mt3:4 - o Janu Křtiteli (sr. v. 2-3).

11:4 - "dvě olivy"

- Ž 52:10, Zach 4 - celá, :3, 11-14 zvlášť - dva synové oleje, kteří jsou u panovníka vší země - má se dokončit Boží chrám, jsou s tím obtíže a Pán Bůh dává zjevení prorokovi - zjevuje mu svůj plán pro dokonalé obecnství s Bohem, dokonalou duchovní stavbu. Ukazuje, jak Duch Svatý bude fungovat, jak to bude fungovat v připravené církvi - jsou tam dvě postavy nazvané "synové oleje" - to jsou ty dvě olivy, které jsou po stranách, z těch oliv proudí olej

(11-14) do džbánu (zásobníku, nádrže). Zach4:2 - o nádrže, odtud 7 přívody (hojně) do každé ze 7 lamp svícne. Ten svícen představuje celou církev - sjednocená, připravená na vytržení (státní znak Izraele - olivy, svícen). Na tom je vidět to, že tam budou dva synové oleje, z jejich služby bude veliké požehnání pro celou církev. Ti dva lidé - dva svícny - o tom už jsme hovořili - dvacetimetrové stožáry při svátku stánků na nádvoří chrámu a zářily daleko za město (dodnes na židovském novoročním stole dva svícny). Dva svícny napájejí olejem, jejich služba je i zdrojem světla (svíce je svědectví).

11:5-6 - dále o dvou svědcích - "oheň na ty nepřátele"

- 2. Kr1:10, 12 - ze života Eliáše, také u Mojžíše - Num16:35. To, že mají moc (pravomoc) dělat různé věci - oheň na nepřátele, že nebude pršet (Eliáš - 1. Kr17:1,18:1, Lk4:25, Jak5:17); vody obrátit v krev - Ex7:14-21; autorita nad ranami - zase Mojžíš. Kdo to je?

11:7 - svědkové zemřeli

- jsou to lidé, kteří doposud nezemřeli (ne Mojžíš Dt 34:5-8) - buď to je Eliáš a Enoch (2. Kr 2, Gen5:21- 24, Žd11:5), každý člověk má zemřít - Žd9:27 - tak to zastávají někteří vykladači. Druhá možnost je, že to jsou dva současníci (dosud neznámí), kteří mají službu tohoto typu - službu Mojžíše a Eliáše - oba mají obě služby. Služba Mojžíše - služba před východem Božího lidu, služba před vytržením; služba Eliáše - služba před příchodem Mesiáše (Jan Křtitel). Mal3:1,4:5-6 (Kr) - to je proroctví o tom, že přijde Eliáš. V NZ čteme, že to proroctví se naplnilo - Mt11:10,14, Mr1:2-4 - Jan Křtitel. J1:21 - zde Jan říká, že není Eliáš. Vysvětlení - Mt17:10-13 - zde říká Pán Ježíš, že Eliáš ještě přijde a napraví všechno, už přišel. J1:22-23 - volně: já nejsem Eliáš, já mám službu takového typu - připravit cestu pro Pána (Iz 40:3-5), připravit srdce Židů pro Krista. To je také úkolem křesťanů vůči Izraeli - Pán Bůh k této službě už dnes mnohé volá (kteří k tomu mají příležitost). Je to služba k pokání, k potěšení, k vybudování, k vedení. Cíl jejich služby je dvojí - připravit církev na vytržení a připravit Izrael pro Krista. Církev má tělesné a duchovní dědictví, Izrael má také tělesné a duchovní dědictví - duchovní dědictví pro oba je Bůh sám - věci Ducha svatého; tělesné dědictví je pro církev nebe, pro Izrael země. Vytržení - to je věc těla, abychom měli k duchovnímu dědictví i tělesné - proměněná těla, vzkříšení, to je naše. Zaslíbení Izraeli - tahle země je vaše (tělesné dědictví). Církev vlastní duchovní dědictví (postupné naplňování - uvádění do duchovních věcí), očekáváme přechod do tělesného; u Izraele je to obráceně - postupně se naplňuje - nabývá země, zahrady, města ap., pak přijde náhlý přechod - vylití Ducha svatého na Izrael, pozná Pána Ježíše - bude mít nejenom zemi, ale i obecenství s Bohem, Ducha svatého, Pána Ježíše. Přechod mezi duchovním a tělesným dědictvím bude náhlý, radikální, úplný; služba dvou svědků na to bude připravovat - církev i Izrael. Aby Boží lid měl duchovní i tělesné dědictví.

11:7 - "šelma"

- o ní čteme i dále (13:1,17:3, 8) - ze souvislosti je jasné, že šelma je tatáž - Antikrist - není dosud na vrcholu své moci, bude se tam dostávat postupně, 2. Tes2:6-8 - plně rozvinutí až ve 13. kap. - do konce prvního 3,5 letí vystoupí tak vysoko, že se mu podaří ty dva svědky zahubit - už skončili svůj úkol.

11:8 - "Sodoma"

; Iz1:9-10, Ez16:46-63, Jr 23:14 - týká se to Jeruzaléma - jejich Pán (svědků) tam byl ukřižován, Lk13:33 - prorok může zahynout jedině v Jeruzalémě. Jsou dva Jeruzalémy - pozemský a nebeský - pozemský Jeruzalém není jmenován, je naznačen opisem; jméno Jeruzalém - ve Zj. rezervováno pro nebeský Jeruzalém.

11:9-12 - "nedovolili je pohřbít"

- našli by se jejich stoupenci, kteří by je pohřbili, ale je to zakázáno - je to potupa Jr8:2, podle židovského pojetí - nepohřbený (nebo exhumovaný) člověk nemůže být vzkříšen pro věčnost, J11:39 - kdo je mrtev déle než 3 dny, nemůže být vzkříšen k životu (Lazar), protože duše zůstává poblíž těla jen 3 dny. 11:11 - byly ale vzkříšeni po 3,5 dnech (neplatí to!) - podobně Ez 37:5, 10. Uvidí je celý svět - jejich vliv byl celosvětový (lze to třeba skrze televizi), uvidí i jejich vzkříšení - jejich nepřátelé je pozorovali, ohromné svědectví.

11:13 - "zemětřesení"

- Boží soud - závěrečné svědectví, znamení pro církev, Izrael, i pro svět - tohle místo je jediné místo, kde po Božím soudu je náznak pokání - dotklo se jich to, svědectví to bylo mocné, zázračné, závěrečné.

Sedmé troubení - 3.bída 11:15

- lze očekávat třetí běda - končí až20:3 s vládou satana. 12:12 - běda zemi a moři - tyranie zlého na zemi. Účelem troubení (není rozdělit knihu Zj. na tematické celky) je dát signál Božímu lidu (viz dříve) událost ve 12:1-12 - jde

o jednorázovou událost, ne proces, běda důsledkem této události. 7 trubení 11:15 až 12:12 - může to být jen okamžik, třetí běda 12:12(9) až 20:3 - týká se pouze země. 12:12 končí druhá fáze apokalyptického děje (ze sedmi - zatím "otvírání svitku - otvírání pečeti", "příprava církve" - tříbení).

11:15 - "království světa (vesmíru) se stalo královstvím našeho Pána a Jeho Krista a bude kralovat na věky věků"

- až dosud panoval v jistém smyslu na zemi satan - Bůh se ujímá vlády. 10:7 - dny sedmého trubení teď - nyní bude dokonáno tajemství Boží - církev (i evangelium, obecnství s Bohem, vytržení). 1. Kor 15:51 - o posledním trubení, 1. Tes 4:16 - o troubě Boží - o vytržení.

11:16-19 - ohlas, jaký toto prohlášení má v nebeské bohoslužbě

11:17 - bohoslužba díkůvzdání

Popisuje se, jak se to vykoná - uplatnění Boží síly (sáhl jsi po své veliké moci), uplatnění svrchované Boží autority, rozhněvání národů, Boží hněv, soud mrtvých, odplata Božím služebníkům, zhouba hubitelů. Bůh je dobrý - budou zkaženi ti, jež nakažují zemi, Bůh není původcem utrpení - dílo satana, hříchu, lidí; nyní přichází náprava - za to se vzdávají díky. Země je nakažená, není to vina Boží - On není slepý, bude s tím jednat.

11:17 - "Bože, který jsi a který jsi byl"

- s tím jsme se setkali 1:4,4:8,16:5 a zde; v Kral. i zde podle nepříliš významných rukopisů i "který přichází" - ani 16:5 - zde už to neplatí, protože je takřka zde.

11:18 - "hněv"

- teď teprve přijde období hněvu. Slovo hněv se dále vyskytuje 6 x - vždy v ústech nebešťanů, Jana. Dříve se vyskytuje 6:16, 17 - před otevřením svitku - v ústech lidí jako výraz strachu. Připadá mi, že se mění postoje - lidstva - ze strachu do hněvu, u satana - 12:12 - hněv veliký, u Boha od varování k hněvu.

"Odměna" - odplata - tři skupiny lidí

- proroci
- svatým (posvěceným v Ježíši), bojícím se Boha malým i velikým
- proselitě (věřící Neizraelci) - častěji Sk 10:35, 13:16, 26

11:19 - "chrám v nebi"

, je vidět truhla smlouvy. 11:1-2 tam se odděluje Boží chrám na zemi, něco se chystá, zde se ukazuje truhla smlouvy v nebeském chrámu. Pozemský chrám - církev - je odrazem nebeského chrámu (Žd 8:5), truhla reprezentuje Boží přítomnost - podle židovské tradice (2. Mak 2:4-8) byla truhla smlouvy přenesena před zbořením prvního chrámu na neznámé místo, za dnů Mesiáše se má opět ocitnout ve svatyni, Židé očekávají, že se Boží přítomnost vrátí do chrámu. Zde jakoby se naznačuje, že spíše chrám do Boží přítomnosti. 1. Kr 8:2-65 - je to o posvěcení prvního chrámu, o umístění truhly smlouvy - konalo se při svátku stánků (3-11). BHH - Boží rozhodnutí, intervence (4:5,8:5,11:19,16:18-21) - významné předěly, stále se to stupňuje. Zde + zemětřesení, veliké krupobití - označuje to vytržení a počátek hněvu. Jedenáct kapitol je za námi - prostřední verš je 12:9 - svržení satana na Zemi. Zde je centrum a vrchol, události zde vrcholí, slova jsou nabitá významy.

Dvanáctá kapitola

12:1 - "znamení"

- znamená nosič, reprezentant informace (ve Zjevení 7 x - 3 x Boží znamení, 4 x ďábelská znamení) - následuje symbol daný Bohem. Naznačuje nadstavbu nad skutečným smyslem - jde o to, co ta žena představuje (ukazována je v nebi, to, co reprezentuje, je na Zemi) - atributy ženy: "Slunce, měsíc, hvězdy" - Gen 37:9-10, Ž 89:36-38 - podobají se Izraeli, Píseň 6:9 (nebo církev), Mt 13:43, Daniel 12:3, Mal 4:2, Fil 2:15 - spravedliví. Na Boha ukazují Ž 84:12, Mt 17:2, Zj 1:16 (Ježíš). Gen 1:14-18, Ž 136:7-9 - o vládě nade dnem a nad nocí. Iz 24:23, Zj 21:23, 22:5 - jejich dočasnost, Bůh sám je nahradí. "Oděná sluncem" Ž 104:2 - o Bohu, že je oděný světlem, s nebem pod nohama. 12 hvězd - číslo, které souvisí s Božím lidem - Zj 21:12, 14 - nový Jeruzalém - dvanáctka k pokolení Izraele, i dvanáctka týkající se apoštolů. "Žena" - Izrael je představován ženou v mnoha případech - Iz 1:8, 54:1-6, 62:11, Jr 3:1-14, Pláč 1:8, 2:13, Oz 2:14-23 - žena bude na poušti, Sof 3:14 atd.

12:2 - "Těhotná žena, rodící žena"

- Iz 26:17 - okolí pasáže - o poslední době - bilancování v předchozích verších, frustrace z židovského mesiánství - jakoby Izrael v předposlední fázi svého vývoje - :19, 20 - hovoří se o vzkříšení, ukrytí před obdobím hněvu, :21 - že přichází Boží soud na svět - stejná událost jako ve Zj 12; Iz 66:7-8 - ženou je míněn Izrael - dítě - země, národ, synové Siónu - učedníci, rodilí sionité (Ž 149:2), porodila syna muže (samce) - jako Zj12:5. Sión - symbolem církve, jediná dvě místa, která nejsou citací ze SZ, a hovoří o Siónu - Žd12:22, Zj14:1 (ostatní Ř9:33,11:26, 1. Pt2:6, Mt21:5, J12:15 = 7x). Žd12:22 - protiklad SZ a NZ, 18-24. Zj14:1 - zde figuruje Beránek a lidé se jménem Božím a Beránkovým na čele - novozákonní. Iz 66:1-5 - jakoby tam Bůh odpovídal na vyhrcoené náboženské rozpory uvnitř judaismu - jakoby by byly způsobené náhlým obrácením části Izraele ke Kristu, 66:6 - jakoby Zj 11. Nejzastší smysl této pasáže mi připadá jako to místo, kterým se právě zabýváme. Jr4:31 - rodící žena je Izrael - pod hrozbou útoku (Zj12:4), Jr 30:6 - Izrael - podobná souvislost, pořadí událostí - shromažďování Izraele (3), strach (5 - Zj11:13), prožívání porodu (6 - Zj12:2), soužení Jákobovo (7 - Zj12:12 až13:??), osvobození. Mich4:9-10 - rodící žena je Izrael - zachycuje to období bezradnosti, bezvlády v národě - politické a náboženské problémy, odchod Izraele do necivilizovaných končin - Zj12:6, 14 - útěk na poušť; Mich5:3 - řeč o porodu, není řečeno, kdo rodí -5:2 - o Kristu, naplnění tohoto slova Mt2:5-6, J7:42,5:3 - můžeme tomu rozumět tak, že Ježíš vydá Izrael do chvíle, než rodička porodí (Zj12:5) - Mt 23:38-39 - kdy je vydal, pak se zbytek Ježíšových bratří vrátí k Izraeli. Po vytržení tu někdo zbude (sr. Zj12:17,18:4), tento zbytek - necírkev - mnohdy pohrdaná ve výkladech, které počítají s vytržením. Ježíš je stále nazývá svým lidem, svými bratřími (Mt 25:31-46) - z textu se nepozná, zda se jedná o Židy, nebo o křesťany (Žd2:11); i Laodiceu nazývá církví, říká, že jí miluje (Zj3:19) - stále je pro Něj svícem, díky Bohu. Tito lidé naleznou i po vytržení v Bibli mnoho povzbuzení a potěšení - sr. evangelijní obraz - "kdo vytrvá až do konce, spasen bude". Pán Bůh je neodepsal. Díky Bohu. Pán Bůh je milosrdnější než my křesťané.

"Porod a rodící žena"

v NZ - Mt 24:8, Mr13:8-9 - porodní bolesti, které předcházejí příchod Mesiáše a začátek nového věku. Stejně slovo se vyskytuje 1. Ten5:3 - totéž - křesťané nemají být zaskočení; J16:6-22 - v souvislosti - je to vlastně: soužení před příchodem Ježíše je jako porod, který se pak obrátí v radost. Ř8:22 - týká se také poslední doby - celé stvoření pracuje ku porodu nového věku - i křesťané to prožívají podobně jako celé stvoření. Můžeme z toho vyvodit - porod nezahrnuje pouze Izrael, ale v jistém smyslu se dotýká celého světa, celého stvoření. Gal4:23-26 - v obrazném smyslu se křesťané jakoby narodili z Abrahamovy svobodné ženy, která reprezentuje nebeský Jeruzalém. Žena ve Zj12:1-2 - Izrael, který prožívá porodní bolesti, které se dotýkají celého světa.

12:3 - "velký rudý drak"

- červená je barva krve, ohně, prý i moci temna (podle egyptsko - babylónského pojetí); stejné slovo "rudý" se vyskytuje i Zj 6:4 - rudý kůň - rušitel světového míru, nositel válek a nepokojů - duch druhé pečeti. "Drak" - obraz satana - stejné slovo ve Zj 13x -12:3, 4, 7a, 7b, 9, 13, 16, 17,13:2, 4, 11,16:13,20:2 - "drakón" - číselné hodnoty 975 = 13x5x3x5. (I na takových věcech je vidět, že autorství je mnohem vyšší, než na co člověk vůbec stačí, ani to nedokáže pochopit).

"Sedm korunovaných hlav a deset rohů"

- sedmihlavý drak připomíná pohádky (Zj. ale vzniklo dávno předtím, než naše pohádky). Koruny i rohy naznačují politickou situaci, v níž Antikrist (13:1) se bude dostávat k moci, situace je připravena pro závěrečný nástup toho zlého - Antikrist už působí (11:7) - zmrdoval 2 svědky, dosud stále něco brání plnému rozvinutí satanova plánu, Antikrist je těsně před vrcholem moci. Podrobný výklad - viz 13. kap.

"Div se ukázal v nebi"

- sr. Ef6:12 - mocnosti v ponebesí - tam přebývá satan (ne v Boží přítomnosti), není na Zemi.

12:4 - "drak strhl třetinu hvězd"

- nemůžou to být skutečné hvězdy - jsou větší než Země, nepředstavitelné množství; drak je symbol - pokud by doslovný výklad vedl k nesmyslu, lze uvažovat symbolický smysl - tím se nepopírá realita toho vidění; hvězdy - symbol andělů - satan strhl do své vzpoury třetinu andělů - sr. :7, 9 - "andělé jeho bojovali". O vzpouře se dočteme v Iz, Ez, Danielovi, Lk10:18 - jen náznakově.

12:5 - "porodila syna pacholíka"

- dítě, syna - podle originálu - syn muž (označení pohlaví, Roháček - chlapča). Takové slovo existuje i v hebrejštině - Jr20:15 - "ben záchar" - syn muž (ben - někdy označuje obě pohlaví) - zde součást nářku, že to bude taková doba, že narození chlapce - do čeho přichází, nebude to radostné. Gen1:27,17:10, Lv12:7, Ezdr7:4, Iz 66:7, o zvířatech - Gen7:3, Ex12:5 atd. 2. Tes2:7 - "tajemství nepravosti už působí, ale jeho plnému projevení (Antikrista) někdo

potlačuje - až bude pryč, tak se projeví -2:6-7 se říká, proč to ještě nejde - "více, co mu v tom brání" (střední rod), teprve až ten, kdo mu brání (mužský rod). Plné zjevení Antikrista popisuje Zj 13. V 11 kapitole nemusí být ještě plně zjeven. Protože je zde "on" - někteří se domnívají, že nejde o církev (ta je ženského rodu) - uvažuje se o Duchu Svátém. Podobná nápadná změna rodu je v J16:13 - o Duchu Svátém. Když Duch Svátý potlačuje dílo satana, s vytržením odejde, tím otevře cestu pro satana a Antikrista. Podle mého názoru tu Duch Svátý zůstane - už kvůli Izraeli. Je plánováno velké vylití Ducha svatého na Izrael - na poušti, při soužení - před příchodem Pána Ježíše bude Bůh s Izraelem zvláštním způsobem jednat. Mnoho zaslíbení a prorocství pro tuto dobu by bylo nepředstavitelných bez Ducha svatého. Proto si myslím, že tento svět nebude opuštěn od Ducha svatého.

Další názor - že jde o Krista

- pochází z Izraele, je to muž, vystoupil k Bohu, zaslíbení o vládě nad národy platí pro Něho (12:5) - to platí nejen pro Něho, ale i pro ty, kdo budou s Ním, ostatní důvody jsou příliš povšechné, než aby byly přesvědčivé. Jeho narození a vytržení už v té době (Jan) byla minulostí, kterou Jan viděl - byla popsána jinde (evangelia, Sk). Další názory - nejpravděpodobnější teorie, kterou nezastávám: syn, dítě mužského pohlaví - je 144 000 Židů, oddělených pro Boha (kap. 7) - zcela zřetelně se tato skupina objevuje ve 14. kap. na začátku (1-5) - objevují se v nebi (prý) se jedná o vytržení těchto Židů. S tímto výkladem jsem se setkal - církev tu už není - byla vytržena mezi 3. a 4. kap. Zj. - musí to být část Izraele. Nevidím důvod, proč by se toto řešení nedalo sloučit s teorií, že vytržení je ve 12. kapitole. Pokud jsou v nebi, mohlo by to být takhle, ale pokud jsou na Zemi, jde o něco jiného. Já jsem přesvědčen, že se nalézají v Jeruzalémě.

Syn, muž - je církev

- křesťané, kteří budou na příchod Pána Ježíše připraveni - naším úkolem je být připraveni na 2. příchod Pána Ježíše - máme žít tak, abychom tím nebyli zaskočeni. Kdo nebude na tato varování dbát, ať si následky přičte sám. Dejte si pozor, buďte připraveni - jakoby nebylo důležité, zda tu zůstane církev, nebo necírkev. Mluví (Duch Svátý) jasně, důrazně. K problému vytržení - nevytržení se ještě vrátíme.

Křesťané

- námitka proti tomu, že o církvi se hovoří vždy v ženském rodu - myslím, že to nejde takto říci, je mnoho slov o církvi v ženském, středním rodě (sóma), několik i v mužském rodě - dům, lid, sloup pravdy, Ef4:13 - o období, až dospějeme všichni do dospělého muže, do míry postavy Kristovy plnosti. Je tam řeč o různých službách, které mají církvi posloužit, aby dospěla, vyžrála a doplnila Krista (jako hlavu) do podoby zralého muže.

Syn má "pást všechny národy"

- zaslíbení dané Kristu Ž2:9, Zj19:15, je to dané také vítězným křesťanům - Zj2:27 - stejnými slovy totéž - pro období tisíciletého království. Sr. Ž 149:6-9 - tam spoluvláda se zaslíbují Božímu lidu, Izraeli, Daniel7:18 - svatým, Mt19:28 - apoštolům, 1. Kor6:2 - svatým, křesťanům, 2. Tim2:12 - křesťanům, Zj20:4, 6. Vidíme, že i to zaslíbení synovi neplatí jen na Pána Ježíše, je to zaslíbená spoluvláda svatým, také křesťanům.

"Vytržen jest" - syn

- (doslova vyrváno, uloupeno, vytrženo) - tady se dostáváme k vytržení. Toto sloveso se vyskytuje 14 x v NZ - někdy ve všedních souvislostech - Sk 23:10 - vysvobození Pavla z chumlu hádajících se Židů, 1. Tes4:17 - důležité místo - odtud pochází slovo "vytržení" - označuje v NZ i jiná podobná vytržení Duchem svatým - Sk8:39 - uchvácení Filipa, 2. Kor12:2, 4 - Pavel hovoří o člověku, který byl vytržen do Boží přítomnosti, ve SZ 1. Kr18:12 - služebník Abdijáš se setkal s Eliášem, kterého nemohli najít, on by měl Achabovi oznámit, že našel Eliáše, ale neví, jestli ho najde na tomtéž místě, jestli ho Duch Boží nepřenesel jinam, bál se, že ho král zabije - nechtěl riskovat v této situaci. Další místa o vytržení Enocha a Eliáše - ten byl skutečně skrze Ducha svatého vytržen. Hovoříme o vytržení jako o samozřejmosti, ale ne všichni křesťané se s tím blíže setkali, ví, kde jsme k tomu přišli. Základní místa: 1. Tes4:15-18 (sr i 5. kap.); 1. Kor15:23, 51-58 (kdo to chce prostudovat - nejlépe v kontextu - a to nejen zde). To jsou dvě základní místa, je několik náznaků, které je možné přeinterpretovat (držme tato základní místa) - Lk21:34-36 - povzbuzení křesťanů, abychom byli připraveni, abychom byli schopni (hodni) uniknout těm všem hrůzám, které se mají stát a postavit se před Syna člověka; J14:3 - známé místo, Pán Ježíš říká: "přijdu zase pro vás"; Fp3:14 - souvislosti 10-13, 20, 21 - není to automatické, má na nás nějaké požadavky; 2. Tes2:1, 7, 8; 1. J3:2; dále všechna místa o proměnění těla a řada míst, kde se užívají termíny "parúsia" - 24 x v NZ, "epifania" - 6 x . Tyto termíny - "parúsia" - znamená příchod a následná přítomnost (nemusí být viditelná), "epifania" (zazáření) - zjevné, viditelné objevení se, náhlé zjevení. Pán Ježíš, když přijde - parúsia - dojde k vytržení, vzkříšení a nějakou dobu bude v oblacích, dojde ke svržení satana z ponebeské oblasti a potom v určité fázi historie dojde k epifanii, kde to bude viditelné od východu na západ, jako blesk, rozetne uzel světových událostí. Proč o vytržení církve nehovoří Pán Ježíš? Zjevení je postupné a rozprostřené po různých knihách Bible - J16:12-15. Pán Ježíš zanechává

mnoho nezjeveného, Duch Svatý přijde a zjeví to skrze další - svědectví evangelistů je doplňováno v dalších knihách Písma. Ježíš byl tázan na zboření chrámu a konec tohoto věku především - ne na vytržení. Vytržení církve je tajemství (1. Kor15:51) a je zjeveno zvláště s tajemstvím církve. Co se tedy podle Písma má odehrát? Přijde Pán Ježíš (J14:3), bude dán důrazný pokyn, vstanou všichni mrtví v Kristu ze všech staletí, hned po nich budou v okamžiku zázračně a duchovně proměněna těla všech v tu chvíli žijících křesťanů - učedníků Pána Ježíše (1. Tes4:16, 1. J3:2, 1. Kor15:51-52, Fil3:21), obě křesťanské skupiny budou (zřejmě mocí Ducha svatého) vytrženy vstříc do vzduchu, aby s Ním zůstaly na věky (1. Tes4:17). Takto žijící křesťané uniknou velkému soužení, všichni budou přijati Kristem, dojdou odměny a budou představeni před Boha (Lk21:36, J14:3, Zj11:18, 2. Kor5:1-10 a další místa). Na Zemi tím bude odstraněna překážka bezbožnosti (2. Tes2:1-12) a satan se bude moci plně projevit skrze Antikrista (Zj12:12,13:1). Mezitím bude Bůh jednat také s Izraelem a nakonec viditelně a mocně zasáhne proti závěrečné velké vzpouře pozůstalého lidstva proti Bohu. Ježíšova přítomnost se viditelně projeví a nastane nová epocha historie - Kristova vláda, Tisícileté království. Po jejím skončení dojde ke vzkříšení všech mrtvých a ke všeobecnému soudu, pak nastává věčnost. Je více možností, kam vytržení v knize Zj promítnout - nejrozšířenější výklad ho promítá zhruba na začátek 4. kapitoly - Zj4:1-2 - výzva k Janovi; další možnost je v7:9 - zástup z velkého soužení (7:14). Zj11:11-12 - vytržení svědků, 15-18 - zatroubení sedmého anděla. Výklad, který předkládám - Zj12:5 - zde je použito slovo "vytržení".

Nejrozšířenější výklad - pretribulacionistický

- ten se na tato místa dívá takto:4:1-2 - nejen poznání k Janovi, zároveň výzva k celé církvi. Zj 7:9 - zde spatřují dodatečně vytržení lidí, kteří se obrátili během velkého soužení (po vytržení) nebo duše učedníků zabitých při velkém soužení - dodatečně. Zj11:11-12 - pouze vytržení dvou svědků. Zj12:5 - jde o vytržení 144 000 obrácených Židů z Izraele. Podle tohoto výkladu máme další 3 vytržení.

Můj výklad se na tato místa dívá takto

4:1-2 - pouze poznání Janovi, ne vytržení,7:9 - duše mučedníků v církvi - ještě před vytržením,11:11-12 - jde pouze o vytržení dvou svědků,12:5 - vytržení celé církve. Výhody a nevýhody spatřuji v obou výkladech.

Výhoda nejrozšířenějšího výkladu

- nehovoří se o událostech, které předcházejí vytržení, vytržení samo je prakticky zamlčeno (jen náznak) - hovoří se dále o událostech po vytržení. Vytržení můžeme očekávat kdykoli - nevíme nic. Znemožňuje to jakékoli kalkulace - buď mu to připsáno k dobru. Nevýhoda - podstatná část Zj se zabývá tím, co bude po vytržení, pomíjí důležité období přípravy na vytržení, neozřejmuje vytržení samo, nevrhá na něj světlo.

Můj výklad

- klád spatřuji v tom, že vytržení se nalézá v samém středu knihy Zjevení - popisuje co předchází i co následuje - umožňuje této události lépe porozumět. Nevýhoda - tím, že popisuje, co předchází vytržení, poskytuje živnou půdu výpočtům a spekulacím, kdy to bude. Mějme na mysli, že nevíme, kdy Pán Ježíš přijde - to je v Písmu jasně - Mt 24:36 až 25:13, i když nemáme být zaskočení Jeho příchodem. Poselství Písem - 1. Tes5:4, Zj3:3.

12:6 (?) - vysvětlující vsuvka

(moderně do závorky) - podobně Zj12:4 a (reference do minulosti), Mt 27:18-20 (skok do minulosti, pisatel na to odkazuje). Na tom našem místě Zj 12 - události přicházejí těsně za sebou (od11:15 až12:17) - děje se to ráz na ráz, logicky ty události spolu souvisí. Události od 5-13 nastávají téměř současně.12:6 je krátké odbočení. 12:4 - popisuje tutéž událost

12:7 - "Michal"

- o něm hovoří 5 Písem přímo, 5 nepřimo. Daniel10:13 - o andělich, jeden z velitelů (knížat),10:21 - anděl, M. kníže (velitel) Izraele;12: - M. je veliký velitel, kníže, "který stojí nad syny Izraele" - slovo "sar" jako u Jozue5:14 - anděl na pomoc Izraeli. Juda 9 - anděl, který se přel o Mojžíšovo tělo. Jsou duchovní bytosti, které jsou nad státy, městy, národy, sbory, i jednotlivci - od Boha, od zlého. Michal - anděl nad Izraelem, zřejmě i nejmenovaný anděl, který vedl Izrael z Egypta - je zde řeč o anděli (Ex14:19, 23:20, 23, 32:34, Nu20:16) - nemínil se tím Mojžíš. V této chvíli je autorova pozornost zaměřena na Izrael (žena). Plné nasazení na obou stranách (jakoby všichni andělé) - duchovní boj mimořádných rozměrů.

12:8 - satan nezvítězil

- ale prohrál, ztratil místo v ponebesí, byl vytlačen ze svých pozic - to místo bylo zabráno ve prospěch vytržené církve. 1. Tes4:17, Ef2:2,6:12. Vidíme z toho, že církev se má setkat s Pánem ve vzduchu, ale tam je vládce

temnoty, který tam má hlavní stan - nepřebývá na Zemi, není také v Boží přítomnosti, je vládce vzduchu. Musí dojít k prostřídání.

12:9 - bezprostřední důsledek této prohry

(verš je uprostřed Zj.) - dokument o vítězství církve nad satanem, je potřený pod naše nohy.

12:10 - teď nastalo spasení a moc

a království našeho Boha a moc Krista - ve zprávě o proběhlém vytržení - bez toho by to bylo nesrozumitelné - na Zemi zatím začíná 3. běda. Spasení může být mimo Zemi, moře.

Řeč o žalobci - satan - Job1:6 a dál, Zach3:1 a další. Je-li satan žalobce, Pán Ježíš je obhájce - 1. J2:1, pomocník, utěšitel - stejné slovo o Duchu Svatém - J 14.16, 26,15:26,16:7.

12:12 - "veselte se nebesa kdo v nich stanujete"

(lepší, než "přebývá") - předobraz 3. významné události ve svátku stánků (vždy předobraz v židovském svátku) Lk10:18 - v tomto verši jde o pád satana z Boží přítomnosti, ne o jeho pád na Zem, zde Ježíš hovoří o minulé události, naznačené a málo zjevené. Ten pád si můžeme představit jako "třífázový" - 1. - z Boží přítomnosti - byl vedoucí Bohoslužby - zhřešil a byl vyvržen do oblasti, kde nyní přebývá - ponebesí; 2. z ponebesí na Zem; 3. vržení do ohnivého jezera.

12:11 - "bratři zvítězili nad ním"

- bojovali andělé, ale zvítězili křesťané - spolupráce, každý odvedl svůj díl práce, vidíme církve aktivní v duchovním boji; křesťané užili zbraně, které andělé nemají - Kristova krev (Ef1:7, 1. J1:7 - odpuštění, ospravedlnění Ř5:8, posvěcení Ž13:12), slovo svědectví - je míněna slovní výpověď (ne mučednická smrt); "Svědectví" (moje definice) - dotvrdit pravdivost něčeho, co svědek sám spatřil, prožil nebo jinak osobně poznal tak, aby výpověď mohla být pramenem poznání nebo poskytovat důkaz (i věc může svědčit) a hlásat nebo kázat se může cokoli, ale svědčit lze jen o osobně poznaném nebo prožitém, b) svědkova slova a jeho osobnost je pramenem poznání a může poskytovat důkaz - svědek musí být věrohodný, aby se mu mohlo věřit (i při evangelizaci - na počátku je pouze víra), ne každý svědek je věrohodný, ne každé svědectví - jací jsme a jak vypadáme je důležité; c) svědčit znamená angažovat se - nepohodlní svědkové mohou být předmětem nátlaku, msty, odstraňování (mučednictví) - svědectví slovy a nakonec i důkaz - největší hodnota, jak může svědek potvrdit svá slova - život. "Nemilovali své duše až ke smrti" - Mt16:24-26, J12:24-26. Zbraně křesťanů - více než duchovní boj, jak si ho představujeme, tu k vítězství církve přispěly jiné věci: a) osobní jistoty - odpuštění, ospravedlnění, posvěcení; b) aktivita ve světě, která je schopná poskytnout důkazy o pravdivosti křesťanství a o osobě Ježíše Krista (co říkáme, jací jsme); c) rozhodné nasazení, nezlomné odhodlání - toto přispělo k tomu, že církve vydržela, obstála proti satanovi, andělé mohli splnit svůj úkol - vydržení proti satanu - Zj2:25,3:11 "držte, co máte". Tím, že vydrželi, andělé mohli splnit svůj úkol a církve vydržela. Je možné, že průchod vytržené církve ponebeskou oblastí bylo pro satanovo sídlo takovou událostí, které nevydrželo (pevnost) .

12:12 - velmi důležitý verš

- je zde vidět rozdvojení - "veselte se pro nebe a pro ty, kdo tam stanují, běda pro obyvatele země a moře" - pro jednu stranu začíná období radosti - pro ty, kdo se dostali do nebe - ti, kteří zemřeli (2. Kor5:1 n, Zj 7:17 - mučedníci). Zj12:15 - další lidé; ti, kdo zůstali na moři a na zemi - těm zůstává krušná doba - zůstal tu zbytek (:17). Běda - totéž jako bída - už jsme to měli několikrát -8:13 - budou následovat 3 bídy: 1.9:1-12; 2.9:13 -11:14; nyní 3. bída - tyranie satana na Zemi - temní andělé působily i předchozí bídy. Děj jde do finále - je časově omezena - od12:12 až do 19. až 20. kapitoly - do příchodu a vítězství Pána Ježíše. Tímto vytržením končí 2. fáze apokalyptického děje - období přípravy církve - doba soudů, které varují svět (částečné soudy), doba třibení a doba ochrany Izraele (tomu jsme věnovali málo místa -7:3-8,9:4,11:1- 12).

Třetí fáze dějin lidstva

"hněv"

- sedm misek - ohraničíme si ji12:13 až18:24. Období závěrečných, totálních soudů - a také doba obrácení Izraele k Bohu (v soužení). Soužení Jákobovo - Jr 30:7, Dt4:30.

12:13 - satan pronásleduje Izrael

- je zcela (nebo z valné části) shromážděn - sr. začátek sedmé kapitoly - o celosvětovém měřítku znamenání, 14 - začátek - jsou pohromadě - důkaz pro shromáždování Izraele. Někteří se domnívají, že jde o nebeský Sión

(Žd12:22) - v každém případě Izraele (žena) představuje jednotné těleso - státní, národnostní a náboženský útvar. Zdá se, že velké soužení přijde nejdříve na Izrael - už při shromažďování je Bůh podrobí velkému třibení (podobně jako církve - možná i současně). Ez20:32-38(44), Zach13:8-9 - zůstane jen třetina a i ta bude očištěna v ohni.

12:14 - "ženě jsou dána obě křídla velikého orla"

- Ex19:4, Dt 32:10-12 - Pán Bůh na křídlech orla vyvedl Izrael z Egypta k Bohu - je to Boží podpora - ne do země Kanaán. Bůh je naším cílem (to platí i pro nás) - jakkoli báječná jsou požehnání, která nám dává. On sám je konečným cílem. Ž17:8 - Boží ochrana, Iz 40:31, Mt 23:37 - Boží shromáždění a ochrana Izraele, "ornis" - je pták, ne jen slepice, drůbež. Tato pasáž obsahuje ještě jedno slovo Mt 23:38 - zanechává se vám váš dům pustý - "eremos" - i poušť. Orel se ve Zj. vyskytuje 2x - ještě4:7,8:13 - zde je to řečeno o anděli - Bůh poskytne Izraeli nadpřirozenou (andělů) pomoc na útěku před ďábelským pronásledováním. Odešla na tu poušť, na to své místo - místo obecně známé? , ale jistě od Boha připravené sr. :6, předpovězené - můžeme to hledat v prorocích (dlouhý seznam). "Poušť" - místo, kde Izrael na cestě z Egypta se setkal s Bohem a učil se Ho poznávat - Dt8:2-5, těch míst je mnoho. Konkrétní lokace je asi - Daniel11:41 - ti hlavní uniknou Antikristu (prvotina, hlava, přední) - pouště Edóm, Moáb, Amón - hornaté pustiny na jih a na východ od Palestiny. Mt 24:15-20 - když uvidíte neklamně známky Antikristovy vlády (parafráze), sledujte proroka Daniele - rychle utěčte do hor, budete mít co dělat. Mt 24:14 - kázáno evangelium a pak přijde konec - napadlo mě, že i zde je možná chronologie - bude vytržení, pak přijde konec, pak 15-20 útěk, 21 - velké soužení, 22 - Boží lid bude nadpřirozeně uchráněn (mučednictví), 23-26 - náboženské svody s velkou divotvornou mocí temnosti (Zj 13, 2. Tes2:9-12), 27-31 - epifanie - zjevný a veřejný příchod Pána Ježíše Krista. Bylo to pro mne nové - tato chronologie. Oz2:14 a dále - Bůh bude ještě jednou jednat s Izraelem na poušti - dojde tam k jeho obrácení; Iz16:1-5 - Bůh (podle některých překladů) - přikazuje Moábu, aby přijal Izraelské uprchlíky (v některých překladech je to naopak); Iz 32:16 (15-20) - možná narážka na to, že na poušti dojde k vylití Ducha svatého a obrácení k Bohu. Místo tohoto typu je celá řada - Iz 35 - celá kapitola - vylití Ducha, obrácení, návrat na Sión, Iz 40, 41, 42 - je to hodné prozkoumání. Poušť a sucho mají i symbolické významy - duchovní nouze - tam, kde chybí život - sr. Iz 32:9-14, 41:17. Někteří komentátoři se domnívají (podle Iz16:1, 42:11), že půjde o skalní město uprostřed edómské pustiny - Sela - Petra - Skála. Je to město v úzkém údolí (těsný vchod), to údolí se jmenuje Mojžíšovo údolí - je to výtečný úkryt, je tam mnoho jeskyní v celém pohoří. Analogie - za Mojžíše - východ z Egypta; El - 1. Kr17:2-18:1, 1. Kr19:3-8 - zde ze strachu o život utíká na Jih a setkává se tam s Bohem. Žena je chována - živena nadpřirozeně po určité období (jako Eliáš). Období - 1 + 2 (nejméně) + 0,5 roku - mezi výročními svátky - Ex 13.10, Dt 31:10, Daniel4:13, 20, 29. Stejná formulace je i Daniel12:7 - stejné období - až skončí pronásledování svatých (Izrael), se to všechno dokoná. Daniel7:25 - Antikrist bude mít svobodu po 3,5 roku. 1. 3,5 let - Zj11:2-3, 2. 3,5 - Zj12:6, 14,13:5, Daniel7:25,12:7.

12:15 - satan vypouští proti ženě vodu (řeku)

- voda, řeka - symbolicky armády lidí (zástupy) - symbolický význam je ve shodě z kontextem (drak, žena, křídla - symboly; Jan je skutečně viděl, ale nejsou to skutečné křídla - je to něco víc, něco hlubšího) - Iz8:6- 8, Jr 46:7-8, 47:2-3, Daniel9:26-27,11:21-22, 26, 40, Zj17:1, 15. Satan vypraví proti Izraeli mohutné zástupy (armády).

12:16 - stane se to, co už jednou

Nu16:30-42 (?), 26:10,11:6 - země tyto zástupy pohltní, satan další útok už nepodnikne. Žena zůstane v úkrytu, dál už o ní nečteme.

12:17 - satan se zaměřil na "zbylé, ostatní, zanechané"

z jejího símě - Gn3:15 - Ježíš, také křesťané (Žd2:11-16, Gal4:26) - kdo to? Dodržují Boží přikázání, mají Ježíšovo osvědčení - On je zná - ne ti Mt7:23. Jsou to praví křesťané - jací? Křesťané a) vlašni - Zj3:15-16,16:15; b) neoddělení od světa - Zj18:4, 2. Kor6:14-18 - vyjděte, oddělte se, přijmu vás - je to vážné varování; c) možná i další 2. Tim3:15 - odpověď má výklad Zj. 2. a 3. kapitoly - máme dostatek Písem, abychom si tuhle otázku mohli pro sebe každý sám rozřešit. Co se bude dít: (mými slovy) - když zprostřed Izraele (jako z jiných národů) náhle zmizí oddaní křesťané, Izrael se octne ve velké tísní a soužení - celosvětové pronásledování Židů vyústí v útok na Izrael, obyvatelé se ukryjí v blízkých pustinách na východ a na jih a Bůh je tam ukryje a bude je žít. Jednotlivci a zbylí křesťané možná také budou řešit svoji situaci útekem na pustá a neobydlená místa (po světě) - jako Eliáš. Možná se někteří z nich připojí k Izraeli. Izrael bude připraven službou dvou svědků a bude mít živé před očima jejich vzkříšení a jejich vytržení (bolestně prožil Izrael i vytržení církve včetně mnohých z Izraele). Na poušti bude Bůh s Izraelem opět jednat - dojde k velikému vylití Ducha svatého (národnímú) a Ježíš se jim dá poznat - jako Josef v Egyptě svým bratřím (kteří ho prodali do otroctví, neznali ho, i když jim udělal dobře, až když se jim dal poznat) - v těch přibězích je mnoho předobrazné síly. Jestliže to bude tak, že Ježíš sestoupí na Olivovou horu od východu (máme pro to dva podklady Zach14:4, Mt 24:27), uvidí jej Židé - oni tam budou, bude to celonárodní nárek a obrácení - Zach12:9 -13:6, Zj1:7, 2. Kor3:16) . Tím bude církve (zatím pohanská - gójím), tehdy bude opět celistvá, bude možno, aby nastalo tisícileté království. Ř11:15, 23, 26-27 a dále.

12:18 (patří více ke 13. kapitole)

- "stál jsem na břehu moře, na písku" - lepší čtení je "a postavil se na mořskou písčinu" - 3. osoba - drak. V obou případech je význam stejný, neporušený. Při čtení "drak se postavil k moři" je význam zřetelnější - nechal pronásledování Izraele a zaměřil se proti pohanským národům. Mění se scéna, zaměření. Moře - i13:1 - obrazně - lidé - pohanské národy - Iz17:12-13, 57:20, Jr6:23, Mt13:47 (evangelizace národů), Zj20:8, přeneseně také země obývaná pohanskými národy. Beztvará masa pohanského světa, chybí struktura - Daniel7:2, 17 - světová situace v době konce - duchové se perou ve světě. Na pohanský svět se zaměřuje satana a čtenáře Zjevení. Více příště.

Třináctá kapitola

13:1 Šelma(antikrist) vystupuje z moře

(pohanské národy), sr. Zj17:1 - čteme o nevěstce, která sedí na mnohých vodách, :15 - ovládá lidi, národy, jazyky. Šelma - antikristovské státní a náboženské zřízení má dvojí původ - Zj11:7,17:8 - vychází z propasti (vězení temných duchů - Zj9:1-2, 11,20:1, 3) - stejné slovo je Lk8:31, Ř10:7; Zj13:1 - vystupuje z moře. Antikristovské království má přirozený zdroj a také nadpřirozený. Srovnajme to s falešným prorokem (jiná šelma (13:11 - pochází ze Země - buď svět, nebo odkaz na Izrael). "Sedm hlav a deset rohů" - Zj17:9-11 - popis antikr. království - sedm hor (mohou to být území - Jr 51:25 - o Babylónu, Daniel2:35), sedm králů - také osoby; "deset rohů" - :12-14,16:17 - deset králů - osoby, spojenci Antikrista. Nejdřív bude sedm králů, pět skončí dřív, jeden bude trvat a jeden nastoupí později a náhle se objevuje na scéně Antikrist a společně s ním deset králů (obrázek)17:9-14. "Deset korun" - deset diadémů - panovnická (orientální čelenka) čelenka, odznak královské moci. Diadém - Zj19:12 o Pánu Ježíši, že měl korun množství. Původně to byla látková stužka kolem hlavy jako čestný odznak (i sportovci, kněží), pak to bylo zdobené drahokamy, nakonec se z toho vyvinula koruna. Také se nazývala "stefanos" - věnec. Je to odznak královské moci, důstojnosti. Snáze si představíme rohy omotané panovnickými stužkami (ne koruny jako na věšáku - v podstatě turban s množstvím čelenek). Srovnajme13:1 a12:3 - koruny už ne na sedmi hlavách, ale na deseti rozích - změna naznačuje, k čemu zatím došlo (obrázek); Daniel2: - o postavě,7: - podobný pohled na pohanská království, už ne z lidského, ale z Božího pohledu. Pokus o harmonizaci těchto míst (obrázek) s knihou Daniel. Mám následující dojem: Antikrist už předtím zaujal místo původně tří vedoucích představitelů v Římském impériu (Daniel - něco jako novořímské impérium) - jakmile se vynoří, zabere tři "rohy" - krále (Daniel7:8, 20, 24); zbylo sedm z deseti (12:3) - z toho pět jih záhy padne, jeden zůstane, jeden ještě nepřišel - odehrává se to ve 12. kapitole, vysvětlení v17:9-11. Antikrist náhle v tomto zlomu (děje se mnoho událostí) - dojde k nějaké změně, Antikrist, který se dostal nahoru v rámci tří království, náhle se dostane do čela celého impéria, vedle sebe si postaví 10 králů, kteří budou závislí na něm. Nyní (v tuto chvíli) se dostává na vrchol moci - koalice se stává diktaturou jednoho muže, pod ním 10 lidí závislých na něm. Budou jednat společně, společně se postaví proti Kristu a budou poraženi.

"Jména rouhání na hlavách"

- protibožský charakter této koalice bude zjevný (budou to mít "napsáno na čele").

13:2 - šelmy (zvířata) - bývají symboly králů

- království nebo temných andělů, kteří za nimi stojí - i zde symbolický smysl (Daniel 7). Daniel7:2-14 - hovoří se o snu, který symbolizuje duchovně politické dějiny pohanů,7:17-18, 23-27 - výklad tohoto snu - symboly 4 mocností - okřídlený lev (:4) - vykládá se jako Babylón; dravý medvěd (:5) - Persie, čtyřhlavý leopard (:6) se čtyřmi křídly - fundamentalističtí vykladači se shodují, že to je Alexandrova říše (Řecko); nepojmenovatelná šelma (:7, 19) - Řím. Význam je vysvětlen (:17) - čtyři králové, o čtvrtém králi se (7:23) říká, že je to čtvrté království jiné, než ostatní - jsou to také království (nejen králové). Je vyjádřen jejich dravý, protiizraelský, krvelačný charakter (Oz13:7-8). Vzájemná historická posloupnost (Daniel 2), jejich vztah k Antikristu - v Daniel 7 se říká: kdy bude Antikrist - na závěr poslední říše, deset králů, 3 budou vyvráceni. V 8. kapitole je také řeč o Antikristu - odkud bude - z bývalé helenistické oblasti. 11. kapitola říká jaký bude, co se bude dít za jeho vlády.13:2 - šelma nese znaky všech šelem z Daniele 7 - šelmy dohromady. Daniel7:23 - podrobí si celou zemi - i předchází 3 šelmy. Můj úsudek, že13:2 představuje 4. šelmu v závěrečné fázi, kdy podrobuje a pohlcuje celou zemi, potvrzuje mi to Daniel2:31-45 - postava (ve snu) - zlatá hlava (Babylón), stříbrná hrud' s rukama (Persie), až ke kolenům měděné (Alexandrova říše), od kolen dolů železo (Řím), u chodidel kombinované s keramikou (a deset prstů na nohách - do nich udeří kámen - Kristovo tisícileté království). Ta postava nese všechny znaky, nakonec z nich vznikne postava, která nese znaky všech 4 (5) říší v jednom. Jan vidí tu posloupnost v obráceném pořadí (než Daniel) - Daniel hledí vpřed do budoucnosti, Jan se dívá na to zpětně (do minulosti). Původní šelmy i počtem hlav odpovídají této šelmě. Příznaky jednotlivých šelem: leopard - rychlost, medvěd - nohy - váha, síla, lev - tlama. Nejde o to, že by státní moc byla od satana, jde tu o zcela konkrétní historickou situaci, která má nastat. Vztah křesťanů ke státu - Ř 13.1-7, Titus3:1, 1. P2:13-17.

"Drak jí dal"

(ještě 6 x v této kapitole o předávání) - satan našel vhodný nástroj, v tomto okamžiku vrhá do boje všechno. Co Pán Ježíš odmítnul, Antikrist přijal. Mt4: - satan nabídl Pánu Ježíši všechna království pod určitou podmínkou. Ježíš to odmítl a satan hledal dalšího vhodného člověka - tady ho nalézá - Antikrist to přijal - 2. Tes2:9-10. Antikrist dostal satanovu moc - sílu, schopnosti, možnosti - dále dostal trůn - pozici, slávu; velkou autoritu - pravomoc.

13:3 - jedna hlava šelmy byla raněná na smrt

- i17:8, 11 -13:12, 14 - řeč o Antikristu - osoba - byl uzdraven ze smrtelné rány. Je to další podobnost s Pánem Ježíšem, který byl vzkříšen - Zj5:6 - téměř stejná formulace jako zde ohledně Antikrista - "beránek jako zabitý, obětovaný".13:8 - "ten zabitý beránek" - ve vědomém kontrastu s Antikristem. Domnívám se, že tu půjde o oživení, uzdravení jednotlivce (po boji, atentátu).13:4 - kdo bude moci bojovat - rezignace, :14 - rána po meči. Buď tedy atentát, náboženská sebeoběť, oběť. Sloveso "sfazein" - zabít, zavraždit, obětovat. Obrazný smysl vzkříšení politického systému apod., považuji za méně pravděpodobný - na základě podobnosti s Pánem Ježíšem. Zjevení je proroctví do budoucnosti - žádná politická situace tomu neodpovídá, dosud se to nestalo. Vsuvka: Nero - po jeho smrti se objevily pověsti, že by se mohl vrátit, prý se objevil někdo podobný Neronovi vzhledem i hlasem a pokoušel se za něho vydávat, pak musel uprchnout k Partům, i ti ho vydali - já v tom vidím, že ani on nebyl oživen (ani jako Domicián) ve smyslu 3. a 4. verše. Jakoby vzkříšení Antikristovo je vyhrazeno budoucnosti.

13:4 - bude to mít obrovský ohlas

- nadpřirozené svědectví. Projeví se 3 důsledky: celková rezignace na možnost odporu, uctívání a následování jeho (sr. :8), uctívání satana - rozšíření satanismu. Zj9:20 - stav lidstva tehdy modlářství, nyní se z toho stává satanismus - posun.

13:5 - "veliké věci a rouhání"

- snižuje Boha a Krista - odpovídá to o "rohu mluvícím velké věci" (Kr. - pyšně) - Daniel7:8, 11, 20,11:36. Antikristu byla dána autorita jednat po dobu 42 měsíců (3,5 roku) - neomezená moc v čele světového lidstva - církev už tu není, aby ho omezila. 3,5 roku - asi tolik jako měl Pán Ježíš (Janovo evangelium), stejných 3,5 roku jako ukrytí ženy (Izraele) na poušti - Zj12:6, 14. Mt 24:15-28, :14 - všechny národy uslyší evangelium, pak přijde konec (cil, naplnění) - vytržení. :15-20 - řečeny těm, kdo budou v Izraeli. :15 (Mr13:14) - lidé, kterých se to týká, mají číst knihu Daniel. Obsah této knihy je zapečetěn až do doby konce -8:26,12:4, 9. Zde tedy je Daniel rozpečetěn - pokyn ke studiu této knihy. Mt - "ohavnost zpusťování" - v Jeruzalémském chrámu - Daniel9:27,11:31,12:11.

Daniel9:27 - a utvrdí (Antikrist) smlouvu mnohým (týká se to nejen Izraele) - obratně naváže na mírové snahy a po nich se vyšplhá nahoru (asi mír na Blízkém Východě) - smlouva s Izraelem - jeden týden (7 let), uprostřed - po 3,5 roce učiní konec oběti i oběti suché a na křídle ohavnosti zpusťovní, než se záhuba a určení vyleje na pustošitele; nebo na křídle (cimbuří, rozprostření) budou ohavnosti pustošitele až ... Téměř stejně v Septuagintě jako Mt 24:15 - je to v množném čísle, není určitý člen. Antikrist po 3,5 roce smlouvu poruší, znesvěť Izraelský chrám, Izrael se bude muset ukrývat.

Daniel11:31 - tam se ten výraz vyskytuje znovu - bude jednat proti smlouvě, násilím poskvrní svatyně, zruší bohoslužbu a postaví ohavnost zpusťování - stejný výraz.

Daniel12:11 - bude odňata nepřetržitá oběť, místo ní postavena ohavnost zpusťování.

Kristus klade naplnění Daniele 9,11,12 do budoucnosti - to vidíme v textu. K definitivnímu naplnění nedošlo za Antiocha IV. Epifana. Některé věci se splnily v roce 70, ale ne všechny (Lk21:20-24). K definitivnímu naplnění teprve dojde - Antikrist. Mt 24 - dále čteme - ať obyvatelé utečou, modlí se, aby to nebylo v zimě nebo o šabatě - lze z toho vyvodit: křesťané to mají a mohou vidět s předstihem (studujte Daniele), týká se to Izraele. 21-28 - velké soužení, falešní Mesiášové, falešní proroci (Antikrist a falešný prorok Zj 13), budou se dít falešné divy a jiné svody - Zj13:3, 13- 15, pak dojde ke zjevenému a viditelnému příchodu Pána Ježíše. Tento viditelný příchod musí ti lidé očekávat - už ne vytržení (nevěřejné) - ne na poušti, ve skrýši. Lidé, kteří propásli vytržení mohou být náchylní takovým věcem uvěřit - "nevěřte tomu".

13:6 - Antikrist se rouhal nejen Bohu

- ale i pozemskému chrámu a chrámu nebeskému - "někteří stanují na nebi" - vytržená církev, Nový Jeruzalém - 21:3.

13:7 - Antikrist úspěšně pronásleduje Boží lid

- odpovídá to Daniel7:21, 25,8:24,11:33, 35. Dostal také autoritu nade všemi lidmi.

13:8 - Ale je tu ještě vyšší autorita

- budou ho uctívat jen ti, kdo nejsou zapsáni v Beránkově knize života. Beránek zabitý (obětovaný) od počátku světa. Duch Svätý připomíná, že pravá oběť je Kristův kříž - oběť ustanovená Bohem od začátku. Pravý zázrak a svědectví o Mesiáši je Kristovo vzkříšení - připomíná se to proto, aby bylo vidět, jak nesprávná je reakce lidí :3-4, 8. Z toho můžeme vyvodit, že se nebudou klanět Antikristu úplně všichni, zdá se, že ani nebude vládnout na úplně celé ploše Zeměkoule. Někteří s ním budou spolupracovat, někteří ne - on se bude snažit podmanit celý svět, což nestačí dokončit. Antikrist nebude králem na celém světě, ale bude panovníkem určitých - 10 království - konkrétní státy, území. Desítka v Bibli znamená určité množství - uzavřený počet. Kdyby to mělo být celosvětové, byly by tam (symbolicky) 4, 70 království (Gn 10,: Dt 32:8). Antikrist bude ovlivňovat celý svět, bude mít jeho podporu, ale bude muset bojovat, v Izraeli bude poražen Pánem Ježíšem. Potom lidé a národy, kteří se neklaněli Antikristu, neprijdou do ohnivého jezera, ale přejdou do Tisíciletého království. Sr. Mt 25:31-46 - soud národů - nejsou všichni vlci (?). Kdyby se všichni klaněli Antikristu, Ježíšův příchod by nikdo nepřežil, Tisícileté království by bylo jen třeba ze vzkříšených křesťanů - tak to nebude. Egypt - Daniel 11:42 - bude pod mocí Antichrista; Zach 14:18-19 - Egypt přejde do Tis. království - čili antikristovské náboženství nepřijmou všichni lidé - Zj 16:10 - toto království nebude po celé ploše Zeměkoule, :14 - bude se snažit shromáždit ostatní krále proti Izraeli.

13:9-10 - Boží pravidla pro toto období.

13:9 - chybí "co Duch praví církvím, kdo má uši k slyšení, slyš"

- církve už tu nejsou. Jako u Mt 11:15 a 13:9, 43 - následuje aktuální poselství Božímu lidu ohledně Božího království.

13:10 - "kdo má být zajat, bude zajat, kdo má být zabit, bude zabit"

- podobně Jr 15:2 - je nutno akceptovat uložené pronásledování (13:7 a ostatní texty o velkém soužení). Jak akceptovat - v trpělivosti (Mt 24:13) a ve víře (2. Tim 4:7, Lk 18:7-8). Jiná varianta textu - "kdo odvádí do zajetí, bude zajat sám, kdo někoho zabije, bude zabit sám" - v takovém případě - u Boha existuje konečná odplata, násilí nemá smysl (Mt 26:52). Zj 19:15. Praktický dopad je stejný - s pronásledováním je nutno se vyrovnat.

13:11 - o falešném prorokovi (až :18)

Čteme tu o jiné takové šelmě (stejněho druhu) bude ze Země (Antikrist z moře) - z Izraele (spekulace). Rohy podobné Beránkovi (bez členu) - spíše než podobnost s Kristem, "podobné beránčím" - Mt 7:15 - o falešných prorocích - převlek za vůdce ovcí - bude naplňovat Mt 7 - charakter falešného proroka v nejvyšší míře. Tato šelma je nazývána falešný prorok na dalších místech. (konec 11. kazety) Bude působit s Antikristem, ne samostatně Zj 16:13, 19:20, 20:10. Falešné prorokování existovalo už ve SZ, je předpovězeno také pro NZ dobu (Mt 7, 24:11, 2. P 2:11, 1. J 4:1), má kulminovat v poslední době (Mt 24:24, Mr 13:22), má vyvrcholit v této osobnosti. Falešný prorok "mluví jako ďábel (drak)" a ukazuje na Antikrista - je to určitá analogie dvou svědků (Zj 11). Také zde čteme o ohni z nebe. Satan na místě Božím, Antikrist na místě Kristově, falešný prorok na místě Ducha svatého - analogie.

13:12-15 - falešný prorok zastává výkonný úřad Antikristovy pravomoci

- vede jeho uctívání (stojí v čele náboženství). Toto náboženství má velkou nadpřirozenou podporu - sr. Mt 24:24, 2. Tes 2:9-12 - v :11 - Bůh sám pošle lidem působení bludu, aby uvěřili lži. Proč? Protože neměli rádi pravdu, oblíbili si nepravost. Proto je důležité zvěstovat celé evangelium Božího království, aby se mohlo ukázat, kdo má pravdu, kdo miluje nepravost.

13:16-17 - falešný prorok váže civilizované živobytí na kult Antikrista

Je tu řeč o znamení - jednak projev přivlastnění (označení příslušnosti k někomu), také je to znamení zvláštní ochrany (otroci, vojáci, kněží, zsvěcenci) - určitá analogie ke Zj 7:3, 14:1. Na pravé ruce a na čele - nejlépe viditelné místo, také místo, které lze snadno přiložit k identifikačnímu zařízení. "Tefilim" - židovské modlitební řeménky se nosí na čele a na levé ruce (s textem Dt 6:4-9). Důsledky přijetí a nepřijetí znamení Antikrista: přijetí - Zj 14:9-11, 16:2, 19:20-21; nepřijetí 13:17, 15:2, 20:4-6. Znamení je trojí: znamení Antikrista, jména Antikrista 14:11; jméno Antikrista; pečeť jména Antikrista. Technické prostředky k univerzální kontrole finančních transakcí, totožnosti - už existují - označení zboží kódy, bezhotovostní finanční styk, identifikace osob pomocí magnetického kódu v kůži na ruce (pokusně). Čeká to jenom na popud a na "pravého" člověka, aby se postavil do čela. Až bude tato univerzální kontrola účtů a transakcí zavedena a bude vázána na oddanost Antikristu, bude důležité, jak se budou lidé k Božímu lidu chovat. Lid vyloučený z tohoto univerzálního systému bude zřejmě závislý na odvážném

a riskantním milosrdenství ostatních (Mt 25:31-46 - jídlo, pití, příbytek, oděv, léky, solidarita - kritéria soudu lidí poslední doby, nedá se poznat zda to jsou bratři podle těla nebo duchovní).

13:18 - "počet (číslo) jména"

- naše číslice (arabské) - z pozdního středověku, pochází z Indie - soubor deseti znaků a dohodnutý význam pozic, dříve se užívalo římských číslic - užívají sedmi písmen a jejich vzájemné polohy v čísle. V řeckém i hebrejském prostředí se uplatňoval tzv. "desítkový abecední systém" - pro číselné hodnoty užíval všech písmen abecedy a 3 zvláštní řecké znaky. Pozice v zápisu ani vzájemná poloha neměly význam. Alfa - nejen A, také 1, beta - B i 2, gama - G i 3 (totéž desítky a stovky) . Znamená to, že každé slovo - i jméno - má svou číselnou hodnotu - písmena jsou zároveň i čísla (ALFA = 532). Součet číselných hodnot písmen v textu "gematria". Číselný součet může vyjadřovat také nějaký význam, kombinaci významů. Gematria bývala oblíbená a užívaná. Mnoho jmen může dávat stejný součet - kdo zná pouze součet, nemůže zjistit správný součet; kdo zná jméno, může si podle součtu ověřit, zda je správné. Kdo zná několik jmen (která přicházejí v úvahu), může si vybrat to pravé. Součet Antikristova jména - gematria Antikristova osobního nebo oficiálního jména - spočítat ji lze pouze v abecedě, jejíž písmena mají i význam číslic - ve starověku a středověku to byla vedle řečtiny a hebrejštiny i písmena na podkladě řečtiny - koptické písmo, cyrilice a hlaholice, syrské písmo. V moderní době jen 3 jazyky - moderní hebrejštiny a nová řečtina - běžně se to užívá. Ve třetím se to několik set let nepoužívá, většina lidí to ani neví - mohl by to být důvod, proč se o tom (13:18) hovoří jako o skryté věci. Dodnes gematrii této abecedy využívá astronomie (a asi to znají i okultisté apod.). Tímto písmem je arabské písmo - 28 písmen tvoří řadu až do 1000. Jestliže Antikrist bude pocházet z jazykového prostředí řeckého, hebrejského nebo arabského, bude možno vypočítat gematrii jeho jména. Jinak by se jeho jméno muselo nejprve převést, transliterovat do některého z tohoto systému - je nutno volit mezi abecedami a mezi různými možnostmi přepisu. Výsledný součet může být dosti subjektivní, je mnoho možností. Nemají-li s tím být problémy, asi transliterace nebude nutná. "Číslo člověka" - označuje to jedince, ne systém, ideologii apod. Antikrist je člověk - ne ďábel v lidské podobě, i když je satanem vedený. Číslo člověka v Bibli - 6, číslo stvoření - 6 dní, číslo práce, číslo nedokonalosti, neúplnosti. Zvláště je to číslo člověka bez Boha, Krista. $666 = 6 \times 6 = 36$ (slovo šelma ve Zj 36); součet čísel od 1 do 36 = 666, tato řada tvoří "magický čtverec" o rozměrech 6×6 - součet všech sloupců je $6 \times 11 = 666$, totéž řádek, obě úhlopříčky dávají 111. Tento čtverec užívali kněží v Babylóně, čísla 1 až 36 pro ně označovaly čísla astronomických konstelací. Dodnes je tento čtverec okultisty používán. 666 se řecky zapíše: chí, xí, sigma koncová - pro zajímavost - Christos řecky je: chí, jakoby prostředek byl vytlačen písmenkem, které se podobá stočenému hadu, poslední es. Touto formou - chí, xí, sigma - je v textu zapsáno ve většině dochovaných rukopisů. Novodobá vydání číselovku rozepisují slovy podle Alexandrijského rukopisu. Jsou dvě varianty: 616 - rukopis z 5. století, 665 - jeden okrajový rukopis z 11. století - obě varianty nejsou pravděpodobné. 666 je nejlepší text. Asi jedno z 10000 jmen má hodnotu 666. Vykладаči se pokoušeli tuto hodnotu najít ve jménech římských císařů. Nejznámější pokus je Nero - v řečtině to nevychází; nevychází to u žádného vládce v řečtině. Pokoušeli se to převést do hebrejštiny - císař Nero - dává hodnotu 666, šelma v řečtině ne, v hebrejštině ano 666. Další pokus - Domicián - v řečtině vychází zkratky jeho oficiálního titulu. Vyskytla se řada dalších pokusů - Caligula, Traján, Julián Apostata; objevili se tam i papeži, Mohamed, Martin Luther, Kalvín, Napoleon, Hitler atd. Tvrzení, že za číslem 666 je zašifrováno z bezpečnostních důvodů jméno právě vládnoucího císaře - neobstojí: žádné jméno tomu neodpovídá, jako řešení se nabízí především císařovo jméno - šifra by neukryla pisatelův záměr. Číslo 8 - číslo Pána Ježíše - $7 + 1$ - to znamená nový začátek, nový věk, nový život, vzkříšení - superhojnost, 8. dne byl vzkříšen, NZ psalo 8 pisatelů, 8 lidí po potopě. Jméno Ježíš "yesus" = 888, vyskytuje se 888 x v NZ, 14 x ve Zjevení. Kristus - "cristos" = $1480 = 185 \times 8$, ve Zj 8x. Pán - "cyrios" = 800. Ježíš Kristus Pán - v NZ 8 kombinací těchto jmen; Pán, Ježíš, Kristus, Pán Ježíš, Pán Kristus, Ježíš Kristus, Kristus Ježíš, Pán Ježíš Kristus; každá z nich má gematrii jako násobek 8. Syn - "hyos" = $680 = 85 \times 8$. Spasitel - "soltér" = 176×8 . Syn člověka = 285×8 . A dalo by se pokračovat. Pro zajímavost a pro povzbuzení.

Antikrist s 666 představuje protiklad k Ježíši s jeho 888. O Antikristovi je to známé, mnozí se v tom zhlédli a vědomě tuto symboliku napodobují - líbí se jim to, Antikrist jde do kurzu. Jestliže Antikrist nebo jeho předchůdci budou chtít zorganizovat věci podle čísla 6 (jsou takové náznaky), mohou to odůvodnit i moderní společnosti, z malých čísel je 6 jediná dělitelná dvěma a třemi - organizačně výhodné číslo.

V 14.-16.kapitole je Boží odpověď na Antikrista a falešného proroka.

Čtrnáctá kapitola

14:1-13 - "svědectví"

14:14 až 15:4 - "sklizeň"; 15:5 až 18:24 - "soud".

14:1-5 - svědectví 144000

- z předcházejícího textu bychom mohli mít dojem (už jsem to vyvracel), že všichni lidé se budou muset klanět Antikristu a nebude úniku, text ale pokračuje a vidíme, že to tak nebude - nepodaří se mu podrobit všechny lidi. Bůh neodejde ze scény vytržením církve. Satan bude mít své zástupce a svědky, i Bůh tu bude mít své zástupce a svědky. Už v době přípravy církve na vytržení, oddělení pro zvláštní úkol a přípravy na něj. Pro zvláštní úkol si oddělil a připravoval i tuto skupinu lidí -7:4 - oddělení od lidí na Zemi, ochrana, aby nesdíleli všeobecný úděl,9:4. Pán Bůh s nimi měl záměr a pracoval s nimi, vybral si je k tomu. Na základě NZ se můžeme domnívat, že ani církev nesdílela všeobecný úděl - 2. Kor1:22, Ef1:13,4:30 - znamená je přivlastnění i ochrana.

14:1 - pečeť je Jeho jméno (Beránka) a jméno Jeho Otce, napsané na čelech

Je to něco jiného, než pojmenování služebníků v novém Jeruzalémě -3:12,22:4. I když to jsou Židé (7:4-8), patří Kristu, znají Boha, jako nejpopovolanější z lidí o Něm mohou svědčit i v této temné době. Původně byli rozptýleni po Zemi (7:1-3), nyní se nalézají na jednom místě - kde? Podle Písma na hoře Sión, v Beránkově přítomnosti - bud' na Zemi, v Jeruzalémě, ve společenství s Ježíšem (Mt18:20, J14:23), nebo mohou být v nebi (Žd12:22) - není citováno místo ze SZ. Jestliže jsou v nebi, zpívají novou píseň před trůnem, před 4 tvory, 24 starci, píseň, kterou nikdo jiný nedokáže, jejich obecnství s Ježíšem i v nebi je jedinečné.

14:2 a 3 - to, co Jan nejprve slyšel, byl hlas z nebe

- mohutný zvuk zástupů (zpěv). Harfa (nástroje) - "kythara" - něco jako loutna, lyra - k radostnému zpěvu, chrámové bohoslužbě, snad předchůdce dnešní kytary. Díky populační explozi žije na světě mnohonásobně více lidí, než v minulých dobách, lze předpokládat, že v nebi bude většina křesťanů z naší současnosti nebo blízké budoucnosti - také celosvětové rozšíření evangelia. Nemusíme si tedy představovat tento zástup, že hraje na archaický hudební nástroj, ale moderní písně na moderní kytary. To, co zde probíhá, není něco speciálního pro 144000, ale nebeská bohoslužba - kytary a nová píseň se objevují i jinde - Zj5:8-10 - slova jsou uctívání vykoupených křesťanů, modlitby svatých. Také15:2-4 - lidé vysvobození z pronásledování - mučedníci. Jan tedy slyší, jak se zpívá v nebi, na zemi jen těchto 144000 věřících Židů - ti mají spojení s nebem. Iz4:2-6 - krátká kapitola, téměř celá kapitola;4:3 - Židé, kteří zůstanou na Siónu v Jeruzalémě (doslovně) - ti, kteří jsou zapsáni k životu (naplánování od Boha), ti budou uctívat Krista - slavná úroda z Izraele;4:5 - Bůh nad obydlími a shromážděními těchto lidí stvoří oblak ve dne a září v noci - Boží přítomnosti jako měl Izrael při východu z Egypta - připomíná Zj4:4 - celá tato sláva bude před zraky světa přikryta. Bude to ideální útočiště i pro řadu dalších lidí Iz4:5-6 - u Joel2:32 (3:5) - na hoře Sión bude záchrana, Joel2:28 až3:21 (E3:1 až4:21) tomu dobře odpovídá. Iz4:2-6 - součást delšího textu - od začátku této knihy, zapadá do kontextu Zj 11, 12, 13, 14.

14:4-5 - 144000 - jsou živým obrazem Krista

On mezi nimi přebývá, "v ústech jim není nalezena lest" - řečeno o Pánu Ježíši Iz 53:9, 1. Pt2:22; také o tomto zbytku Izraele - Sof3:13. "Prvotiny" - první úroda, očekává se obrácení celého Izraele a klanění celé Země v tisíciletém království. Prvotina byl i Izrael na poušti - Jr2:3. "Panicové" - jde o skutečný celibát, ne o cosi obrazného, i když jsou místa, která by k tomu opravňovala - 2. Kor11:2, Ef5:32, mohl být protiklad ke smilství Babylóna; ale spíš jsem nakloněn doslovnému výkladu. Při líčení těchto výjimečných lidí - vybavuje se mi apoštol Pavel - dobře dokumentovaný život, zanechal obraz horoucího, zapáleného služebníka, tento člověk (1. Kor15:8) o sobě píše jako o potratu (předčasné narození) - obvykle se to vykládá, že Pavel poznal Pána a obrátil se později, než ostatní apoštolové, ale znamená to přesněji "předčasný porod", než "nevčasný". Možná má na mysli tuto skupinu apoštolů poslední doby, prvotinu obráceného Izraele - lidé cele oddělení pro Pána, ke kterým se přirovnává. To je druhá skupina lidí na Zemi. (1. je Antikrist a jím ovlivněné lidstvo.) 144000 - mají Boží ochranu, jejich počet je od začátku až do konce stejný - nikdo neodpadl, nezahynul. Jejich misie bude mít ovoce - zástupy, které přicházejí do nebe -14:16,15:2-4,20:4.

14:6-12 - poselství 3 andělů

14:6 - zde poprvé přináší evangelium anděl v Písmu

- totéž evangelium jako dříve, zvěst o svatém a milosrdném Bohu (už Ábel, Noe), nemění se. Zde bez určitého členu (jediné místo o evangeliu v NZ) - jiná forma evangelia, vytvořená speciálně pro tuto dobu, když minulo období milosti. Co je zvěstováno?

14:7 - bát se Boha, Bohu náleží sláva

(sláva Babylónu padne14:8), Boha uctívat - On je Stvořitel - neuctívat Antikrista (14:9). Druhý anděl to doplňuje, zvěstuje soud nad Babylónem, s jeho slávou je konec, sláva náleží Bohu. Cituje Iz21:9, Jr 51:7-8. "Babylón" -

náboženský systém, nepravá církev, není to Antikrist. Obrazný význam - Gen11:1-9 - první sjednocení lidstva, první vzpoura proti Bohu, zdroj modlářství a okultismu - podle historie lze vysledovat, jak z tohoto zdroje se okultismus určitého typu šířil a rozšířil po celé Zemi Jr 51:7; nepřítel pravého náboženství - zajetí Izraele. "Vino hněvu" - rozhořčení, které vede k násilnému jednání (vyskytuje se 2 x - víno hněvu smilstva, :10 - víno hněvu Božího). 1. je vzpoura proti Bohu (po celé Zemi), která vede k pronásledování svatých; 2. je rozhořčení, které ústí do Božího soudu. Před soudem přichází varování. Třetí anděl14:9-12 - neuctívat Antikrista. Víno hněvu Božího je namíchané neředitelé - silné, soud bude silný. Naplnění tohoto soudu je19:3,21:8.

14:12 - klanět se Bohu, oddělit se do Babylónu, neuctívat Antikrista

- to jsou teď Boží příkázání, to je víra v Ježíše - že přemůže Antikrista, že přijde brzy. "Trpělivost (vytrvalost, očekávání) svatých" - totéž jako výše. Jsem nakloněn doslovnému výkladu, anděl bude vidět, všichni lidé ho uvidí, lidé se dozvědí, co mají a nemají dělat - nikdo nebude mít výmluvu, před soudem Bůh včas varuje.

14:13 - zde je druhé blahoslavenství ve Zj. (1. bylo1:3.)

pro oběti Antikrista, pro Boží mučedníky (3.16:15 - pro ty, kdo přežili téměř celou Antikristovu vládu; 4. je19:9 - pro ty, kdo přicházejí do tisíc. království s Kristem - vytržená církev; 5.20:6 - pro ty, kdo jsou vzkříšeni do tohoto království - mučedníci z Antikristovy vlády;22:7 - zase blahoslavenství pro čtenáře - posluchače Zj;22:7 - pro ty, kdo vstupují do nového Jeruzaléma). Nyní cestou k Pánu je smrt (skoro vypadá, že jedinou), mučednictví má v této době zvláštní podporu Ducha svatého.

Příště "sklizeň" - 12. kazeta, druhá strana.

13. a 14. kapitola popisují co se bude odehrávat na světě po vzkříšení křesťanů a vytržení církve

- hovořili jsme o šelmě (Antikristu), satan spadl na zem, úsilí věnoval Antikristu, na Zemi je Izrael, který požívá Boží ochrany (žena na poušti), o 144000 na hoře Sión, je zvěstováno evangelium (i anděly). Pán Ježíš je přítomen, dosud Jeho přítomnost není viditelná, až později, je v oblacích se svou církví.

14:14 - začíná zde oddíl "sklizeň"

- do15:4. Období žně z toho, co bylo zaseto skrze službu 144000, hlásáním věčného evangelia. Svátek stánků - 3. hlavní svátek (2 už se naplnily) - zatím v historii NZ naplnění neměl, stále na něj narážíme. Dožínky a vinobraní - při svátku stánků.

14:14 - "Syn člověka"

- Pán Ježíš (Dan7:13, evangelia) na oblaku Boží přítomnosti, s královským věncem (korunou) na hlavě - je připraven ke žni. Srp má na shromažďování úrody (Mr4:29). Pán Ježíš se objevuje jako sedmý mezi šesti anděly (1.14:6, 2. :8, 3. :9, :14 Pán Ježíš, pátá osoba - 4. anděl :15, 5. :17, 6. :18) - jen zajímavost. "Podobný Synu člověka" - stejně je to formulováno v1:13, kde se Pán Ježíš zjevuje. Stejně se zjevuje ne pro nepřátele - ne pro soud, ale jako Pán přítomný ve své církvi (7 svícňů) - i zde jde o Boží lid.

14:15 - hovoří se zde o žni - "žeň"

- 2 významy - hromadná násilná smrt (Iz17:5-6); cíl práce Božího slova (Mt9:37-38,13:30, Mr4:29, J4:35-38, Iz 55:10-11). "Žeň dozrála" - spíše přezrála (doslova uschla) - když je obilí už suché, nelze se sklízni otálet, zrno by vypadalo, úroda by se znehodnotila. Slunce už příliš dlouho (silně) pálilo, lid už musí zemřít, jít k Pánu, odpočinout si od svých skutků (:13), jinak by to lidé už nemohli vydržet. Mt 24: - kvůli vyvoleným budou dny soužení kratší - tohle může být způsob zkrácení dnů nesmírného soužení - přichází čas, aby šli k Pánu. Uschla žeň - úroda, jejíž období už minulo. Vrcholná zralost - vytržení, tohle jsou lidé, kteří to z jakéhokoli důvodu minuli.14:18 - zde uzrály hrozny vinice (zde opravdu uzrálo) - to je obraz Božího soudu. Pán Ježíš na oblaku (ne ve chrámu) - je přítomen ve vzduchu nad Zemí v oblacích se svou vytrženou církví (1. Tes4:17) - již je tady, ale pro svět není viditelný. NZ pro příchod Pána Ježíše má 2 termíny: "epifania" - viditelný projev přítomnosti panovníka (Boží) - veřejný příchod Pána Ježíše, vítězství nad Antikristem, počátek tisíciletého království; "parúsia" - přítomnost, které může, ale nemusí být veřejná, viditelná - může, nemusí být přítomen na místě, může být nablízku - příchod Pána Ježíše pro vytrženou církev a Jeho skrytá přítomnost až do epifanie.14:14 - parúsia - Pán Ježíš shromažďuje mučedníky z tohoto období.

14:17-20 - Druhá část - ne všichni mrtví jsou mučedníci, i hřích má své oběti.

14:18 - na pokyn "anděla ohně"

(souzení) od oltáře - místo volající po odplatě za mučedníky (6:9,8:5,9:13,14:18,16:7) - shromáždí jiný anděl ty, kteří dožrali pro Boží hněv. To je sklizeň hroznů révy - vinobraní - symbol pro Boží soud - krveprolití - hromadná násilná smrt pohanů (Iz 24:13, 63:1-6).

14:19-20 - tito lidé posléze skončí ve velikém lisu (ne jezero) Božího hněvu

- podobně jako Zj19:15 (Pán Ježíš tlačí tento lis, když viditelně přichází a poráží Antikrista); Iz 63:1-6 - příchod Pána Ježíše od jiho-jiho-východu (Edóm) a Jeho viditelné zjevení - následkem je vysvobození Izraele a krvavá odplata pohanským národům - přirovnáno k vinnému lisu (63:2-3), Joel (Kr)3: celá kapitola, třeba :2, 12 - shromáždění nepřátel Izraele (národů) do údolí Josafat (Cedrón - mezi Jeruzalémským chrámem a Olivovou horou v Jeruzalémě) - tam je Bůh porazí, začne tisícileté království. Porážka pohanů je přirovnávána ke žni obilí a k lisování vína z hroznů (:13) - téměř stejnými slovy; Zach14: - proti Jeruzalému se shromáždí pohané a téměř ho dobudou, Ježíš Kristus se náhle zjeví na Olivové hoře, národy světa budou poraženy, nastane tisícileté království. To jsou místa, která na to mohou vrhnout světlo. "Lis byl tlacen před (člen) městem (vně starého města)" - čteme :20 o krvi - obrazně chápání vína a révy. 1600 stadií (honů) - (obrazně celý svět) asi 300 km, asi to nemá obrazný význam (asi 5 hodnot stadií). Délka Jordánského údolí je asi 275 km (S - J), délka Izraele je asi 250 - 300 km. Podle Jeronýma (překladatel Bible do latiny) je délka Izraele od Týru k egyptským hranicím 1664 stadií. Myslím si, že to znamená skutečně Jordánské údolí nebo izraelskou zemi. Ježíšova žen je odpovědí na blahoslavenství ve :12-13. Andělova sklizeň révy je odpovědí na varování :9-11. Tito lidé se shromáždí u Armagedon, Pán Ježíš je porazí tak, že celá země (Izrael) bude pokryta krví a mrtvými těly - narážky Jr, Ezechiel. Svátek stánků - žen je skončená, úroda obilí i ovoce je shromážděná, začíná vinobraní. Alternativní výklad - :14- 20 - obě skupiny (obilí i réva) jsou hříšníci a oběti Božího hněvu, ne mučedníci (souvisí s :19-20) - zejména podle Joele 3 - údolí Josafat jak žen i vinobraní. Obilí nemusí znamenat (Joel 3), podle mého názoru, Boží soud, ale dva druhy lidí. Jinak totiž (Zj 14) by nemělo smysl rozlišení - Pán Ježíš - anděl, první srp - druhý, obilí - hrozny, přezrála - dožrála, anděl vychází z chrámu - anděl ohně od oltáře, lis hněvu a krev - oblak, koruna Pána Ježíše, jsem pro tu první verzi. Mt 13 - o koukoli a pšenici - že bude dvojitá sklizeň.

Patnáctá kapitola

15:1 - připraveno je sedm ran

- (pečeti úvod, hovořili jsme o troubení). Misky - hněv, odplata, soud - jsou připraveny, jsou to poslední rány, bude dokonán hněv Boží (16:17 - stalo se, hotovo).

15:2 - "Skleněné moře"

- je totéž jako 4:6 - tam tato plocha skleněného moře (bylo v chrámu) - zde obrovská plocha - zdá se prázdná. Kdyby vytržení církve nastalo ve 4:6, proč by 4:6 bylo moře prázdné? Není jasné, kdy se zaplnilo - od 7. kapitoly, při vytržení - pokud bylo později - 12. kap., nebo 13:7 další mučedníci, 14:13-16. Protože je to v bezprostřední souvislosti, zdá se mi nejpravděpodobnější, že lidé před trůnem - vysvobození ze světa skrze souzení (proto je moře smíšené s ohněm). Lidé mají harfy Boží (kytary) - sr.5:8 - účastní se nebeské bohoslužby, zpívají píseň díky za vysvobození 15:3 - jako Mojžíš a Izrael - Ex 15:2 n. První lidská píseň v Bibli je Ex 15, poslední je zde Zj 15:3-4.

15:4 - tato píseň odráží výzvu evangelia ve Zj 14:7

- bojte se Boha, vzdejte Mu slávu, klanějte se Stvořiteli - odráží poselství dalších dvou andělů ve Zj 14 - padl, padl Babylón, Tvé cesty jsou zjevné - neuctívát Antikrista, Tvé cesty jsou spravedlivé a pravé. Takto je postavena do kontrastu blaženost těch, kteří zvítězili nad Antikristem - odmítli ho uctívat, a těch, kteří se k němu připojili - vůči nim je namířen Boží hněv - co se bude dít je podle výstrahy 9:11 - neklanějte se, nedělejte to.

15:5 - "chrám v nebi" - 12 x ve Zj.

- chrám, trůn - nutno brát zcela doslovně, čteme, že nebeský chrám byl předlohou Mojžíšova stánku - Ex 25:9, 40, Nu 8:4, Žd 8:5,9:23, předloha Šalamounova chrámu - 1. Par 28:19. Je tam chrám v nebi.

15:6 - vylévání posledních ran na svět

je slavnostní událost - Ez 9:2.

15:7 - "víno hněvu Božího"

-14:10 - to je ono.

15:8 - "chrám byl naplněn dýmem"

- dým Boží slávy - projev Boží přítomnosti - stalo se to několikrát - Ex 40 - při zasvěcení Mojžíšova stánku, při zasvěcení Šalamounova chrámu 1. Kr 8, 2. Par 5; Iz 6, Ez 10. Ve třetím chrámu - Ez 44:4 něco podobného. Nikdo nemohl vejít do chrámu - už je pozdě, nelze se přimlouvat, Boží tvář už není přístupná, Boží milosrdenství se mění definitivně v soud.

Šestnáctá kapitola

Bůh dává pokyn, vylévají se misky hněvu.

1. miska - 16:2

vředy - zhoubné, nebezpečné a bolestivé. Ctitelé Antikrista, kteří přijali na tělo jeho znamení nyní nosí na těle znamení Božího soudu - analogie s 6. egyptskou ránou Ex 9. Z toho se dá vyvodit, že ostatních lidí se to nedotklo.

2.miska hněvu - 16:3

- moře jako krev mrtvol - rozklad, hniloba, smrt - nemusí jít o skutečnou mrtvolnou krev, totální ekologická katastrofa. Moře je s určitým členem - možná jen Středozevní moře - jde o trest vůči Antikristu a jeho ctitelům. Analogická situace je 2. troubení - 1/3 moře (Zj 8, Ex 7), egyptská rána.

3. miska hněvu - 16:4

- je postižena voda - je proměněna v krev (pitná voda) - namířené je to proti lidem, kteří prolévali krev proroků a svatých. Anděl vod připomíná odplatu předpovězenou Zj11:8. Oltář promlouvá za mučedníky - podobnost se Zj 8, Ex 7 - 1. rána egyptská.

4. miska hněvu - 16:8-9

- náhlé zvýšení sluneční aktivity (opak k 4. troubení Zj 8, 9. egyptská rána) - účinek je o to horší, že už nebyla voda. Možná tu jde o jakousi kosmickou přípravu na tisícileté království - slunce bude 7x jasnější - Iz 30:26; Božimu lidu to neuškodí - Iz 49:10, Ž 121:6, Zj 7:16.

16:9 - "rouhali se a nečinili pokání"

- věděli, že je to Boží soud, stejně soudy je (jako v Egyptě) zatvrdily a nevedly k pokání. Tento druh lidí je trestán - proti nim je to namířeno.

5. miska - 16:10-11

- je to tma v Antikristově království - zdá se, že je předpovězena Iz13:10. Bude z toho vidět, že Antikrist není tak všemocný, jak se staví - je to odpověď na otázku: Kdo je mocnější? (13. kap.) - Bůh je mocnější! Je to svědectví, aby se ctitelé Antikrista mohli obrátit k Bohu - oni museli vidět, že změny na slunci jsou od Boha - Zj18:12,16:8, 10. Rouhali se a nečinili pokání.

16:11 - stále měli vředy

- rány trvají, přidávají se jedna ke druhé (možná v krátkém časovém okamžiku - ne rovnoměrně v 3,5 letém období). Analogie 4. a 5. troubení, Ex 10 - 9. egyptská rána.

6. miska hněvu - "shromažďování proti Izraeli" - 16:12-16

- důležitější než, že vyschla řeka - ale národy se shromažďují k Armagedonu - tam dojde k porážce. Ve světě vzrůstá nenávisť vůči Bohu. Prostřednictvím tří ďábelských duchů ovládne Antikrist celosvětovou politickou situaci a příměje vedoucí představitele národů k mobilizaci (konec 12. kazety). Kolik už takových lidí bylo, co si mysleli, že se Bohu mohou pomstít, udělat Mu zle, popřít Ho, takových naivních lidí. Oni budou přesvědčeni, že se Mu mohou pomstít, satan bude mít svůj cíl - bude se snažit zabránit ustavení Kristova království. Eufrat vyschne, aby usnadnil shromažďování obrovské armády do údolí Jezreel - je zajímavé, že 6. troubení (9:13-21) se týká také řeky Eufrat, také velké armády. Při této příležitosti bude možná definitivně vyřízen Babylón - Jr 50:38, Zj16:19,17:16. Pro co neúplnější obraz - Iz11:15-16 - Eufrat vyschne, aby se zbytky Božího lidu dostaly dobře do Izraele - až bude po všem.

16:14 - "králové zemští"

- spíš ne těch 10 králů, ale ostatní světoví panovníci.

16:15 - "aj přicházím jako zloděj"

- 1. Tes5:2-3 - zde ve významu náhlé destrukce bezbožného světa - bezbožníci tím mají být zaskočeni, ale věřící mají být připraveni, aby nebyli zaskočeni - Lk12:39-40. Třetí blahoslavenství - pro ty, kdo přežili skoro celou Antikristovu vládu - ještě budou. Zj3:3 - výstraha daná skupině v Sardech;3:18 - i napomenutí dané původně Laodicejské církvi. Vypadá to tak, že tyto pozůstalé skupiny tady dosud jsou (nebo zbytky).

16:16 - "Harmagedon"

- a) podle Bible je to hebrejsky + b) je to místní jméno. Řada řeckých rukopisů má "Magedón" - Megidó - určité město severně od Jeruzaléma. Řada důležitých rukopisů má ale "Harmagedón" - což lze číst i jako "Harmagedón". Podle zásad textové kritiky (rozdíly v rukopisech) je nutno se rozhodnout pro druhou variantu - zásada volit to, co je textově těžší, obsahově méně průhledné - to je pravděpodobnější původní text. Význam je v obou případech úplně stejný. "Harmagedón" - hebrejsky by to bylo: "Hora Megido" - to by byl hezký protiklad k "hoře Sión" (Zj14:1, Žd12:22). Je tu malý problém - taková hora neexistuje. Megido je město uprostřed velké roviny - město z roviny vystupuje jako pahorek (Tel el Muteselím), 23 m. Jediná hora je nedaleké pohoří Karmel. SZ nemluví o Megidu jako o hoře. Lze to číst také jako "Harmagedón" - hebrejsky: Město Megido. "Město" - v singuláru jen Nu21:15, Dt2:9 - označení Moábského hlavního města Ar (Moáb). V době Janově se to město nejmenovalo Megido, ale Legio, dodnes se to místo jmenuje El Ledžun. Proto buď Jan sám nebo místní obyvatelé mohli k názvu přičlenit "město" - aby bylo jasné, o co jde. Na rozlehlé pláni Jezreel - tam bylo mnoho bitem, Megido má strategicky významnou polohu před průsmykem spojujícím tuto rovinu s pobřežní rovinou sáronskou. Zach12:9-11 - když se všechny národy shromáždí proti Jeruzalému, bude Izrael hledat Boha a Pána Ježíše Krista, v Jeruzalémě se bude naříkat tak, jako když u Magedo byl zabit zbytečně (pro vlastní hloupost) král Josiáš - 2. Par 35:25 - sr. 2. Par 36:1-6 - tahle událost byl počátek Babylónského zajetí - kořeny toho. "Nárek Adadremona" - Hadadrión ležel nedaleko Tanachu na poli Jezreel - tam Izrael naříkal nad ztrátou, která byla větší, než si mohli tehdy uvědomit. To se znovu objevuje v poslední době. Megidon - "místo zástupu (shluku)". Bitva u Harmagedon - při výkladu Zj. se tradičně hovoří o této bitvě, já se pokusím tuto tradici narušit.

16:16 - nehovoří se zde o žádné bitvě

- jen o shromažďování králů z celého světa! SZ zná závěrečnou bitvu proti Bohu a Izraeli - ale tam půjde o Jeruzalém - Zach12:3,14:2-5, Joel3:2, 12, 16-17. Když si to shrneme: satan, Antikrist a falešný prorok prostřednictvím svého nečistého duchovního vlivu zmanipulují ozbrojenou moc ostatních států proti Izraeli, který teď reprezentuje na Zemi Boha. Lidé se shromáždí na rovině Jezreel v okolí města Megido - to je vhodné místo pro velkou armádu. Pod horou Karmelem - výrazný hřeben - leží velký přístav Haifa, celá tato rovina ústí na východě do Jordánského údolí. Zdá se, že na Jeruzalém se budou přesouvat tudy. Iz10:20-34 - v klíčových místech proroctví se vyskytuje termín "spuštění". Když bude Izrael v těchto nebezpečích, budou hledat Boha a obrátí se k Němu, na Izrael přitáhne Antikrist (:20 - Asyřan), ale Izrael se nemá bát, protože se zjeví Mesiáš (Pomazaný) a Antikrista porazí (:27, 11. kap. a 12.). Iz10:28-32 - zapsáno kudy Antikrist potáhne - ze severovýchodu - z Jordánského údolí. Tenhle konec 16. kap. je zauzlovaný - odehrává se tu více dějů současně - Antikrist se obrací proti Babylónu, shromažďuje u Harmagedon proti Izraeli, Bůh soudí Babylón, Ježíš Kristus sestupuje, poráží Antikrista, zjevuje se Izraeli a celému světu. Tyto děje se proplétají navzájem kapitolami: 16 - 19. Zřejmě se to odehraje v těsném časovém sledu - hovoří se o tom v jednom "balíku".

7. miska - 16.17-24

- soud nad Babylónem, Antikristem, světem

16:17 - "stalo se" - "hotovo"

- soud je proveden - končí poslední sedmiletí (týden let), končí tento věk Země, světa. Ježíš Kristus může přijít a ujmout se vlády v tisíciletém království. U sedmé misky je výrazný předěl. Ve Zj15:1 - poslední rány. Zj21:6 - "stalo se" - když skončilo tisícileté království a začíná věčnost. Ježíšovo "dokonáno jest" je úplně jiný výraz.

16:18 - "BHH"

- Boží předěl historie, mezník - naposled na nejsilněji (Zj 8:5,11:19). "Zemětřesení, jaké ještě nikdy nebylo" - sr. Ag2:7 (E :6) - účelem je, aby národy našly Boha.

16.19 - kdo byl souzen

- nevěstka (Babylón) - veliké město (17:18,18:10) - někteří vykladači se domnívají (podle 11:8), že veliké město je Jeruzalém (i Zach14:4-5), avšak - Zj11:8 je to veliké město dodatečně kvalifikováno - obrazně se jmenuje Sodoma a Egypt a byl v něm ukřižován Pán Ježíš. Zdejší výraz "město veliké" se spojuje s kap. 17. a 18. - Babylón. Babylón a Jeruzalém - jako by byly vzájemně propleteny (duchovně). Zj18:24 - o krvi proroků (jako o Jeruzalému). Druhá skupina - "národy" - města i území. Města - všimněme si, že když autor Zj. hovoří o obyvatelích světa, hovoří často o městech - protože i v antice existovala města nad 100 000 obyvatel, má slovo "polis" jako naše město. Pisatel věděl, co je to město. Těchto měst ale bylo jen několik a bydlel v nich nepatrný zlomek celkové populace. Takle situace byla mnoho staletí. Výraznější rozvoj měst (na úkor ostatních sídelních útvarů) je věcí až posledních 3 staletí. V roce 1800 - jen 3 % populace bydlela ve městech nad 5 000 obyvatel, 1850 - 7 %, 1950 - 30 %, dnes vyspělé země nad 60 % (až nad 90 % Anglie). Koncentrace obyvatelstva z venkova do měst je typický rys pro 2. polovinu 20. století. Tuto věc nemohl pisatel předvídat. Přesto když hovoří o "národech světa", hovoří o městech. Pro mě je to určitý doklad o nadpřirozeném původu Zj. a o tom, že obsah Zj. se netýká tolik konce 1. století, ale jako prorocství vypovídá o době 2. poloviny 20. století nebo pozdější.

"Ostrovy a hory"

- geologická katastrofa (ne první v dějinách stvořeného světa - např. potopa. Iz 40:4,2:2 - skutečně dojde k významným změnám v zemské kůře - Ez 47:1-12, Joel3:16, 18, Zach14:4, 10. Prorokuje se, že jako vyvrcholení porodních bolestí nového věku nastanou před příchodem Pána Ježíše (nebo současně s ním) velké geologické změny - zmizí hory a ostrovy (v jistém smyslu je to totéž). Kromě té, na které bude stát Jeruzalémský chrám - z něj bude pramenit řeka, která poteče údolím vzniklým při příchodu (zemětřesení) na východ - oživí Mrtvé moře a Arabou (údolí jižně od Mrtvého moře) do moře.

"Řeka z chrámu"

- geologové objevili, že pod historickou částí Jeruzaléma se nalézají podzemní zásoby vody - při zemětřesení se mohou uvolnit, pak si snadno můžeme představit doslovné naplnění těchto prorocství. Samozřejmě to může mít i symbolický význam (doslovná realita s hlubším významem). Jistě dojde i ke změnám v žebříčku hodnot a společenském ohodnocení - ponížení pyšných, povýšení pokorných a tichých (obdrží zemi).

16:21 - "kroupy jako centněř"

- asi 26 kg. Neměl by to být starozákonní centněř (40 - 50 kg), ale řecký. Lidé se rouhali - byla to poslední příležitost k pokání, ale je vidět, že to nemá cenu - na lidi to působí opačně (rouhali se 3x :9, 11, 21; 2x že nečinili pokání - :9, 11). Staří rabíni prý očekávaly, že se egyptské rány na konci věků zopakují. Srovnání misek, ran - na kazetě chybí.

Sedmnáctá kapitola

"odsouzení nevěstky"

- soud nad Babylónem není zde ukázán, v19:3 je svědectví, že soud byl vykonán (není zde reportáž ze zkázy Babylóna). Když se na dobře podíváme, ukazují, co se má stát - ne moc děj, ale duchovní situace - zabývají se jakoby jediným okamžikem, který rozvádí 16:19 (Babylón přišel na paměť před Boží tvář - Bůh se zamyslel na Babylón - ne, že by byl Bůh zapomětlivý, ale pomyslel na něj. 17. kapitola - popis symbolickým jazykem, potom následuje výklad. 18. - pohled na duchovní děj v nebi (viděno z nebe).

17:1 - "pojd', ukážu ti nevěstku"

- zase je zde protiklad ke 21:9. "Nevěsta" (nymphé) - 8x v NZ, z toho 3- 4 označuje duchovní společenství lidí - J3:29 - Jan křtitel vidí, že lidé jdou k Ježíši, shledává, že Ježíš Kristus je ženich a má nevěstu; na toto navazuje asi Zj. V NZ jsou místa o Ježíšovi jako o ženichovi - 2. Kor11:2, Ef5:22-23 (nevěsta je tu implicitně); Zj21:2, 9 (nový Jeruzalém - není církev v dnešním slova smyslu, spíše společenství Boha s člověkem - jména dvanácti kmenů, jména dvanácti apoštolů - jednota církve a Izraele; spasené národy :24, 26 - všichni Boží lidé zapsaní u Beránka), 22:17 - nevěsta očekává Krista a touží po Jeho příchodu - byla i v době Janově - je to církev - existuje už dnes, ale není to jenom dnešní církev, ale společenství Božího lidu. "Nevěstka" (porné) - "porneia" (smilstvo) - přeneseně i modlářství. "Porné" - smilnice může také znamenat "modlářka" - vyskytuje se 12 x v NZ - 4 x o napravených ženách, ale jen 5 x (4 x) - jen v knize Zj o duchovním společenství lidí - jinde se to nevyskytuje: Zj17:1,17:5, 15, 16,19:2 - falešná církev v poslední době. V češtině vede podobnost - nevěsta - nevěstka - k chápání pravá církev - falešná církev - jako protiklad pravá církev - padělaná církev, podobná pravé. To se pak snadno zjednodušuje: nevěsta je právě společenství křesťanů, které má všechno nejsprávnější (naše církev obvykle) -

nevěstka - ostatní církve (denominace, skupiny) a to buď některé z nich (podle určitých kritérií) nebo to jsou všechny (kromě nás). Nechci to příliš komentovat - jde o protiklad vytvořený knihou Zj. Podle Písma je rozdíl nevěsta - nevěstka daleko větší a markantnější.

17:1 - "sedí na vodách"

- i Jr 51:13, Zj17:15 výklad.

17:2 - "smilnění"

- nečisté duchovní obecenství, nečistá duchovní výměna - kromě Babylónu je to řečeno i o Ninive - Náh3:4, o Týru, o Izraeli.

17:3 - "poušt"

- Iz21:1-10 - "šelma je šarlatová" - přepych a královskou vznešenost. Zj12: - satan je ohnivě rudý (drak), Antikrist je šarlatový (jasná červeň) - viděn jako vznešený, okázalý.

17:4 - "nevěstka purpurová, šarlatová, ozdobená"

- purpur - nejdražší látka (vyráběla se v Týru) - panovnický majestát, ojedinělý luxus. Při výkladu 13. kapitoly o Antikristu jsme brali materiál ze 17. kapitoly - hodně jsme jí pokryli.

17:5 - "na čele napsáno jméno"

- to mívaly římské nevěstky. "Babylón veliký" - poprvé Daniel4:27 - Nabuchodonozor. V Kral. - "matka smilstva" - asi podle latiny, v originále spíše "matka smilnic, smilníků". "Tajemství" - 2. Tes2:7 - tajemství nepravosti.

"Nevěstka"

- jako náboženský útvar je duchovním dědicem toho, co začalo Gen 11. - Babylónská věž. Sjednocení lidstva ve vzpouře proti Bohu - to vedlo lidi do modlářství, k okultismu, ke snaze likvidovat pravé náboženství; Jr 25:9 - 70 let uvěznění Izraele. Babylónské náboženství prý zavedl Nimrod ("Buřič, někdo, kdo je ve vzpouře") a jeho žena Semiramis - o něm Písmo hovoří, z dějin bezprostředně známý není. Gen10:8-12 - významný lovec, s ním přišla na zem moc - vojensko politická. Zdá se mi, že zbraně a organizované násilí bylo původně určeno k lovu a Nimrod je poprvé začal používat proti lidem (Nimroda - asyrský bůh války a lovu). Začal v Babylóně, vystavěl další městské státy - i Ninive, město veliké. Babylónská duchovnost se šířila mezi národy, zatímco město Babylón postupně zanikalo, jeho náboženské vědní systém byl přenesen prý do Pergamu (2:13 "trůn satanův"), nakonec se usídlil v Římě, který se prý stal centrem tohoto náboženství. Náboženství vedené císaři - stále spojené s vojensko politickou a vládní mocí. Když se do čela společnosti začala propracovávat křesťanská církev, Babylónská duchovnost prý ovlivnila i ji (církve). Důkazy nejsou úplně jasné. Nešlo o katolickou církev, ale o křesťanskou církev. Katolická církev neodpovídá popisu Babylóna, jak je popsán, církev stále uctívá Krista, očekává Jeho příchod, věří v odpuštění hříchů, v Boha Otce, Ducha svatého, Písmo svaté, věčný život - podobnost není výrazná. Slovo nevěstka - nikdy není v Písmu o křesťanech - ani v Laodiceji, Sardech. "Kalich ohavnosti" - ohavnosti jsou - Dt18:9-12, 29:17-18, 32:16-17, 2. Kr16:3-4, 17:7-18, 21:2-11, Ez16:22-58 - stáváme se svědky, že tyto věci se dneska ve světě křísí a ožívají, jejich reálná přítomnost nám nedovoluje aplikovat tato Písma obrazně na spolubratry křesťany - ty věci jsou doslova a sílí. Svět zraje pro náboženství tohoto druhu - možná se stačí sjednotit a odstranit lidi pravého křesťanství. "Tajemství" - tajemství nepravosti - temný protějšek tajemství Božího - tajemství Boží je církev; působí to už dneska, bude to dokonáno po vytržení církve. Nevěstka může být doslovný Řím, je těžké předvídat, co zbude z katolicismu, až praví křesťané budou vytrženi a zbude jen náboženství. Dědicem Říma (a Babylóna) je celá evropská civilizace (světová) - celý dnešní svět. Na půdě novorímského impéria se vyvine okultní modlářské náboženství s celosvětovým vlivem, démonickými zázraky, pronásledováním věřících; teprve potom se vzhůru dostane Antikrist a zavede "jednobožství"; možná se nakonec rozhodne přenést centrum do Jeruzaléma a Babylón zničí. Babylón - nejen náboženství, ale i město - doslovně - centrum a představitel tohoto náboženství. Domnívám se - může to být obnovený skutečný Babylón - místo první náboženské vzpoury (a poslední); může to být třeba i Týr - hovoří se o něm dost podobně jako o Babylónu, jasně najevo, že mocným knížetem nad ním je satan, narážka purpur; může to být Řím - na sedmi pahorcích (Zj17:9, 1. Pt5:13 - "pozdravuje vás církev z Babylónu" - symbolické jméno pro Řím). Babylón - ještě osada v Egyptě - židovští osídlenci, pár vojenských domů (v Janově době); Daniel2:31-45 - "postava" - historie je jasně ukázaná, jak vládá pohanů tvoří stavbu, sochu, je tu souvislost mezi Babylónem a Římem; může to být i Ninive - prorocství, která podobným jazykem o Ninive, kloním se k Ninive - "to město veliké" - v SZ pouze o Jeruzalému (2 x) a o Ninive v této podobě - Neh7:4, Jr22:8, Gen10:12 (asi k Ninive), Jon1:2,3:2-3,4:11, Náh1:11, 15 - v originálu "rádce Beliálův" - jiný název pro satana,3:4 - připadá mi to, jako by Písmo naznačovalo původ Antikrista z Ninive, odpovídalo by tomu Antikristovo označení "Asyřan" na jiných místech. Ninive bylo hlavní město Asýrie. Iz10:24,14:24-27, 32:12 - Asýrie se s tím dost spojuje. Ninive je

dodnes obýváno - 300 000 obyvatel, univerzita, průmysl, letiště, jmenuje se Mosul - v severním Iráku. Asyřané dosud žijí - je jich asi přes milión, jsou rozptýleni v okolních státech, USA, Rusku, dodnes si udržují jazyk a tradice, náboženstvím jsou křesťané - nestoriáni. Dovedl bych představit (spekuluji), že bude Antikrist etnicky Asyřan, narodí se v Ninive, jeho jméno v arabském písmu budou dávat 666 (převádění jména z jiných jazyků je subjektivní).

17:7 - začíná výklad vidění - "7 hlav a deset rohů"

- šelma je Antikrist.

17:8 - vystupuje z propasti (11:7)

a z moře - propast - duch království, který je za tím - "duch Antikristův" 1. J :18-, 22,4:3 - už působí; moře - z hladiny světových národů se vynoří útvar - jako 1. 2. 3. 4. šelma z Daniele dohromady - král člověk. "Šelma byla, není, bude" - lehce ironický protiklad k Božímu titulu "Byl, jest a má přijít". "Není" - s Antikristem se má něco stát (13:3, 12, 14).

17:9-14 - 7 králů, 5 jich padlo, 1 trvá, 1 má přijít

- (obrázek) pak nastoupí Antikrist s deseti králi, kteří přijmou moc. Státní útvar, který se vytvoří "Novořímské impérium" (může se jmenovat jinak). (Výklad obrázku) Antikrist vyvrátí 3 krále a postaví se místo nich, pak nastane vytržení církve, pád satana na Zem, tajemství nepravosti bude mít úplnou volnost. Antikrist se postaví do čela jako 8. král, spolu s ním bude vládnout 10 loutkových panovníků - může to být deset mocností, s jedním králem v čele ("král králů"). Existuje ještě nejméně jeden dobrý alternativní výklad: zakládá se na tom, že slova "král", "království" se k sově významově velmi blíží - Daniel2:37, 37, 39-40, 44,7:17, 23,8: 21-22 - jakoby se to překrývalo. Jestliže si to dovolili zaměňovat, pak: 5 králů padlo - království - Egypt, Asýrie, Babylón, Persie, Řecko; jeden jest - Řím (v Janově době); jeden ještě ne - Novořímské impérium. Nový Řím - koalice deseti panovníků zpočátku se vynoří Antikrist (8.), ten bude suverénně vládnout po druhých 3,5 roku. "Bylo, není, bude" - osmý pochází z území historického pěti království - souhlasím, že je to území Alexandrova Řecka - někdo soudí na Sýrii (já na Ninive). Osmý - není Řím. Docela to sedí, ale: Bible nevykládá tuhle větu "bylo, není, bude" - nevykládá obrazně o královstvích, ale doslovně a fyzicky o člověku - Zj13:3, 12, 14. Oba modely toho výkladu nemusí být nutně v rozporu, ale mohou se doplňovat. "Sedm hor" - protiklad k sedmi svícům - prostřed nich Pán Ježíš.

"Nevěstka"

- je míněno město "na mnohých vodách" - lidé a národy; na šelmě - Antikrist; na sedmi horách - království. Vidíme tady postavení nevěstky - ovládá mnoho lidí, má jejich podporu, má na ně vliv - sr. Jr 51:13 - Babylón doslova ležel na mnohých vodách - Eufrat, systém kanálů, vodní příkop, močalovité jezero. Zj17:15 - vody obrazně znamenají lidi a národy (12:15). Domnívám se, že nemusí jít o doslovný Babylón (město).

17:15 - "lidé, zástupy, jazyky, národy"

- vyskytuje se 7 x, tento výskyt je poslední,5:9,7:9,10:11,11:9,13:7,14:6,17:15 - někde místo "kmen" (2 x) je použito něco jiného - vždy ve významu, který ukazuje, že to patří na něco, co se netýká církve, Božího lidu.10:11,17:15 - místo "kmen" je "masa, dav, zástup" - globální význam je omezen - netýká se to Božího lidu. Nevěstka ovládá i sedm království (sedm hor, hlav) - hora v hebrejštině spíše znamená také - pohoří, hornatina, až obydlená místa na těchto územích - Jos11:21, Sd1:35, Ž 30:8, Jos10:6. U nás vesnice a města ležívají v údolích, na Blízkém Východě - na vrcholech hor - Dt2:37, Mt5:14. Hory měly také hospodářské význam - byly obdělávány; strategický význam - pevnosti. Sedm hor - království; město a království bývalo totéž - Ž 30:8, Jos10:6, Jr 51:25 o Babylónu; Daniel2:35, 44, Iz11:9 - o tisíciletém království Pána Ježíše - království bez ohledu na to, zda území je hornaté, nebo není (Babylón ležel v rovině).

17:18 - nevěstka ovládá státy světa

"Sedí na šelmě"

- nevěstka zpočátku ovládá i Antikrista, má jeho podporu, má na něj vliv - světové náboženství před příchodem Krista nebude dvou forem: nevěstka - Babylón; Antikrist - jsou odlišná. Možná prvních 3,5 roku nevěstka, pak 3,5 roku Antikristovo náboženství. Přejít bude spíše postupný a pozvolný, ale "vyřizování účtů" bude náhlé.18:8, 10, 19 - bude to najednou.

17:16 - nejprve bude (celá 17. kap.) nevěstka nad Antikristem (a 7 králů, hor)

- pak se situace změní - Antikrist s 10 králi je nad nevěstkou. Jakmile se Antikrist postaví do absolutního čela, začne mu Babylón překážet (dříve ho využíval k vzestupu). Antikrist - pojme nevěstku v nenávist; opustí ji - buď zbaví spojenců nebo jí zpustoší; nahou - buď předchodí význam nebo ji zostudí, poníží, zbaví ochrany - Ez 23:29; smutek, hlad - Zj18:8 - skutečně to bude; budou jíst její tělo - "tělo často člověka, lidí" - budou pronásledovat a hubit její členy - Mich3:3, Zj18:8; nakonec město sami zapálí - Babylón - město bude fyzicky zapáleno (18:8-9, 18,19:3).

17:17 - ironická slovní hříčka

- :13 - králové mají jednomyslnost - nyní jim Bůh dal příležitost, aby projevíli jednomyslnost - pod Antikristovým vedením vykonají Boží vůli (sr. Kaifáš - J11:51-52), aniž to tuší, aniž by to chtěli.

17:18 - situace v prvním období nevěstka

celosvětový vliv. Anděl nejprve popisuje šelmu (17:8-14), potom situaci nevěstky (17:15,16-17), nakonec se soustřeďuje na nevěstku samu, 18. kapitola je pokračováním. Je zde ukázán duchovní děj v nebi (konkrétní realizace 17. kap. je jen19:3). Potom nápadná podobnost s texty v Iz, Jr, Ez - Jr 50 až 51, Iz 23, Ez 26 až 28:19 - popis soudu nad Týrem. Podobný jazyk - jde o dějovou příbuznost, možná o prorocství přímo - narážky, podobná stavba myšlenek.

Osmnáctá kapitola

18:1 - "viděl jsem jiného (takového) anděla"

- má velkou autoritu (pravomoc), v jeho volání znovu zaznívá (18:2-3) volání anděla (2.) ze 14. kapitoly - Iz13:20-22,21:9, Jr 50:39, 51:8, 37 (o Babylónu), Nah3:4, Sof2:14-15 (o Ninive). Je to tatáž událost, tentýž děj - dějový uzel, hodně věcí se děje.

18:3 - o lidech, kteří se podílejí na hříších Babylóna

- všechny národy - všeobecný vliv Jr 51:7, 50:38; králové světa - politický vliv; bohatí kupci - vliv ekonomický - veřejné oznámení viny a zdůvodnění soudu. Jiný hlas - "lide můj, vyjděte z něho" - stále prorocství o budoucnosti, ne reportáž. Iz 48:20, 52:11, Jr 50:8, 51:6, 45 - "vyjděte". Tato Písma ukazují, že tu nejde pouze o záchranu holého života (jako třeba u Lota), ale půjde tady o slavnější vysvobození. Lidé mají vyjít, aby se mohli vrátit na Sión a účastnit se slávy Jeruzaléma. Tato výzva - vyjít k něčemu - je často citovaná (a zneužívaná), má nadčasový význam - ozvěna slov 2. Kor6:17 (:14-18). Věřící se mají oddělit od nevěřících, od temnoty, nepravosti, od Beliála, od model - to je pravý Babylón - ne oddělování křesťanů. Správná aplikace "vyjděte z něho".

18:5 - "jeho hříchy dosáhly až k nebi"

(může to být symbolická narážka na Babylónskou věž) - Jr 51:9. "Rozpomenu se Bůh na jeho nepravosti" - podle16:19 b) - jde o tutéž událost.

18:6-7 - Jr 50:15, 51:24 - Pán Bůh je spravedlivý

Babylón dostane totéž, co sám dělal druhým - 2x tolik - není u Boha zapomenuta žádná křivda. :7 b) - babylónská mentalita - "já jsem nejlepší, jsem zajištěna, nemůže mě potkat žádné soužení" - Iz 47:7-11 o Babylónu, o Ninive Sof2:15.

18:8 - tyhle věci se stanou v jeden den

- zkáza Babylóna proběhne najednou, to se ještě nesplnilo o Babylónu. Prorocství o Babylónu se pozoruhodně splnila - prorocství z doby největšího rozkvětu - splnila se za mnoho set let, bylo to prorokováno z Ducha svatého - Iz13:19-22, Jr 50:13, 39, 40, 51:29, 37, 43. Historický zánik Babylónu proběhl postupně během několika set let (od 539 př. n. l.), poznenáhlu začal upadat - asi to ani generace jednotlivě nemohly postřehnout, konec Babylónu se splnil Iz 47:1, 5, 15 - postupná degradace, ztráta vlivu, pustnutí, až nakonec o něj nikdo nevěděl, musel být vykopán. Pahorek, který obsahoval Nabuchodonozorovo letní sídlo (palác) stále existoval - jmenoval se Babyl. SZ - tatáž místa hovoří o náhlém zániku - Iz 47:9, 11, Jr 50:31, 51:8, Zj18:8, 10, 16 (17), 19. Zánik bude náhlý a úplný. Ve stejných pasážích se hovoří o jednom i druhém naplnění. Jak tomu rozumět? Významy Písma - slovní význam - obvykle jen jeden, prorocké texty mohou obsahovat význam násobený - tehdy, jestliže prorocství do vzdálené budoucnosti přináší týmiž slovy prorocství o budoucnosti blízké - tatáž výpověď se naplní v průběhu dějin několikrát (jednou) ve své analogické podobě, ještě předtím, než se v posledku naplní definitivně. Jako by se to plnilo

několikrát, teprve nakonec se to naplní definitivně, úplně. Prorok takto přináší nejen dlouhodobou předpověď, ale zároveň aktuální poselství pro svou dobu nebo dobu nepříliš vzdálenou. Aktuální naplnění proroctví přináší kontrolu platnosti - zda je to Boží prorok - Dt18:21-22. A také u současníků (potomků) posiluje víru ve vzdálenější naplnění slova - definitivní a úplně. Slovům o Babylónu můžeme důvěřovat - víme, že jsou od Boha, když se takhle naplnila, i když zatím ne na 100 %. Když jsme mluvili o kontextu - při zkoumání významu textu posuzujeme text sám, kontext a vzájemné relace mezi Písmy, říkali jsme si - při výkladu proroctví je nutné mít na paměti jednu věc: Mnohé budoucí události, které ve skutečnosti jsou časově navzájem zcela nespojitě (je mezi nimi mnoho let), z Božího hlediska (z věčnosti) mohou být nazírány jako součást jednoho dějinného programu, realizace jednoho Božího úradku - proto mohou být v Písmu vyjádřeny jedinou prorockou pasáží. V jiných případech různí proroci o množině událostí se mohou vyjadřovat podobnými (stejnými) slovy, a přitom uskutečnění celého "balíčku", úradku se v historii může projevit jako postupné nebo několikanásobné naplnění s časovými prodlevami - stovky až tisíce let mezi jednotlivými body, které z hlediska věčnosti jsou nazírány jako jeden program, jeden úradek. Tohle je dobré mít na mysli, když se zabýváme proroctvími. Zde tu máme ve stejných pasážích - zánik Babylónu bude postupný, i že to bude náhle - v jednom dni. Smrt, pláč a hlad - Antikrist nevěstku izoluje, poníží, vyplení a nakonec povraždí. Dále Babylón bude vypálen ohněm - historický Babylón nebyl vypálen, byl dobit lstí a prakticky bez boje. Po delším obléhání Kýros byl už dost netrpělivý (měl rozdělaných víc věcí), Babylónané spoléhali na opevnění a velké zásoby, Kýros nakonec měl nápad - odvést vodu z Eufratu jinam - až nakonec vody opadly natolik, že armáda se mohla přebrodit do města a mohla ho snadno přepadnout - obyvatelé Babylóna netušili nic. Bylo to tak, jak čteme Daniel 5. - oni měli slavnost, veselí - během takové slavnosti tam vojsko vpadlo, téže noci byl král Babylóna zabit. Víme o tom i z Herodota, píše o tom Xenofon, zachoval se Kýrův nápis o tom, jak Babylón dobil. Dobití pomocí lsti, když bude probíhat slavnost, je prorokováno - i to se naplnilo. Ale Babylón nebyl vypálen ohněm, ani jeho jezera, močály - Jr 51:32. Čteme Iz 47:14, Jr 50:32, 51:25, 30, 32, 58, Zj17:16,18:8-9, 18,19:3, že bude vypálen ohněm. To se má ještě naplnit.

"Pán Bůh, který je odsoudil"

- víme, že to provede Antikrist - možná v rámci shromažďování k Harmagedonu a při tažení na Jeruzalém, ale je to Boží soud. Je 7 míst, kde se říká ve Zj., že záhuba Babylóna je od Boha: Zj13:78,16:19,17:17,18:5, 8, 20,19:2.

18:9 - dosti se to podobá oplakávání Týru

- Ez 26:16 - 27:36. Babylón totiž i Týr oplakávají 3 skupiny lidí: králové světa (18:9- 10, Ez 26:16-17), světoví obchodníci (18:11-16, Ez 27:12-24), dopravci - zvláště námořníci (18:17-19, Ez 27:25-36). Králové - kteří hýřili s Babylónem - mohou to být ti králové z celého světa, shromáždění u Harmagedonu k bitvě proti Jeruzalému - určitě to není Antikrist s deseti králi - ti začali Babylón nenávidět, soud byl vykonán jeho rukama (17:16). Jestliže lokalita fyzického novodobého Babylónu se bude krýt například s někdejší Týrem (Súr), jeho soud by mohli vidět bezprostředně - vzdušnou čarou je to asi 70 km. Týr odpovídá popisu lépe než někdejší Babylón, Ninive, Řím - leží jako přístav u moře.

18:10 - králové stanou zdaleka

- neodvážá se ani přiblížit - ani dopravci a obchodníci - můžeme z toho usoudit, že ta zkáza bude vypadat otřesně a nebezpečně, jakoby i to hmotné bohatství bylo znehodnoceno. Na mě to dělá dojem účinku zbraně hromadného ničení.

18:11 - obchodníci

- jejich zboží už nikdo nekoupí. Možná si právo obchodovat zajistili přijetím Antikristova jména nebo čísla. Ale stejně se nevyhnuli nezdaru, je jim jasné, že zničením Babylónu Antikrist přivodil ekonomické zhroutilí.

18:12-14 - "účetní soupis škod"

- Jan opravdu musel slyšet obchodníky. Je zajímavé, že zatímco králové jsou zděšeni nad tím, jak rychle mohlo zaniknout něco tak významného a silného, obchodníci tu vidí ztrátu "v číslech". Želí spíše materiálních ztrát. To, co je vyjmenováno - není to spotřební zboží, spíše luxusní zboží - klenoty a šperky, vzácné a ozdobné materiály a látky, koření, kosmetika, lahůdky a potraviny - včetně zvířat, také "technika" - vozy (to slovo znamená velký cestovní čtyřkolový vůz). Služebníci a duše lidské - doslova "těla a duše lidí" - dříve těla znamenala - slušové a otroci, moderní termín by mohl být - obchod se sexem. Duše lidí - připadá mi to jako duševní bohatství - "s mozky", schopnostmi, umění, tvůrčí schopnosti. Potvrzoval by to verš :14 - "žádosti duše, všechny kvalitní a luxusní věci" - v kontextu, že je to pryč.

18:17-19 - reakce námořních dopravců

- je podobná - i oni truchlí zejména pro finanční ztrátu, narozdíl od obchodníků ne pro materiální hodnoty přímo ve městě, ale ušlý zisk. Takové psychologické detaily dodávají textu věrohodnost a živost - je z toho vidět, že to není smyšlená teologie, oděná do symbolických obrazů, ale jakoby Janovi byly ukázány reálné děje - pro mě je to důvod věřit doslovnému smyslu textu. Popisuje se doslovná skutečnost, realita. Jan to musel opravdu vidět.

"Dým jeho požáru uvidí králové a námořníci"

:9, 18 - o obchodnících se to neříká. Obchodníci pracují přímo na místě a cestují méně, než dopravci a státníci. Kdo se zdržoval na místě, ten byl zničen, kdo přebýval jinde, ten to viděl v televizi. Králové - pokud se budou shromažďovat poblíž tohoto místa (je-li to někde blízko), oni ten sloup dýmu uvidí na vlastní oči, podobně námořníci. Novodobý Babylon by měl asi ležet u moře - Týr tomu vyhovuje nejlépe - je to jenom domněnka.

18:20 - další z mnoha kontrastů ve Zj

- v nebi je radost z toho - sr. Jr 51:48. Doslova je zde: "Bůh ho odsoudil vašim soudem" - buď je to soud, kterým vy jste měli být původně souzeni, nebo Bůh vykonal rozsudek, který jste nad ním pronesli vy.

18:21-24 - proroctví druhého anděla

(1.18:1-3, proroctví hlasu (asi Boží, Pána Ježíše)18:4-20).

"Anděl mocný"

- Boží herald -5:2,10:1. Oznamuje soud nad Babylónem - konec poslední doby. Soudem vykonaným nad Babylónem se dovršuje Boží hněv, přijde Pán Ježíš ve své slávě, porazí Antikrista, falešného proroka, národy a nastane nová éra. Anděl vrhá jakoby mlýnský kámen do moře - symbolický úkon (znamení, úkon, které naznačuje jinou skutečnost) - jde o skutečný kámen, ale hází ho tam, protože to znamená víc - obraz soudu - i v SZ Neh9:11, Jr 51:63-64, obraz Mt18:6 - věru to platí o Babylónu. Účinkem tohoto úkonu je, že už nikdy nebude Babylón - končí. Výraz "už nikdy" se 6x opakuje v tomto textu - nebude v něm život, obyvatelé - podobně Jr7:34,16:9, 25:10 o tom, co Babylón udělal Božímu lidu - Boží odplata. Ez 26:13, Iz 24:8. "Řemeslník" - "technites", "řemeslo" - "techné" - umění i řemeslo, zručnost, dovednost, odbornost - z toho se vyvinul výraz "technika". Je to pro mě zajímavé - pokud by Bůh chtěl promlouvat k moderní době už ze starověku co možná nejmodernějším jazykem - sotva by našel vhodnější jazyk, než řečtinu. Věřím, že to Pán Bůh chtěl, my můžeme aktualizovat Písma - poměrně často se o to snažím.

18:23b-24 - proč byl Babylón odsouzen

- jeho trojí vina: babylónští obchodníci vládli světem - pýcha a hospodářské ovládní (stejně řečeno o Týru - Iz 23:8, 27:18); celý svět byl uveden do bludu - "pharmakeia" - už jsme si říkali - jed, lék, barva, nápoj z výtažku - kouzlo, koření - kouzlo, také úleva, v NZ - i "pharmakos" - lékárník, travič, ... "Pharmakeia" - příprava, podávání, užívání léků, jedů, koření, mastí, kouzelné nápoje - lékařství, travičství, kouzelnictví pomocí drog - zejména. Toxikomanie - návykové až nutkové užívání jedů, léků - na nichž je psychicky, fyzicky závislý, může se připojit i náboženský, okultní prvek. Tady v tomto významu (18:23) - narkomanie dobře odpovídá smyslu - požití atraktivní látky, která neusmrcuje, neléčí, nebarví, ale působí trvalé duchovní a duševní poškození, připoutává uživatele ke zdroji - ovládní. Činnost Babylónu se lépe přirovná k toxikomanii. Nemusíme se bát určitá místa aktualizovat - Pán Bůh, když to dal napsat - neviděl jen tehdejší, ale i dnešní dobu. Tedy druhý důvod - duchovní ovládní lidí a národů. Stejně jako Ninive Nah3:4, o Babylónu - Iz 47:12, o Jezábel 2. Kr9:22 - podle tohoto místa závažnému duchovnímu hříchu - ovládní jiných lidí - říkáme čarování. Třetím důvodem je krev mučedníků - nejzávažnější důvod - pronásledování Božího lidu - jako Babylón Jr 51:49 a řada dalších míst. Totéž je řečeno o vzbouřeném Izraeli - Ez 24:?? (konec kazety14.) - možná něco vynecháno? Znovu se opakuje v19:2 - Boží pomsta, že je soud vykonán. 2. Tes2:8 - "epifanie Kristovy parúsie" - jasné zjevení Jeho přítomnosti - o to tu jde. Pán Ježíš už přišel, církev byla vytržena, setkává se s Ním v oblacích, ale On nebyl otevřeně zjeven světu.

V devatenácté kapitole to nastává

Je to otevřená Boží intervence - Boží zásah do dějin.

19.kap. do 10.verše - "příprava svatby Beránkovy"

- v textu vidíme, že probíhá nebeská bohoslužba, všechno důležité - začíná bohoslužbou.

19:1 - "Haleluja"

- tak oblíbené slovo se v NZ vyskytuje až zde (19:1, 3, 4, 6) - zazní až když veškeré nebezpečí pro Boží lid definitivně skončilo, bude už jen radost. Boží lid - církev, mučedníci z Antikristovy doby, také Izrael.

19:2 - ozvěna slov oltáře

(16:7,18:3, 24)

19:3 - slovo ze 14:11, také Iz 34:10 - Boží soud nad Edómem

17. a 18. kapitola byly prorocství o soudu nad Babylónem, v 19:3 - svědectví, že soud už byl vykonán. "Na věky věků" - ve Zj 14x - zde soud Babylónu dostává zvláštní - věčný, exemplární charakter. Připomíná mi to ohnivé jezero. Ke studiu: Iz 66:24 - "ohnivé jezero" - bude viditelné pro obyvatele tisíciletého království; Mr 9:48 a další. Ať už dým znamená cokoli, jakoby i on zapadal do nebeské bohoslužby.

19:4-6 - andělé i lidé se klaní a uctívají Boha

klanění přechází do radosti a veselí (svatebního), chystá se něco nového; je to poslední píseň ve Zj i Bibli - obsahově jakoby uzavírá to, co otevírá píseň v 11:15-18. Naplňuje se to, že se Bůh ujal toho království - sr. 11:17 - Bůh se ujal vlády.

19:7 - Ž 118:24 paralelní místo, čte se o svátku stánků

"Svatba Beránkova" - "gamos" - svatba, zvláště svatební hostina nebo manželství vůbec.

19:9 - jde o svatební hostina

stejně slovo Mt 22:2, 3, 4, 9, 11, 12, 25:10, Lk 12:36, Mt 8:11, Lk 13:29. "Kristova svatební hostina" - nejen oslava fyzického setkání Krista s církví (J 3:29, 2. Kor 11:2, Ef 5:32), ale je to něco víc - oslava fyzického setkání Krista a Izraele - Iz 54:6, 62:45, Oz 2:16 (E 18), Mt 8:11, Lk 13:20(?) - křesťané a svatí jsou v nebi (byli vytrženi), ale půjdou na Zem spolu s Kristem (:14), protože Izrael je dosud tam - na Zemi - v obklíčení a nebezpečí. Jsou také mučedníci z Antikristova soužení, kteří nebyli vzkříšeni, budou vzkříšeni až 20:4. Hostina bude na Zemi v tisíciletém království - ne v nebi těsně po vytržení církve, zatímco na Zemi velké soužení (Izrael). Jsem přesvědčen, že bude na Zemi po vítězství Krista, aby tam mohl být celý Boží lid (včetně Izraele). Svatba Beránkova je tisícileté království - v biblických dobách trvaly svatby dlouho - týden, i dva. My si všimněme 19:7-9 - Beránkova svatba se teprve připravuje - nejde o vsuvku, je zachován sled děje několika kapitol. Teprve v 21:2 končí svatba, začíná manželství - nový Jeruzalém ve věčnosti.

19:7 - "žena, manželka" - mělo by to být před svatbou, u Židů se za ženu považovala už snoubenka - Mt 1:18, Lk 2:5. Nejenom svátek stánků, ale i svatební smlouva se uzavírá dodnes venku - pod přístřeškem (jít pod baldachýn je jako jít k oltáři). Před uzavřením smlouvy předcházelo delší období (i více let), kdy se snoubenci závazně připravovali na manželství a považovali se téměř za manžele. V takovém stavu vůči Kristu je nyní církev - vztah je závazný - proto se nazývá ženou (manželkou), ale ještě není dovršený, něco chybí, ještě nejsme všichni připraveni, není fyzický kontakt, svatba teprve bude, manželství teprve nastane.

19:8 - nevěsta se měla pro obřad co nejlépe ozdobit

- aby se líbila ženichovi - vidíme, jak se chystá; 21:2, 9 - těsně po obřadu; dostala kment - jemné, drahé plátno - 19:14 tyto lidé provázejí Krista na zem v kmentu - vysvětleno, že je to "spravedlivé činy" - 15:4 o Bohu - spravedlivé soudy. "Spravedlnost" - je vlastnost, je Bohu vlastní, člověku je to připočteno. Zde je to konkrétní projev spravedlnosti, uplatněná spravedlnost, spravedlnost v praxi. Bohu není jedno, jak se Kristova spravedlnost u nás bude mít, jak skončí v našem životě. My jsme jí dostali, musíme o ní pečovat, aby nesla ovoce. Nedostatek spravedlivých činů nám může být osudný - sr. Mt 22:12.

19:9 - hovoří asi stále s andělem

který mu začal ukazovat soud nevěstky. Je tu čtvrté blahoslavenství ve Zj - týká se těch, kteří přicházejí do tisíciletého království (TK).

19:10 - "vždyť svědectví Kristovo je duch prorocství"

- jsou tu určité členy. "Svědectví" - výpověď o tom, co svědek osobně zná. "Svědectví Kristovo" - může být: a) Kristova výpověď, b) výpověď o Kristu. Jestliže křesťané mají svědectví Kristovo - pak znají Krista, mluví o NĚm, nebo Kristus zná křesťany - mají Jeho osvědčení (12:17). Který z těch významů by to mohl být? Jestliže Ježíš zná křesťany - oni mají Kristovo osvědčení - pak by významem asi bylo: důkazem, že Kristus zná křesťany, je prorokování - ne (Mt 7:22-23); - že znají tyto doby - také ne; - Duch Svatý - ano, dá se to tak říci, je to spíše osobní,

soukromý důkaz, vnitřní - nehodí se to do souvislosti. "Křesťané znají Krista a mluví o něm" - pak by význam mohl být: - výpovědi o Kristu je neseno i toto proroctví - ano - sr. Zj1:1,22:20 a další místa; platí to i v opačném smyslu - Duch, který dává proroctví vypovídá o Kristu (vždy) - 1. P1:10-11, J5:39,15:26. Dokonce lze říci, že Ježíš sám je proroctví - 1. Kor15:45, 2. Kor1:20. Význam by se dal formulovat: "Duch proroctví je svědčit o Kristu" - dynamický překlad, který odpovídá, je to pravda i biblicky. Ale do souvislosti mi to neseďí.

Svědectví Kristovo

- jako Kristova výpověď. Jestliže bratři mají svědectví Ježíšovo - pak mají výpověď Krista o nich, nebo mají Kristovu výpověď o Bohu - mají evangelium, mají zjevení. Víme, že Ježíš je svědek - J5:31,8:14, 18,3:11, 31, 44,18:37, 1. Tim6:13, Zj1:5,3:14 - Ježíš - věrohodný svědek. Platí to všeobecně - co říkal Ježíš, to je proroctví ducha - sr. J6:63, platí to i konkrétně o Zj. - toto proroctví je svědectví Ježíšovo - to je taky pravda (1:2). Svědectví Ježíšovo - jako evangelium, slovo Boží -1:9,20:4, možná i12:17. Tento význam mi zapadá dobře i do souvislosti. Parafráze19:9-10: Anděl říká Janovi - napiš to a to, to je opravdové Boží slovo. Na Jana to udělalo takový dojem, že té bytosti se chtěl poklonit, anděl mu říká, "hele, ne" - to svědčí Kristus, já to pouze vyřizuji, jsem jen prorok jako ty, klaněj se Bohu. Skoro ke stejné situaci dojde ještě jednou -22:6-9. Jan není modlár - 1. J5:21, jistě se neklaní andělu náhražkou za Boha, zřejmě na okamžik podlehne dojmu, že s ním mluví Boží zjevení - Bůh. Anděl mu však připomene, že slovo je Boží (Kristovo), ale ten, kdo ho přináší je jen prorok, služebník, uctívat lze jen Boha, který dává toho Ducha, Slovo. "To přece Ježíšovo svědectví je duch proroctví". nebo "To přece Ježíšovo svědectví je duch tohoto proroctví" - knihy Zj.

Mimochodem jsme si říkali, že při hledání významu textu je nutno vzít v úvahu text sám (gramatiku, stavbu, slova), kontext, relace vůči ostatním místům Písma. Zde jsme viděli, že i když text (překlad) je jazykově správný, věcně pravdivý - nemusí to být nutně pravý - musí odpovídat kontextu.

19:11-20:3 - "druhý příchod Kristův"

Druhým příchodem se míní doslovně: fyzický návrat Kristův na Zem - historická událost odlišná od seslání Ducha svatého, zvěstování evangelia národům, od osobního obrácení jednotlivce, od posmrtné zkušenosti obráceného křesťana - je to něco jiného. Bible tuto událost často nazývá "den Páně (Hospodinův)" - 1. Tes5:1-11, 2. Tes2:1-12, umísťuje to mezi velké soužení na konci tohoto věku (Mt 24:15-31) a před TK (Zach 14) . Ježíš o ní připomíná křesťanům - "nevíte, kdy to bude" a varuje před počítáním přesného data Jeho příchodu. Současně křesťany vybízí, aby rozpoznávali znamení doby, zralost času - Mt 24:32-51, 25:13, Lk17:20-21. V Bibli je mnoho míst, která hovoří o druhém příchodu a povzbuzují křesťany, aby očekávali, někdy umožňují vytušit, že ta doba skutečně zraje. Církev dostala také za úkol slavit památku Páně, aby posilovala vědomí a očekávání Kristova fyzického druhého příchodu - Mt 26:29, 1. Kor1:26. Je celá řada míst, která hovoří o tom, že Kristus přijde - Mt 24 až 25 (24:30), Lk 17; jinde konkrétní důvod, proč přichází - 2. Tes1:7-10 - aby porazil nepřátele, aby zachránil Izrael - Ř 11, 12, 15, 26-27, aby soudil národy - Mt16:27, 25:31..., aby usedl na trůn Davidův - Lk1:32, 43, aby dal Zemi spravedlivou vládu - Žd1:8, atd. SZ obsahuje takových míst mnohem více a podrobněji - prý o druhém příchodu hovoří 5x více, než o prvním příchodu Pána Ježíše.

19:11 - otevřelo se nebe, scéna se přemísťuje na Zem

Čteme tu o "bílém koni" - označuje vítěze, oslavu, vznešenost (v Římě i v Orientě) - sr. :14 - Jeho průvod se podílí na Jeho vítězství a vznešenosti (také mají bílé koně).6:2 - "jezdec s lukem", kterému je dovoleno vítězit - s ním začíná začátek utrpení a záhuby. Narodil od onoho jezdce, tento je věrný a pravý - soudí a bojuje spravedlivě, je to Ježíš Kristus. Ježíš nepřátele soudí v boji, o který se nepřátelé tolik snaží. Je to odpověď na výzvu13:4, zároveň odplata11:7,13:7.

19:12 - "množství korun"

- o korunách jsme si říkali - panovnické čelenky, (12:3,13:1), podobný byl věnec - "stefanos"4:4 - nosili ho i sportovci, vojevůdci, kněží, panovníci - i čestné označení, odměna, odznak vlády. "Diadém" - víc panovnický zaměřený. 1. Mak11:13 - egyptský král Ptolemaios získal Sýrii a začal nosit na hlavě 2 čelenky. Mnoho čelenek - mnoho území, turban čelenek - celý svět - Ježíš je králem nad celým světem. Pís3:11, Iz 61:10 - ženich si zdobí hlavu jako kněz - Ex 39:28, 30-31 - má vlastně taky takovou korunu - je to obraz ženicha (a Krále nad světem). "Jméno, které zná jen on sám" - je vidět, že jméno nemá jen funkci odlišení, má i funkci výrazovou - vyjadřuje podstatu - Zj2:17 - nové jméno křesťana - naše vlastní podstata bude hlouběji poznána a vyjádřena až budeme u Pána (1. Kor13:12). Asi to jméno vyjadřuje podstatu Božího synovství (Ježíš) hlouběji, než je schopen člověk pochopit. Mt11:27.

19:13 - "plášť prosáklý krví"

- Iz 63:1-6, 59:6-18, Zj14:20,19:15 - je to Ježíš, král, který krvavým způsobem poráží Boží nepřátele a vysvobozuje Izrael - jak bylo předpovězeno. Další poznámka by měla smysl, kdybychom si to četli, jestli totiž půjde podle Iz 63:1 z Edómu, měl by být viděn v Petře (žena na poušti). "Slovo Boží" - Ježíš Kristus.

19:14 - Ježíš Kristus nepřichází sám

(Zach14:5, Jd 14, 1. Tes3:13, 2. Tes1:7-10, Zj17:14) s Ním přicházejí andělé a svatí (věrní). Zj17:14 - přichází jako vítěz a povolání a vyvolení a věrní - rytířstvo nebeské - armády v nebi. Mají bílé koně, mají bílá, čistá kmentová roucha (jako nevěsta), jsou to andělé i lidé. Jestliže při Kristově vzkříšení vstali někteří svatí (Mt 27:52-53) jako snopek prvotín (1. Kor15:23), jestliže ho tito vzkříšení provázeli do nebe (oblak Sk1:9), potom Jeho příchod odpovídá Jeho odchodu (Sk1:11), Jeho příchod - zase na Olivovou horu (Zach14:4), bude s oblakem svědků - vzkříšení spolu s Ním, vytržená církev, duše zabitých v tomto období soužení po vytržení církve. "Meč z úst" (velký a dlouhý (Zj1:16,2:12, 16,19:15, 21 - o Kristu;6:8 - podle Iz 49:2,11:4, 2. Tes2:8) - meč je Duch Svatý, Slovo - sr. Zj13:10 - podle jedné varianty - "kdo bude zabíjet, sám bude zabit mečem".19:21 - naplnění tohoto slova. "Železná hůl" - okovaná berla pastýře - na na ovečky, ale na pomoc ovečkám. Zahnutým koncem vytáhne ovečku z jámy, tím okovaným bodcem brání stádo před nepřáteli. Zde to znamená Kristovu železnou vládu nad celým světem. Ž2:9 - Kristus bude pevně vládnout králům a národům, Ž 149:6-9 - svatí budou vládnout, Zj2:26-27 - svatí budou vládnout spolu s Kristem,12:5 - svatí budou vládnout (pacholík). Iz11:3-5 - Kristova vláda bude pevná, ale spravedlivá a milosrdná. "On tlačí lis planoucího hněvu Boha vševládneho" - je to podobná formulace jako Iz14:19-20 - podle Iz 63:1-6, Joel 3. kap. (4. E), Zach 14 - jde tu o shromáždění nepřátelských pohanských armád v údolí Josafat (asi nejen tam), Kristus tyto armády poráží.

19:16 - "má na plášti a na stehně napsáno jméno"

- na stehně - tam normálně visívá meč - sr. Ž 45:4 - je to Ježíš (17:14).

19:17-18 - "anděl stojící ve slunci"

- účel je naplnit Písma - Iz 24:23, 34:4, Joel3:15 - neboť přichází naplnit ta Písma Ježíš jako Král - slunce spravedlnosti.

Další úsek si nazveme "svolávání ptáků"

Anděl letěl středem nebes - slovo "mesuranéma" - vyskytuje se 3x -8:13,14:6,19:17 - v tomto prostoru se pohybují andělé, je to takový prostor nad celým světem - ptáci jsou buď skuteční (třeba supové), nebo duchovní (démoni). Srovnejme Ez 39:4, 17-20, 23 - zde doslova o ptácích, ale ani zde nelze duchovní význam vyloučit. Ez 38 až 39 - Góg a Magóg - je nutno umístit sem - sr. Ez 38:17 - pak Antikrist by byl Góg a Zj20:8 ukazuje na souvislost předposledního a posledního satanova útoku. Mt 24:28, Lk17:37 - "aetos" - orel - může označovat i supa, podobně v Septuagintě u Joba - Jb 39:27-30. "Večeře" - jako v :9 - večeře Beránkovy svatby - další z kontrastů v knize Zjevení. Svatí budou na hostině, hříšníci se stanou hostinou.

19:19 - svatopisec nejprve představil jednu bojující stranu

(Kristus a Jeho průvod - :11-18), teď představuje nepřitele - Antikrist, králové světa a jejich armády - jsou shromáždění k boji proti Kristu a Jeho průvodu - je to stejná situace jako Iz16:13-16 - shromažďování u Harmagedonu. Tam ještě nedošlo k boji, bitevní scéna je připravena až nyní. Podle SZ mezitím k nějakému boji došlo - Iz10:20-34, Zach12:1-14, 15, Jr 30:5-7, Joel 3 - shromážděné armády táhnou k Jeruzalému, oblehnou jej a částečně ho obsadí, ale Kristův příchod znamená jejich naprostou porážku. "Bitva u Harmagedon" - neodehraje se na tom místě, tam se jen shromažďovali. Je to střetnutí věků - na jedné straně bude stát Bůh, na druhé satan - Zj20:1-3, Kristus - Antikrist, andělé (2. Tes1:7) - temní andělé (na zemi Zj12:7-12,16:13-16, Mt 25:41), Izrael (Zach14:1-5) - deset králů (Zj17:14-17, Daniel2:42-44,7:20, 24). Budou tam vzkříšení a vytržení svatí - králové (Zach14:5, 1. Tes3:13) severu a východu (Daniel11:44, Ez 38 až 39, Zj16:12) a další národy světa (Zj16:13-16, Ez 38:39, Zach12:2-3,14:2-3, 12).

19:20-20:3 "porážka nepřitele"

Vlastní boj - nepopisuje se, asi k žádnému nedošlo - Zach14:12 - porážka bude okamžitá - vojákům se rozloží tkáň - zejména sliznice, oči a jazyk - ještě ve stoje, dříve než dopadnou na zem. Přesnější je E - "shnijí". Iz 34:3, Joel2:20. I když boj bude okamžitý, tento den bude mít zvláštní charakter - možná něco jako prodloužený den u Josue10:12-14 - dovršení katastrofických změn na zemském povrchu - Zach14:10,14:6-7, Iz 34:4, Joel3:15. Bude to mimořádná událost. K porážce Božích nepřátel - Iz 34:1-17, 63:1-6, Ez 38:39, Zach14:1-15, Joel 3. Potom dojde k soudu pozůstalých národů - Mt 25:31-46 - tím se zahájí milénium, Daniel2:35, 44-45, 7., Lk1:32-33, 1. Kor 15., Ef 1.

19:20 - Antikrist a falešný prorok jsou zajati a zaživa hozeni do ohnivého jezera

O tomto konci Antikrista hovoří i Daniel7:11 - šelma byla zlikvidována a spálena ohněm. Ať už šelma představuje osobu nebo říši, v této jednorázové likvidaci a spálení nedošlo ani v r. 164 př. n. l. (po smrti Antiocha Epifana - zemřel v boji), nedošlo k tomu ani po konci římského impéria - staletý rozklad - naplnění Písem je v budoucnosti. Daniel8:25 - o konci Antikrista - jakmile se tento král postaví proti Knížeti knížat, bude zlikvidován bez zásahu lidské ruky. Daniel11:45 - tento král padne v Izraeli - zcela bez pomoci. Ez 38:18 až 39:20 - o jeho konci, není tu řeč o ohnivém jezeře. Iz 30:30-33 - Bůh zaútočí na Asyřana (Antikrist) svým hlasem (mečem úst), obrovským krupobitím (Ez 38:22, Zj16:21), ohněm a blesky (Ez, Zj) a přitom na něj zaútočí tak lehce, že to bude jako slavnost. Potom bude Asyřan uvržen do pekla, které je připraveno speciálně pro něj a Bůh to peklo zapálí svým dechem (Duchem). 2. Tes2:8 - Antikrist bude zlikvidován při epifanii (zjevení Kristovy přítomnosti) a bude zlikvidován duchem jeho úst.

a) "Ohnivě jezero"

- Pán Ježíš a Jakub o tom užívají výrazu "gehena" Mt5:22 (atd. 12x v NZ). Je to počítané hebrejské "géhínóm" - údolí Hinóm (údolí synů Hinómových) - je to údolí jižně od Jeruzalémského starého města, údolí, které těsně přiléhá k údolí Josafat. Bylo v něm "ohavnost tófet" - místo lidských obětí Molochovi a možná i spalování mrtvol - 2. Par 28:3, 33:6. Tófet - modlu - obětiště zničil Josiáš ve 2. Kr 23:10. Tófet - znamená to něco ohavného, něco na co se plive.

b) "spalovna"

Také se užívalo slovo citově neutrální (asyrsko - perský) - "tofte" - "spalovna" - místo, kde se spalovaly mrtvoly, stále se tam udržoval oheň. Jr7:31-33,19:6, 11-15 - v údolí Josafat bude pobito takové množství nevěrných Židů, že jméno Tofet zmizí a místo se bude jmenovat Údolí Mordu. Odváděly se tam a shromažďovaly se tam také odpadky - stále tam hořelo - dobrý obraz zavržených (zahozených) lidí. Koš na odpadky je přiléhavá ilustrace pekla - máme ho denně před očima - to je zavržení. Jak vysvětlit nevěřícímu, co je to peklo?

c) Bylo tam také Jidášovo "pole krve"

- Sk1:19, Mt 27:6-10. "Ohnivě jezero" - ve Zj 5x -19:20, 20., 21. - jsou náznaky takového jezera ve14:10-11,19:3. Ve stejném významu jako gehena - místo věčného trestu pro tělo i duši hříšníka. Přestože je věčné, existuje ještě před odstraněním staré Země (21:1) - co to je? Buď nehmotná duchovní skutečnost, nebo hvězda (hmotná), nebo to může být skutečně nějaké pozemské místo - k této myšlence se kloním - Iz 66:24 - v TK bude místo, kde bude možno vidět hříšníky trápené v pekle - výstraha před hříchem a věčná připomínka Božího spasení. Budou v ošklivosti - "ošklivost" - jako Daniel12:2 - zde "potupa" - hanba, věčné opovržení. Kloním se k myšlence, že to bude skutečné a viditelné místo.

19:21 - jsou zlikvidovány nepřátelské armády

ve spojení s masovou záhubou jsou jmenována v SZ 2 místa: pozdrav zemi Edóm - jihovýchodně od Mrtvého měře - Iz 34:6, 63:1, Jr 49:13, 22, Am1:12, Mích2:12. Josafat - údolí potoka Cedrón - východní strana Jeruzaléma pod Olivovou horou - Joel3:2, 12 - sousedí s údolím Hinóm - tam bude hlavní místo, kde se to odehraje. I v této porážce bude hlavním nástrojem soudu Duch Svatý - Iz 59:16-20 - Pán Ježíš přichází na Sión a Duchem Božím zahání nepřátele, pak nastává zjevení Boží slávy pro celou Zemi a TK (Iz 60.). Duch proroků to ukazoval plasticky, v logickém sledu. Satan je uvězněn na tisíc let do propasti - možná stejná jako Zj9:1, nyní lidé budou žít v mimořádně příznivém duchovním ovzduší pod Kristovou vládou - po tisíci letech bude nutno prozkoušet řadu neprozkoušených lidí - k tomu poslouží propuštění satana - aby i oni zažili pokušení, pak satan půjde do pekla definitivně. Trojí pád satana - pád Lucifera z nebe - nejprve z Boží přítomnosti (je v povětrí); svržení na Zem; zde třetí krok - svržení do podsvětí, do propasti, do vězení. Zde je Beránkovo vítězství úplné - byl vykonán soud nad hříšníky i temnými anděly - Iz 24:21-23 - soudí krále jako anděly a krále jako pozemské krále, pak uvěznění - nejen satana, ale i temní andělé budou uvězněni, začne kralovat Kristus v TK. Proroctví SZ vrhají světlo na verše v knize Zj. Na scéně knihy Zj jsou rozvrženy nástupy Božích nepřátel a jejich odstranění (soudy): Zj 12. - na scénu zvlášť intenzivně vstupuje satan, 13. - přidává se Antikrist a falešný prorok, 17. - osvětluje se nevěstka, 18. - fáze soudu - nejprve Babylón, 19. - souzen Antikrist a falešný prorok, pak souzen satan. Pro mě je to důkaz, že Zj nepostupuje napřeskáčku (vsuvky apod.), ale souvisle popisuje konzistentní časový a logický plán, je tu celková souvislost - proto má smysl se snažit o chronologický výklad událostí v této knize. Určité novum tohoto výkladu je chronologická posloupnost těchto událostí, zdá se mi, že to má smysl, je tu logika.

Pátá fáze dějin lidstva

Dvacátá kapitola

"svatba Beránkova"

- **Zj20:5-6**, také milénium, tisícileté království (TK). Je to doba Kristovy vlády na Zemi, kdy Kristus bude opět fyzicky přítomen - nyní ve slávě a majestátu. Podmínky na Zemi budou příznivě změněny, bude to ale stále tatáž Země.

20:2-7 - v každém verši se opakuje (6x) "tisíc let"

- chápu do doslovně, je to v souladu se starou židovskou i křesťanskou tradicí. Podle starého židovského pojetí mají dějiny světa probíhat podobně jako při stvoření - v šesti dnech, se sedmým dnem odpočinku - jeden den jako tisíc let - to je v souladu např. s 2. Pt3:8, Ž 90:4, 84:11. Představa je asi taková (není to Písmo, je to tradice) : prvních tisíc let a druhých - dohromady se nazývají "tógû" - "poušť" - období bezzákonnosti - před Abrahamem; třetích a čtvrtých tisíc let - "tóra" - "zákon" - od 52. roku života Abrahama do r. 240 n. l.; pátých a šestých tisíc let - "dny Mesiáše"; sedmých tisíc let - "šabbat" - "odpočínutí". Tento model je dobře přijatelný i pro moderní křesťanskou fundamentalistickou apokalyptiku. Některé apokalyptiky vsouvaly spoutání satana a první vzkříšení mezi pátý a šestý světový den. Konečné zavržení satana a druhé vzkříšení a všeobecný soud mezi šestý a sedmý světový den - sedmý den je potom věčnost. Ovšem těch tisíc let pro věčnost je potom třeba vzít jen obrazně. Já mám jinou představu, vyhovuje mi tento model: dva tisíce let křesťanství, které máme téměř za sebou - to jsou "dny Mesiáše", spoutání satana a první vzkříšení bych kladl mezi šestý a sedmý světový den, tisícileté království by byl "šabbat" - sedmý světový den, zavržení satana, druhé vzkříšení a všeobecný soud by byl na počátku věčnosti.

Stará křesťanská tradice

- zde také bylo doslovně chápání tisíciletého království (obrazně jiní jako věk církve - blíže neurčený věk - např. Augustin). Doslovný výklad je běžný i mezi dnešními fundamentalisty. Na čem se učení o TK zakládá: přesná délka - tisíc let - je pouze ve Zj20:2-7; některá místa NZ, veliké množství míst SZ - u některých míst se těžko rozezná, zda je naplnění TK nebo až věčný Jeruzalém - hovoří se o různých zemských požehnáních na věky - dá se poznat, co to je jen pomocí srovnávání. Rozumím tomu tak, že TK přejde dosti organicky do věčného nového Jeruzaléma na nové Zemi - Daniel2:44,7:14, 18, 27 - Kristovo království jako věčné, které nebude dáno jinému. Tahle kontinuita - TK nejen následuje, ale i předchází - zasahuje do naší současnosti, i do naší minulosti - Boží království je nadčasová věc - v Boží přítomnosti věčně trvá. Už generace před námi na něm měli účast, v našich srdcích už začalo, je mezi námi - Lk17:21, Mt12:28. V mnoha Písmech nelze proto okruh TK jednoznačně vyloučit ani zahrnout. Je to kontinuita - my to škatulkujeme, je to pro nás věda, u Boha je to život, skutečnost.

Tisícileté království

- se nazývá: Kristovo království, Boží království - Mt20:21 (atd.), nebeské království, dispensace plnosti času - Ef1:10 - období, kdy věci budou naplněny, regenerace - obrození, nové narození - Mt19:28, Ef1:10, čas nápravy (obnovení) všech věcí - Sk3:21-22, potěšení Izraele - Lk2:25, vykoupení Jeruzaléma - Lk2:38, den Páně (spíš příchod Pána Ježíše).

TK - je Boží vláda na Zemi

- skrze člověka, jak byl původní Boží záměr (Gn1:26); stát - celosvětová teokracie - Bůh vládne skrze Krista (Iz9:6-7), skrze Davida - buď vzkříšený David osobně nebo Pán Ježíš (mohou to být obě možnosti, Davidem se v proroctvích nazývá Pán Ježíš), vládne skrze svaté (Ž 149:5-9, Mt19:28). TK - je naplnění smluv a zaslíbení Izraele - je mnoho míst, která mají být naplněna. Izrael bude uveden na své místo mezi národy, do své duchovní funkce. Národy budou existovat i nadále - Pán Ježíš nezahubí celou Zemi. V TK bude stát chrám - Iz2:3, postaví jej Pán Ježíš - Zach 6., podle Ez kapitol 40 až 48 a národy pohanské jej budou pomáhat stavět - Zach6:15. V chrámu bude vyučování národů - Iz2:3, 42:4 - národy tam budou chodit uctívat Boha - Zach, budou uctívat Krista - Iz11:10, v chrámu budou kněží - zejména Sádokovci (1. Kr1:39, 2. Sam8:17) - Ez 43:19-27, Ez 44, budou tam i jiní Áronovci - áronovské kněžství má být věčné - Ex 29:9, 40:15 - to není v rozporu se Žd 7. I z pohanů Pán Bůh vezme za kněze a za Levity - Iz 66:21. Jak to tedy bude s kněžstvím, obětí, bohoslužbou - myslím si, že bude pokračovat obětní bohoslužba. Neměl jsem čas namalovat obrázky, bylo by to názornější. Časová osa - dvě události: Kristův kříž, Kristův příchod. Před křížem byla krvavá oběť, kněžstvo, chrám - byl to prorocký úkon, který přejímal užitek kříže - očištění, uctívání Boha - ne spasení. Jak to bylo duchovně s odpuštěním hříchů - ep. Židům - Pán Bůh na hříchy nehleděl pro krev Pána Ježíše, ne býků a kozlů, telat. Tehdy se to v historii ještě nenaplnilo - Pán Ježíš to ještě nevydobył, ale Bůh to dával, protože to bylo jisté, že se to stane - všichni patriarchové a proroci, lidé ve SZ, kteří

se bohoslužby účastnili - Pán Bůh je přiměl, aby hleděli dopředu k nějakému bodu v čase - tím byl Kristův kříž (my k němu hledíme dozadu). Platilo to pouze do Kristova kříže, od něj byla jiná oběť - památka Páně. Není kněžstvo, není chrám, je tato nekrvává oběť - symbolický úkon, který připomíná, zvěstuje užítky kříže - zvěstuje, co Pán Ježíš na kříži vykonal - platí pouze do Kristova příchodu. Příchod Páně - podle proroků je zase chrám a kněžstvo - může být zase oběť - symbolický úkon, který připomíná užítky kříže, názorně zvěstuje, co Kristus na kříži vykonal. Skutečná oběť hledí na ten bod v čase, ke Kristovu kříži.

Budou se zachovávat i svátky

- Iz, Ez, Zach14:16-19 - národy přicházejí slavit svátek stánků - události jsou v tom prorocky spodobněny. Dva ze tří se už prorocky naplnily, třetí svátek se dosud nenaplnil.

Z chrámu poteče řeka až do Mrtvého moře

, které bude očištěno a oživne - Ez, Zach14:8. Při příchodu Pána Ježíše nastane velké zemětřesení a dojde k podstatným geologickým změnám na zemském povrchu - Iz2:2, Zach14:4-5.

Jeruzalém se stane světovým centrem

Čtverhranný Jeruzalém - bude připomínka nebeského Jeruzaléma - mezi mileniálním Jeruzalémem a novým Jeruzalémem je dost nápadných podobností v textech proroků - ale je zjevné, že to není totéž.

Židé budou misionáři a kněží

I z pohanů - Iz 66. Evangelium, že Ježíš Kristus je králem celého světa - evangelium království - bude nutno zvěstovat úplně všem lidem na Zemi. Bude co dělat. Země bude naplněna známostí Boha - jako vlny naplňují moře - Iz2:3,11:9. Všechny národy budou mít požehnání a pokoj - hodně prorockých míst. Duch Svatý bude vylit a naplní Zemi. Nebude svodů - satan bude svázán - Iz 24:21, 25:7. Hřích existovat bude (zdá se) - možná jako vzpoura v srdci (než bude propuštěn satan) - čtete o různých neposlušnostech, porušeních zákona. Problém hříchu není problémem ateismu. Narozdíl od dnešní doby bude vládnout zákon a pořádek - Pán bude vládnout, ale protože někteří lidé nebudou proměněni - budou tresty - možná i smrti. Pán Ježíš (představuji si) nedovolí, aby někdo hříchem vracel historii zpátky do období utrpení, bolesti, nespravedlnosti - proto bude hřích bude trestat - spravedlivá vláda - hříšníci jsou ti praví zpátečníci a tmáři, vrací historii zpět, jsou brzdou pokroku. Díky pevné, spravedlivé a moudré Kristově vládě bude dostatek - hospodářské prostředky se nebudou marnit na zlo. Člověk bude veden k poslušnosti vůči Božímu řádu a vůči Kristu, bude mu umožněno, aby vytvářel svůj charakter podle Boha. Budou i lidé neznovuzrození - ale budou mít ideální možnost přijmout Krista a oddat se Mu. Proto nakonec musí přijít zkouška satanovým svodem, kdo obstojí, může přejít do věčnosti. Tisícileté království je také podrobení nepřátel - obnovení a sjednocení všech věcí v Kristu. Země bude krásná jako na počátku. I zvířata budou požehnaná - nebudou krutá, jedovatá, nebudou zabíjet - Iz11:65, Ř 8. Bude také více světla - možná to bude mít příznivý vliv na zdraví, bude existovat nadpřirozené uzdravení. Lidský život (přirozený) bude delší - vzkříšení svatí budou nesmrtelní. (Buňky lidského těla se prý každých sedm let vymění a obnoví - teoreticky by člověk mohl žít věčně. Lékařská věda dokáže popsat stárnutí, ale vlastní příčinu stárnutí a zániku nezná.) TK - rehabilitace a odměna svatých.

20:4 - "viděl jsem trůny"

- i Daniel7:9 (nikoho na trůnech nejmenuje, asi ještě nebyly obsazeny) - E překlad lepší než Kr, z Daniele7:22, 27 - dalo by se říci, že se tam mohli posadit "svatí výsosti". Na trůnech se posadilo - např. 24 starců - souvislost o nich nemluví, vypadá, že je to někdo, koho lze doplnit ze souvislosti. Zřejmě by to mohli být všichni svatí, kteří ve :14 přišli s Kristem jako Jeho průvod na Zem - také Daniel 7, Mt19:28, Lk19:17, 19,22:30, 1. Kor6:2-3, Zj3:21. "Dán jest jim soud" - svatí mají v TK soudní a vládní funkce.

"Viděl jsem trůny a duše popravených - ožili a kralovali"

- vsuvka v prvním pádě, kteří se neklaněli a nevzali si znamení na čelo nebo na ruku - vsuvka jakoby vypadává z vazby, velmi přesně a elegantně tuhle poměrně složitou strukturu věty parafrázuje E překlad. "Viděl trůny, viděl jsem i duše popravených" - rozumím tomu takhle: zatímco se na trůny posadili celí lidé - vzkříšení, svatí, vytržení, kteří přišli s Beránkem jako Jeho průvod - ti se posadili na trůnech. Vidí i druhou skupinu bytostí - duše - to jsou mučedníci z období Antikrista, kteří se již dostali k Pánu (15:2), ještě nemají tělo - nevzkříšené duše. Ostatní již vstali do vytržení. Jan vidí duše, vidí, jak se spojují s těly - "ožily" - vládnou s ostatními. Nejde o dvě skupiny - mučedníci a vyznavači, kteří se neklaněli. Mučedníci z velkého soužení se dočkali splnění zaslíbení ze Zj3:21 - Laodicejské církvi. Oni tedy také sedí na trůnu. V době vytržení možná nebyli připraveni, ale Kristus je nezavrhl, ale nakonec je připojil k ostatním. Na tomto místě se naplnily i výstrahy i zaslíbení ze Zj14:9, 11, 12-13.

20:5 - první vzkříšení

- Daniel 12:1, J 5:29 - je dvojí vzkříšení - 1. je k životu - věčnému, 2. není to smrt, je to k soudu, hanbě a opovržení. 1. vzkříšení trvá z minulých dob až dosud - vzkříšení k životu. Prvotina Kristus a ti, kdo vstali s ním; druhé první vzkříšení - dva svědci; třetí první - vzkříšení a vytržení církve; čtvrté první - před TK - zde na tomto místě. Je blahoslavený, kdo na něm má podíl. Druhé vzkříšení - druhá smrt - ohnivé jezero, soud.

20:6 - páté blahoslavenství, pro každého, kdo je vzkříšen do TK

- kněží budou kněží a budou kralovat. Zj 1:6 - některé věci rádi chápeme obrazně, budou se plnit doslova. Kromě kněží a králů asi budou i jiní lidé - jinak by nebylo komu zprostředkovat, komu vládnout.

Šestá fáze dějin lidstva

"soud", "ohnivé jezero"

- Zj 20:7-15. Konec starého světa a poslední soud.

20:7 - popsáno propuštění satana (svázán po TK)

- proč? Během TK měly národy možnost přijmout Pána Ježíše osobně a poddat se Bohu vnitřně (nejen vnějším chováním) - pokud to neudělají, budou otevřeni vlivu satana. Pán Bůh umožní, aby se tento skrytý defekt se projevil i navenek - opět bude pokušení.

20:8 - podobná situace jako za dnů Antikrista

- satan shromáždí národy z celého světa (odkaz na Ez 38 a 39 - ale tento text neumím zasadit do této situace, proto usuzuji, že jmenování Góga a Magóga na tomto místě je jen narážka na podobnou situaci, ke které už došlo při druhém příchodu Pána Ježíše. Co je to Góg a Magóg? Góg - osobní jméno, vyskytuje se 1. Par 5:4, ale neoznačuje tutéž osobu, má nejasný význam, někteří se domnívají, že je to podle sumerského gug - "tma, temnota". Magóg - jméno země - v Bibli tento národ figuruje v základním seznamu národů a jejich praotců - Gn 10:2, 1. Par 1:5. Zde Magóg jako 2. syn Jáfetův. Není úplně jasné, který je to národ. Ez 38:15 - je zřejmé, že je to národ na nejzazším severu (vzhledem k Izraeli) - podle Josefa Flavia (historik v 1. století) - píše o něm ve Starožitnostech - tvrdí, že to jsou Skytové, sami se tak nazývají. Je to známé i u Arabů - zmíněno v Koránu. Ekumenická komise - uvádí další zajímavost - když se místo souhlásek vezmou hlásky bezprostředně předcházející a přečtou se obrácení - je to Bábel - to je kabalistická metoda práce s textem a je otázka: a) zda se užívala už ve starověku, b) zda to Duch Svätý tak zamýšlel. Nejpravděpodobnější se mi zdají Skytové. Ez 38 a 39 aplikují na tažení Harmagedon - Josafat, Antikrista.

"Jejich počet je jako mořského písku"

- národy se za pozeňnané Kristovy vlády velice rozmnožily na Zemi.

20:9 - oni vystoupili

- to slovo znamená pravdu vzhůru (jakoby na vyvýšenou náhorní plošinu) - odpovídá to tomu, jak má vypadat budoucí Jeruzalém - Iz 2:2. Obklíčili nějaký tábor - uzavřený, chráněný, opevněný ležení svatých, pak sestoupil na ně oheň a spálil je - sr. Sof 1:18, 2. P 3:7, 10-12 (1. Kor 3:13?). Sr. Zj 20:11 -21:1 - oheň od Boha, který spálil svedené - možná je též, kterým bude zničena stará Země tak, aby mohla vzniknout nová.

20:10 - definitivní konec satanův

"Věčný oheň" - sr. Mt 25:41 - věčný oheň (trápení) - je připraven pro satana a temné anděly - nemusí tam být žádný člověk, není tu nutné, není to pro člověka zamýšleno. Neříkám, že tam žádný člověk nebude, ale nemusí tam být.

20:11 - poslední soud

- něco jiného, než: soudní stolice Kristova - 2. Kor 5:10, Ř 14:10 - pouze pro křesťany po vytržení - soud, kdy lidé (křesťané) nebudou souzeni oni sami (J 5:24, Ř 8:1), bude souzena jejich práce, skutky - 1. Kor 3:11-15, 1. J 2:28 - mnozí budou být spaseni jen s holýma rukama; soud národů - Mt 25:31-46, Joel 3:2, 12 - jen pro živé lidi po Harmagedonu, po příchodu Pána Ježíše, porážce Antikrista - nebude tam vzkříšení z mrtvých, nebudou otevírány knihy - zde se rozhoduje, kdo z národů přejde do TK. Je to něco podobného jako ve velkém souzení se rozhodovalo, kdo z Izraele přejde do TK - Ez 20:32-38.

Čtete o Božím trůnu

- před Jeho tváří utekla země i nebe, moře stále trvá (:13) - do21:1 - je to jakoby "trůn nad vodami" - návrat ke Gn1:2.

20:12 - čteme o mrtvých

- tito lidé jsou vzkříšeni - Bůh soudí v těle to, co kdo v těle vykonal. Autor Zj to nijak nezdurazňuje, lidé jsou pro Boha duchovně mrtví stejně. Lidé stojí před Bohem, na krátký okamžik uvidí Boha, nebe, uvidí, o co přišli, co mohli mít.

Proběhne soud

- hovoří se tu o knihách - to jsou vlastně kritéria soudu - sr. Daniel7:10. Knihy - byly otevřeny (biblia) - sr. Daniel9:2. J12:48,5:45-46, Žd4:12 - soud bude podle Božího slova. Ř2:16 - soud je podle evangelia. Ž 119:160, Ř2:1-2 - soud bude podle pravdy (Boží slovo je pravda - J17:17). Ř14:23,10:17 - podle víry (vzniká z Božího slova Ř10:17). Podle těchto Písem se můžeme domnívat - že bude otevřena Bible - Boží slovo. Všechna Boží měřítka - kritéria soudu jsou zapsána v Bibli a dána člověku. Máme dáno, podle čeho budou lidi souzeni.

Je i druhá možnost

- že to jsou knihy skutků - Iz 65:6, Mal3:16, Zj20:12.

Další množina informací - "kniha života"

- buď je to záznam živých skutků, nebo je to Boží evidence duchovně živých osob - Ex 32:32-33, Ž 69:29, Lk10:20, Fp4:3, Zj3:5,13:8,17:8,20:12, 15,21:27, ?? (7x ve Zj). Tento soud koná-li se podle knihy skutků a knihy života, je to soud podle spravedlnosti a pole milosti.

20:13 - moře vydalo mrtvé

- způsob osudu těla po smrti nerozhoduje - Zj5:13. I lidé rozmetaní výbuchem, rozpuštění v kyselině - budou vzkříšeni a souzeni.

20:14 - vypadá to jako peklo bylo uvrženo do pekla

Buď ohnivé jezero není peklo, nebo peklo není peklo. Ohnivé jezero - místo definitivního a věčného trestu. Peklo (hádés) - záhrobí - místo zadržující duše mrtvých až do vzkříšení. Původně peklo - šlo o duše všech lidí - oddělené místo pro spravedlivé - místo odpočinku - Lk16:19-31, místo pro hříšníky - místo trápení. To platilo až do okamžiku Kristova vzkříšení - pak duše spravedlivých jsou u Pána, duše spravedlivých od té doby jdou přímo k Pánu, peklo drží už jenom duše hříšníků. Podle Písma můžeme soudit, že duše jsou při vědomí, poznávají se navzájem, jsou tam v trápení - Gn 42:38, Nu16:30-33, Dt 32:22, 2. Sam22:6, Ž 55:15, 116:3, Iz14:9, Lk16:19-31, Ef4:7-11. Trápení je zřejmě odstupňované - i svědomí je narušeno v různé míře - Lk12:46-48. Smrt a záhrobí jsou jednak prostor, říše (Zj1:18), jsou to také dva temní andělé - vládci této říše (Zj 6:8). Zde to není prostor - jsou to ti dva temní andělé, jejich úloha skončila - Iz 25:8, Ř5:12-21, 1. Kor15:26, 55. Jestliže někdo nebyl nelezán zapsán v knize života, bude uvržen do ohnivého jezera. Domnívám se, že hledání v knize života nebude pouhá formalita, protože během TK budou také umírat lidé - hříšníci i spravedliví. Tento soud může pro hříšníky znamenat pád do ohnivého jezera a pro spravedlivé to může znamenat nový Jeruzalém nebo novou Zemi.

Sedmá a poslední fáze budoucnosti dle knihy Zj

Dvacátá první kapitola

"manželka Beránkova", "nový Jeruzalém"

Dostáváme se k sedmé a poslední fázi budoucnosti dle knihy Zj. - "**manželka Beránkova**", "**nový Jeruzalém**" - od Zj21:1 až22:5. Fáze naprosté Boží vlády, definitivní stav, věčnost. "Věčnost" - tento pojem se v Bibli vyskytuje často, znamená nekonečné trvání. Bible (SZ) - uvažuje dosti konkrétně, spíše než abstraktní nekonečno vyjadřuje blíže neomezenou minulost nebo budoucnost. Tento neurčitý čas je naplněn konkrétními věcmi, událostmi - tvoří pojmovou jednotu. Věčnost může znamenat až svět - konkretizovaný věk. To je ve shodě s moderní fyzikou a filosofií, které učí, že čas a prostor existují v nedělitelné jednotě. Proto věčnost může označovat konkrétní delší čas - omezený ze souvislosti (třeba délkou lidského života). Rozhodující konkrétní náplní slova věk, věčnost - je Boží existence, způsob Božího bytí - On je věčný, to charakterizuje význam slova věčnost - Gn21:33, Ž 92, Iz 40:28, 57:15. Zatímco člověk je podřízen prostoru a času (vlastnostem hmoty), Bůh je prostoru a času nadřazen. V novém nebi a nové zemi zřejmě nepřestane existovat hmota (i když nemusí mít stejnou podobu jako dnes) - nový

Jeruzalém. Stejně tak i čas v nějaké podobě stále probíhá - i na věčnosti existují dny (21:25), měsíce (22:2) - věčnost není bezčasovost, spíš nadčasovost. * Opis pojmu věčný se na 3 místech Bible užilo pojmu tisíc generací - je to o Abrahamově smlouvě - Dt7:9, 1. Par16:15, Ž 105:8. Usuzují, že aby Pán Bůh mohl tuto smlouvu naplnit (nemluví marně), potřebuje k tomu více, než 1000 let milénia. Tisíc generací - může trvat 20 000 až 40 000 let - tak dlouho biblická historie netrvá. Podle Bible od stvoření do současnosti je asi 5 až 9 000 let, při doslovném výkladu. Abraham, kterého se to týká se narodil asi v roce 2161 př. n. l., vyšel 2086 vyšel z Cháran. Kdyby Bůh dnes dějiny světa po asi 150 až 160 generacích ukončil, tak by v TK musela nová generace lidí povstávat skoro každý rok - to je velmi nepravděpodobné. Naopak se zdá, že tempo života se v miléniu zvolní a lidský věk se prodlouží (vůči současnosti). Z toho vyvozují - v Bibli je pro mnoho skutečností zaslíbeno věčné trvání - i jiné smlouvy: Gn9:16 - smlouva s Noe, Ex 31:16 - sobota, Nu18:19 - oběť, 1. Par16:17 - Izraelské území, Jr 32:40 - Izraelský národ, Ez 37:26 - pokoj pro Izrael, Áronovo kněžství, Izraelské království. To se nemůže naplnit ani za 1 000 generací. Proto lidské dějiny přejdou z věku časnosti do věku věčnosti (věky věků), kde život bude pokračovat. Mt 25:46 - soud národů - pohanské národy přecházejí po Harmagedonu do TK jako do života věčného, i když víme, že přecházejí do TK. Usuzují dále (představa věčnosti): Jestliže dneska máme sklon představovat si věčnost v nebi jako konzervované svaté prázdno, nehybné a nehmotné vakuum - to je filozofie, Bible tyto kategorie nezná. Věčný život nám představuje jako něco plnokrevného, aktivního, něco neomezeného, svrchovaného, hmotného, časového, dějového - v jistotě, pokoji, harmonii, bez trápení, bez bolesti, beze smrti. Věčné setrvalé patření na Boha - může být přitažlivé pro mystiky, ale věčná služba Bohu podle Bible je nádherná a lákavá pro všechny typy - není to evangelium? To bude děj, pohyb, cíl, ne nuda.

21:1 - hovoříme o věcech, které jsou připraveny pro nás

- hledme na to jako dědicové - Země bude existovat dál, zřejmě i život na ní. Slovo "nové" (kainos) - znamená nový - spíše co do kvality, způsobu. "Mluvili novými jazyky" - mohly to být jazyky starobylé, ale objevovaly se znovu - byly jiné. Nový jako jiný. Jiné slovo (neos) znamená nový v čase, částečně se překrývají. Nebe i Země bude nové - tak, že bude jiné, bude se to lišit od toho starého, mohlo to existovat už předtím. Mohlo to být připraveno dávno, teď se to zjevuje - J14:2-3; nebo mohly být získány regenerací ze starého nebe a Země - Ř8:18-25, Ž1:10-12,12:26-28. 2. P3:7, 10- 12 - že jedním předělem věků byla potopa, druhým bude oheň - takový, až se nebesa rozloží (uvolní z vazby - prvky), ohněm se roztaví. "Rozloží" - (lió?) - rozložit, uvolnit, osvobodit - nemusí mít jen fyzikální, ale i duchovní význam (uvolnit z kletby) - v tom případě by Země byla uvolněna z kletby, zbavena důsledků - Zach14:11, Ř8:21-23, Zj22:3. Ta kletba, kterou mám zvlášť na mysli je v Gn3:14-19 - prokletí, které Bůh po pádu člověka uvalil na zem.

21:2 - "nový Jeruzalém"

- je připraven jako nevěsta ve svatební den - svatba právě proběhla (TK). NZ o novém Jeruzalému ví už dříve - může to dokládat (nemusí), že byl připraven předem - Gal4:26, Žd11:10, 16, Žd12:22,13:14, Zj3:12, možná J14:1-3, Iz 54:11-12. Je to skutečné město - význam je doslovný. Na tomto místě se odehraje: a) (k tomu se přikláním) vzkříšení svatých z TK přejdou do nového Jeruzaléma (nJ) a tam budou opět jako vzkříšení svatých na věky, národy na Zemi budou souzeny, Země bude zničena ohněm a národy, které tím soudem projdou (nemnoho), budou to národy na nové Zemi. Země bude obývaná lidmi, kteří se osvědčili během milénia. Takto TK vplyne přirozeně do věčnosti, pro Zemi bude ostrý předěl, ale pro lidi, kteří vešli do života věčného - pro ně věčnost zcela přirozeně bude pokračováním TK. b) analogie potopy a Noe (2. P). Vzkříšení svatých - přejdou do nJ, národy budou na Zemi, budou souzeni se Zemi, shoří s ní, do nové země a nového nebe nepřejdou. Vzkříšení svatých budou pak jedinými obyvateli nové země (zároveň obyvateli nJ). Podle dalšího textu Zj. a SZ míst se mi zdá, že Země i v této době bude obývaná - proto se přikláním k první variantě.

21:3 - "Boží stánek s lidmi"

- nJ je tu představen jako chrám (stánek) pro celou novou zemi a pro všechny lidi -21:16 - rozměry nJ - rozměry jsou udány jako pro krychli, krychle je tvar svatyně svatých. Boží služebníci jsou uvnitř - sr. Zj3:12. Musí to být chrám, kde může člověk na věky být, nic mu tam nebude scházet - jinak by to byly muka zazdít člověka do chrámu - bude to nejvyšší požehnání. Obraz takového chrámu je nastíněn v nJ. Na Zemi (varianta a)) - okolo něho jsou lidé, národy, které se nevzbouřili, jsou požehnáni Boží přítomností a žijí v přirozeném, neoslaveném stavu - jako asi Adam před pádem - lidstvo na Zemi znovu prožívá ráj, jak jej Pán Bůh zamýšlel. Boží služebníci uvnitř chrámu - nJ - prožívají něco více, než ráj na zemi. Je to něco, k čemu by nedošlo, kdyby Adam nepadl - ani oko nevidělo, ucho neslyšelo. Co bylo v ráji - víme z Písma, co bude v nJ - to nevíme. Tak úžasný je Pán Bůh.

"Oni budou lid Jeho"

- lid v jednotném čísle - soubor lidí, je zde varianta lid v množném čísle - více souborů lidí - je to lepší čtení tohoto textu - bude tam nejen lid (Izrael), ale bude to pro více lidí. Celý tento věk se v určitém smyslu podobá svatyni - nádvoří svatyně - nynější věk - věk oběti, krve, očišťování ve vodě. Svatyně - TK bych k tomu přirovnal - světlo

od svícnu - Boží známost, chléb - oddanost, požehnání, kadidlový oltář - uctívání. Svatyně svatých - jádro chrámu - místnost ve tvaru krychle - tam je Boží přítomnost - už žádná bohoslužba (kromě jediné), nebyl tam žádný (konec kazety č. 16) nábytek - kromě jednoho kusu - podklad pro Boží přítomnost - už žádné symboly, jen Boží přítomnost - to je tato věčnost, nJ. I lidské dějiny v Bibli mají strukturu chrámu.

21:4 - oproti TK je tady jasná odlišnost

- nebude smrt, bolest, kletba, první věci pominuly - nebude kletba Gn3:16-19, Iz 25:7-8, 65:16-19. Bude obnoven původní stav ráje - "hle, je to velmi dobré". Lidé budou žít, (možná) se budou množit, zaplňovat vesmír a ovládat ho - jak to bylo člověku původně určeno. S místem ani s prostředky k obživě nebudou problémy - protože Bůh stvořil vesmír tak veliký, že přesahuje každou představu. Jestliže vesmír expanduje - jaké problémy s místem. My si myslíme, že plníme Boží příkaz - naplňujte, ovládejte - to naše naplňování je velice chabé. Je příliš mnoho věcí, které nás (po Adamově pádu) hendikepují - příliš mnoho sil se vynakládá na něco jiného.

21:5-6 - "nové činím všechno"

- ozývají se v tom jakoby stvořitelské příkazy z Gn -místo rozkazovacího způsobu je tu oznamovací, je to řečeno jen jednou - stalo se - slova se naplnila. Varianta "stal jsem se alfou i omegou" - sr. Iz 44:6 - kdo zvítězí, dědičně obdrží, zdědí ty věci - dostat zdarma a trvale - Ř8:14-25, Gal3:29-4:19.

21:8 - nezíská je: zbabělci

- ti, kteří se stahují zpět (opak vítěze). Podle Žd10:39 to vede k záhubě. Zbabělci jsou také ti, kdo si nechtějí pálit prsty - neangažovaní - Mt10:28-33, Lk12:4-9, Zj2:10, 2. Tim1:7. Nevěrní (nevěřící) - Mt16:16, J3:18, taky ten, kdo odejde od Pána - Žd10:26-31. Ohavní (zohavení) - duchovně - ohavnost je hřích velkého stupně. Vrazi, smilníci, toxikomani (už jsme si to vysvětlovali) a modláři - další ze seznamu. Všichni lháři - satan (J8:44), lež je především duchovní omyl, blud, svod - tito všichni jsou zavrženi - být odhozen (do ohnivého jezera). Těchto 8 Božích rozsudků - v protikladu k 8 blahoslavenstvím Pána Ježíše (Mt5:3-10).

21:9 - anděl odnáší Jana na vysokou horu

(v17:3 na poušť).

21:10 - Jan je tam jako pozorovatel

- je v podobné situaci jako Mojžíš - prohlíží si to, co je připraveno pro Boží lid (Dt 32:49). Ez 38 a 39 - Jeruzalém v TK leží na vysoké hoře (už jsme si říkali) . Mezi Jeruzalémem a jeruzalémským chrámem v TK a mezi nJ je určitá podoba (i rozdíl Ez 40 až 48).

21:11 - "průzračný jaspis"

- znamená to Boží charakter - Zj4:3. S tím křišťálem souvisí čistota - Zj4:6,22:1, Iz 60:1 n, Ez 43:2.

21:12-13 - čteme o východu slunce

- snad je to dokladem, že Slunce bude existovat dál, pouze bude zastíněno nJ, svatí, kteří budou žít uvnitř, Slunce nebudou vůbec potřebovat - sr. :23, 25,22:5. Čteme tu o branách - Ez 48:30-35.

21:14 - dvanáct základů

- jsou apoštolé. Sr. Ef2:20. V této souvislosti vidíme, že jména izraelských kmenů a jména apoštolů Beránkových na jedné stavbě pohromadě ukazují na jednotu Božího lidu - není správné úplně trhat od sebe Izrael a církve, v současné době jsou rozdělené, ale není v Božím záměru, aby byly dva Boží lidy, On zamýšlel jednotu. Nevěsta - nJ - není to církve - je to Boží lid, svatí všech věků. Číslovka 12 - označuje Boží lid - i SZ i NZ - označuje jeho velikost a úplnost. Základy města - můžeme usuzovat, že město je situováno na Zemi, půdě - ne ve vzduchu - brány by pak neměly smysl -město sestupuje (:2, 10) - asi až na zem. Také :24, 26 - do nJ bude ze země skutečný přístup. Je vyslán anděl, aby to město změřil - zde je měřen už připravený Boží příbytek, který je hotový a úplný, všechno je připraveno, všechno je dokonalé (kolaudace) - také Ez 40:3, 5, 41:, 43:, 48:, Zach 1. Změřil ho a jedna strana byla vždy 12 000 stadií - jsou různé tyto míry - zhruba to dává něco přes 2 200 km (2 361 až 1 968). Město je čtverhranné, 2 200x 2 200 = skoro 5 miliard km čtverečních - o něco větší plocha než Indie, menší než Austrálie. To je plocha jedné strany. Jako krychle tam prý bude místo pro 260 miliard lidí - někdo to počítal. Místa tam bude dost. Na nové Zemi (může být větší, než nynější) nebudou oceány a moře, menší vodní plochy asi zůstanou - bude tam dost místa. 144 loket - zeď - asi 65 až 70 m - "je to míra lidská, jež je andělská" - sr. Ez 40:5 (43:13) - loket anděla je asi o 1/7 delší (loket člověka a dlaň), Mt22:30 - po vzkříšení jsou lidé jako andělé, pak je lidský loket jako andělský loket. Pak by zeď byla asi 75 m.

21:18 - zed' je jako jaspis

- ale není průzračná; město je průzračné - takový materiál neznáme - je skrze ně vidět, obecnství obyvatel není narušováno překážkami, propouští světlo - Bůh v něm září, že zastíní slunce. Tvar města - dvě představy: a) bud' je to jehlan (já si to nemyslím), město potom by připomínalo obrovskou pyramidu s Bohem na vrcholu - asi vykladači kvůli zdi - zed' okolo má v případě pyramidy zřejmý smysl a nesplývá s tělesem jako u krychle, b) krychle - jako svatyně svatých (sr. :3) - tam se představuje nJ. Zed': a) ke chrámu i stánku náleží zed' jako důležitá součást - důležitý duchovní význam, b) není psáno, že zed' splývá s tělesem krychle - anděl měřil obvod města, proto obvod zdi je větší, c) i kdyby zed' prostorově splývala s krychlí, nesplývala by opticky - město má být průzračné, zed' nikoli. Tím by zřetelně oddělovala prostor města od jeho okolí - z důvodů duchovních nebo z přirozených důvodů - aby měli obyvatelé přizemí stejné soukromí před vnějškem jako obyvatelé vyšších pater. d) (moc se mi to nezdá) základna města nemusí spočívat přímo na zemi, ale na horním okraji zdi.

21:19-20 - základy zdi zčásti (drahokamy) připomínají náprstník velekněze

(Ex 28:17-21, 39:10-14) - shoduje se to ze 2/3, u zbytku je shoda nejistá, ale možná. Sr. Ez 28:13 - tam se to říká o nebi, Iz 54:11-12 - zde se to říká o nJ. Je zajímavý doklad tradice - Tobiáš 13:17 v tomto směru - milé a potěšující, ale ne inspirovaný text.

21:21 - zlato je průzračné jako sklo

- mluví se tu o jedné ulici (třída, náměstí) - asi půjde o společný shromažďovací prostor - možná jako obrovské ulice, plochy, která vede k Božímu trůnu - na takové ploše s křišťálovou podlahou se odbývala (už dříve) nebeské bohoslužba.

21:22 - Boží a Kristova přítomnost je tím chrámem

- tato přítomnost vyplňuje celý nJ - je chrám (3:12). Tento stav, kdy je a není chrám - tomu stavu je křesťanství teď blíže než židovství - není ani myšlenkově na žádný chrám vázáno - sr. J4:21, 23-24 - text o pravé bohoslužbě. Bůh sám je tím chrámem, Boží přítomnost dělá z nJ chrámové místo.

21:23 - sr. :25,22:5, Iz 60:19-20 - Boží a Kristova přítomnost je světlo místo slunce

- podobně jako na samém počátku stvoření, kdy nejprve Bůh stvořil světlo - Gn1:3-5, potom teprve 1:14-19 Slunce, Měsíc a hvězdy - nepodobá se to evolučnímu modelu stvoření světa. Je zajímavé, že pisatel dokázal odlišit v tomto textu světlo (jako fyzikální jev) od přirozených zdrojů světla. Vrací nás to na počátek, kdy světlem byl Bůh sám. Hovoří se zde o novém nebi - Slunce asi bude svítit alespoň na odvrácenou stranu Země. Poznámka: dnešní věk má rád abstraktní významy a konkrétním formulacím v Bibli rád přičítá obrazný smysl: Ježíš je světlo - doslovné, fyzické, které nahradí Slunce. Možná se jednou ukáže, že mnohem více dnes chápaných abstraktních pojmů bude platit zcela doslovně. Třeba "chodit ve světle". Vztah národů na Zemi k nJ -21:24 - naplněné proctví Iz 60:2-3 n, 66:10-14 - částečně se naplní už v TK.

21:25 - "otevřené brány"

- předpokládají vcházení a vycházení - musí být kdo by chodil a kam by chodil - sr. Iz 60:11. Boží světlo znamená stálý den - mají ho svatí, vzkříšení (oslavená těla, je to pro ně dobré). Zj4:8,7:15 - ještě tam není o tom ani zmínka, hovoří se o dnech a o nocích.

21:26 - sr. :Iz 60:5-7, 15-18, 66:10-14

21:27 - "Beránkova kniha života"

- Ježíš je skutečně jediný a nezastupitelný prostředník pro všechny. Všichni živí, kteří tam budou - protože je Beránek zná, jsou v Jeho knize života - i zde platí, že Ježíš Kristus je jediný a nezastupitelný prostředník pro všechny, k Bohu se nedá dostat jinudy. Na Zemi budou žít národy, ty národy budou mít vůdce - ti budou chodit uctívat Boha do nJ - pro ně je to chrám, brány nJ se nebudou zavírat po celý věčný den tohoto města - asi tam bude stále provoz. Věčnost není nuda, je smysluplná, cílevědomá a radostná činnost, je tu děj, také pokoj.

22:1 - "živá voda"

- něco jako chrám v TK, Ez 47:1-12, Joel3:18, Zach14:8, Gn2:10, Zj 7:17, Ž 36:9-10

22:2 - "ovoce života"

- jako chrám v TK, Ez 47:12, Gn2:9,3:22, 24 - můžeme tu spatřovat větší hojnost než v ráji, TK - místo pramene - řeka, místo řeky - řeka života, místo stromu - možná celé stromoví (slovo xylón může znamenat stromy, stromoví). Bůh vodu a ovoce poskytuje pro obnovování přerozeného věčného života a zdraví - sr. Zj2:7,22:14. Tímto způsobem má lidstvo opět přístup ke stromu života - jako v Edenu před pádem. Celá historie lidstva mezi těmito body - dějiny hříchu a spasení - proto, že si člověk místo ovoce života vybral ovoce poznání. Všechno by mohlo být úplně jinak, člověk mohl být jiný, kdyby si tehdy zvolil život místo poznání. Já tu stojím jako typické dítě své rasy - kolik dní a nocí, bolesti, jsem strávil nad tím, abych poznal knihu Zjevení, možná by to šlo i jinak. Historie opsala kruh a vrací se do výchozího bodu - historie poznání končí a začíná historie života. Snažme se získávat život místo poznání - má to budoucnost.

22:3 - je zrušena poslední kletba

- Boží zlořečenství z ráje - Gn3:14-19. (Zach14:11). To znamenalo víc, než prisouzení bolesti, smrti a existenčního boje - podle Ř8:19-23 měla tato kletba dopad na celé stvoření - sténá a těší se, až přijde vysvobození - boj, námaha, zánik a zmar, rozklad - celý hmotný svět je sevřen zákonem narůstání chaosu, rozpadu, porušení, opotřebování, stárnutí, sevřen univerzálním zákonem růstu entropie - míry neuspořádanosti. Všechno, co není zvláštním úsilím udržováno, tak samovolně propadá zkáze, zmaru, opotřebování. Svět, kde by byla entropie konstantní - by byl neuvěřitelně krásný - nic by se neopotřebovávalo samo od sebe, nic by nestárlo. Zde má Bůh obecnství s člověkem jako v ráji.

22:4 - služebníci budou vidět Jeho tvář

- sr. Ž17:15, Mt5:8, 1. Kor13:12, 1. J3:2, Žd12:14, Iz6:5 - podle těchto míst si klasická teologie vybírá náplň pro věčný život v nebi - totiž patření na Boha. Věčné patření na Boha je skutečně náplní bohoslužby a obecnství s Bohem. Zároveň celkový obraz věčného života a nebeského prostředí je pestrý a mnohotvarý - i když se o tom píše lidskými slovy. Patření na Boha je asi to nejvyšší, nejdůležitější, ale kdo si opravdu dovede představit, co to všechno znamená.

22:5 - Zj. začíná králi a kněžími

-1:6, nyní jimi také končí - definitivní a nezvratný stav - na věk věčnosti. Tím se končí závazné a všeobecné zjevení budoucnosti.

Několik slov na závěr:

22:6-7 - "dovětek"

22:6 - "Pán Bůh duchů proroků"

- parafráze - "aby církev měla závazné, inspirované a ucelené proroctví o budoucnosti" - protože podle Písma a tohoto proroctví se mají rozsuzovat individuální proroctví v církvi. Bůh to dal vědět, abychom měli Písmo k rozsuzování - aby mohl dávat i osobní proroctví. Lze očekávat, že taková slova přijdou - čím víc se poslední doba nachyluje. My máme dobře znát Písma, abychom mohli spolehlivě rozsuzovat.

22:7 - sr.1:3,22:9 - slova knihy Zjevení se mají poslouchat

- je to morální závazek - má to mít vliv na smýšlení, chování. "Přijdu rychle" - to je zdroj naší naděje - ta má být taková, aby byla vidět - aby se lidé ptali -3:11,22:12, 20.

Závěr - Zj 22:8-21

Dvacátá druhá kapitola

22:10 - Zj. není zapečetěna - mimo10:4

- protože ta doba je už blízko, až se začne naplňovat, je důležité, aby křesťané tomu rozuměli a věděli to, že jí rozumí. Ovšem - ta slova "nezapečetěj" - tu stála ve všech dobách církve, vždycky platila - vždycky ta kniha měla co říct. To jsou meze striktně futuristického výkladu. Pozoruj, že čím více se blíží příchod Pána Ježíše, tím více vzrůstá porozumění knize Zjevení v Boží církvi. Tohle pro mne bylo povzbuzením, abych se do toho odvážil. I když můj výklad nemusí být konečný. Pán Bůh bude jistě otvírat dál, zjevovat nové věci, takže na konec mohu jen zacpat ústa a poslouchat dobře, co Duch Svatý říká. Pokud mi dal Pán Bůh milost, abych aspoň zčásti bylo pravdivé, co říkám.

22:11 - "ještě" (éti) - znamená buď zvýšení stupně nebo určité prodloužení doby

- význam je: kdo to činí, ať tak činí dále, nebo ať tak činí ještě víc - sr. Ez3:27, Daniel12:10

22:12 - Pán Bůh odplatí každému podle skutků

- sr. Iz 40:10 - odplatí podle skutků! - potvrzuje to SZ i NZ. Ž 28:4, 62:13, Jr17:10 atd., Mt16:27, J5:29, 2. Kor5:10, Zj2:23 - stále to platí. Podle skutků, praxe, skutečnosti, ne podle učení (dovolím si lehké kacířství). Člověk může mít nedokonalé učení a žít svatý život - jsem o tom přesvědčen. Také člověk může mít známost jako apoštol Pavel a jít do pekla. Pán Bůh nebude soudit podle vyznání - když někdo hřeší, pozitivní vyznání mu nepomůže, ani příslušnost k církvi (charismaticům). Pán Bůh soudí podle skutečnosti, není přijímač osob - podle skutků.

22:14 - "kdo činí jeho přikázání" - druhá verze "perou svá roucha"

- v tom zaznává i Zj 7:14.

22:15 - čteme o psech

- podle Dt 23:18 (E :19) to jsou možná homosexuálové nebo sodomité. V nápise na chrámu Istar v Larnaku se jedna skupina skupina služebníků nazývá "psi", podobně i u Feničanů. Ovšem odtud se pojmenování rozšířilo i na pohany a nevěřící - v tomto významu i Ježíš to učívá v Mt7:6, zjevně o tom hovoří v Mt15:26 a Mr7:27 - hovoří o psech, psících - Pán na tom místě neuráží, používá zdobněliny - štěně, pejsek. Zřetelně ale vymezuje rozdíl mezi Božím lidem a pohany. To říkám, i když v NZ řečtině se zdobnělina používá častěji a poněkud poklesla na významu - toho jsem si vědom, přesto jsem přesvědčen, že tento význam tady je. Dále v NZ se toho slova používá pro lidi mimo - venku - Fil3:2, 2. P2:22 - hříšníci jako protiklad ke svatým, dokonce nepřátelé. "Čarodějníci" - aktualizovaný význam asi toxikomani, čarodějníci taky. "Poslal jsem svého anděla" - sr. Zj1:1,22:8 - má se o tom svědčit po sborech, kniha Zj. se má kázat - Písmo popírá, že by se kniha Zj. neměla dávat k dispozici, je odpečetěná, má se o tom kázat, svědčit o sborech. "Kořen a potomek Davidův" - sr. Zj5:5 - kořen Davidův - původce Davida krále - Bůh. Potomek Davidův - dědic - člověk. Neříkám tu máme postavu Pána Ježíše zjevenou jako Bůh a jako člověk. Ovšem musím říci, že někteří vykladači přisuzují slovu "kořen" (šoreš - Iz11:10, 53:2) mimořádný význam "výhonek". Myslím, že ale není nutno se od obvyklého významu kořen odchylovat. Mimochodem i v řečtině znamená kořen (kmen, původ), obrazně to znamená rodina. "Jasná hvězda jitřní" - říká Pán Ježíš o sobě - sr. Nu 24:17 (Balaámovo proroctví), Zj2:28. Pán Ježíš je Jitřenka - protože začíná další (věčný) den.

22:17 - "darmo"

- darem, zadarmo. Přijď, přijď - E překlad správně.

22:18-19 - velmi vážné varování

- před překroucením nebo pozměněním smyslu textu. Zjevení je nesmírně důležité, na tomto místě to platí pro celou Bibli. Podobná místa - Dt4:2,12:32 (E13:1), Př 30:6, Mt5:19 - ke SZ, Gal1:8-9, místo zde. Bible se zde korunuje a uzavírá - závěr celého zjeveného a závazného Božího slova. Správně E - "ze stromu života" - narážka na22:14,2:7, (???21:24-25,22:2) .

22:20 - Pán Ježíš svědčí

- "ano, přijdu brzo" - to platí. Závěr nám ukazuje, že je to dopis - dopisový závěr - dopis pro všechny církve - jako dopisy apoštola Pavla, Petra - jsou určeny také nám. Apoštol Pavel jasně říká, že je to napsáno pro nás tohle všechno, i to, co je v SZ. Přímo je to určeno novozákonní křesťanské obci. Stejný případ je kniha Zjevení - je to dopis určený novozákonní křesťanské obci, patří nám, je pro nás.

Dovětek

To je asi konec - trvalo mi to cca 4,5 měsíce (plán byl 2), z toho jsem asi 6 týdnů na tom téměř nepracoval. Vzal jsem z té práce velkou posilu, když mi bylo zle. Jasněji teď vidím konce svatých, hříšníků. Orientuji se v textu - symbolické a opravdové významy, časový děj. Některá místa se mi ozřejmila, u některých, přes výklad je nevidím tak úplně jednoznačně. Bylo asi velmi sysifovské to vypracovat (J.H.) - je to úžasné dílo. Je mi líto všech míst, kde jsem nezachytil třeba správně odkaz, kde jsem napsal něco nesrozumitelně. Asi to bude dost práce pro jazykovou korekturu, ta bude asi dost složitá - najít ty místa na kazetách. Ještě se pokusím čtením po sobě na něco takového přijít. Kéž je tahle moje (drobná) práce k užítku (alespoň někomu). Ahoj. M.F.

Podrobný obsah

STRUČNÝ OBSAH	2
ÚVOD	5
Doba sepsání knihy - 2 názory	5
DRUHY VÝKLADŮ - INTERPRETAČNÍ ŠKOLY	5
<i>Symbolický výklad</i>	5
<i>Préteristický výklad</i>	5
<i>Historizující výklad</i>	5
<i>Archeologický výklad</i>	6
<i>Futuristický výklad</i>	6
HLEDISKO MILÉNIA	6
<i>Amileniální výklad</i>	6
<i>Postmileniální výklad</i>	6
<i>Premileniální výklad</i>	6
<i>Dispencionalní premilenialismus</i>	6
VZTAH K VYTRŽENÍ A K SOUŽENÍ	7
<i>Vytržení</i>	7
<i>Soužení (tribulace)</i>	7
<i>Pretribulacionistický směr</i>	7
<i>Posttribulacionistický směr</i>	7
<i>Tribulacionistický (intratribulacionistický) směr</i>	7
PŘIJATÉ PRINCIPY VÝKLADU	8
<i>Jak vykládat text</i>	8
Slovní význam (nejdůležitější)	8
Doslovný, obrazný, symbolický smysl	8
Metafora	8
Metonymie	8
Synekdocha	8
Nadsázka	8
<i>Symbolický smysl významu</i>	8
Symbol	8
Předobrazný význam	9
Odvozený význam	9
Přenesený význam	9
<i>Pravidla pro rozpoznání významů - šíře výkladu - text, kontext, relace</i>	9
Text	9
Relace	9
<i>Zásady výkladu</i>	9
Předobrazný význam	9
Obrazný smysl	9
Obrazný výklad	9
<i>Výklad proroctví - dvě pověry</i>	10
První	10
Druhá	10
PRVNÍ KAPITOLA	10
První část	10
Druhá část	11
Zjevení je dopisem	11
Prorocké téma	11
Od 9. verše je začátek vyprávění	11
Účel zázitku	11
1:12. a 20. - zjevený symbol lampy	11
1:13.-16. - popis Pána Ježíše	11
1:18. - hle - já jsem živý	11
1:19. - klíčem k základnímu pochopení knihy Zjevení	11
1:20. - tajemství	12
DNES PROBEREME DRUHOU A TŘETÍ KAPITOLU	12
<i>Několik upozornění (7)</i>	12
<i>Struktura jednotlivých poselství</i>	13
2:1-7 - Efezská církev	13

2:8-11 - Smyrna	13
2:12-17 - Pergamon	14
2:18-29 - Tyatira	14
3:1-6 - Sardy	14
3:7-13 - Filadelfia	14
3:14-22 - Laodicea	15
NYNÍ NEJROZSÁHLEJŠÍ DÍL - OD 4. KAPITOLY DO 22:5.	15
ČTVRTÁ KAPITOLA	15
4:1 - Otevřené dveře	15
4:2 - "byl jsem u vytržení ducha"	15
4:3 - duha	16
4:4 - 24 starců	16
4:5 - blesky, hlasy a hromy (BHH)	16
PÁTÁ KAPITOLA	16
5:5 - lampy	16
5:6-8 - čtyři živé bytosti (tvorové)	16
5:9-10 - vykoupil jsi Bohu	16
5:1 - "svítek popsany uvnitř i vně"	17
5:2 - "anděl silný"	17
5:5-6 - "lev a beránek"	17
KDYŽ JSEM BÁDAL V BUDOUCNOSTI - ROZČLENILA SE MI DO 7 FÁZÍ	17
<i>Pečeti</i>	17
<i>Troubení</i>	17
Tři svátky	18
Velikonoce	18
Letnice	18
Svátek stánků	18
Podobnosti	18
Bydlení ve stanech	18
Dožínky a vinobraní	18
Účelem troubení	18
Mt 24:21, 29 - soužení, velké soužení	18
Misky	18
PRVNÍ FÁZE DĚJIN LIDSTVA	19
ŠESTÁ KAPITOLA	19
<i>První pečeť</i> - Zj 6:1-2	19
Koně	19
<i>Druhá pečeť</i> - Zj 6:3-4	19
<i>Třetí pečeť</i> - Zj 6:5-6	19
Měrice	19
<i>Čtvrtá pečeť</i> - Zj 6:7-8	20
Čtyři položky	20
<i>Pátá pečeť</i> - Zj 6:9-11	20
<i>Šestá pečeť</i> - Zj 6:12-17	20
a) "Varování světu"	21
Zemětřesení	21
Černé slunce	21
Krvavý měsíc, padající hvězdy	21
Svinuté nebe	21
Pohyb hor a ostrovů	21
Lidstvo	21
SEDMÁ KAPITOLA	21
b) "Příprava Izraele"	21
c) "Poslední mučedníci z církve"	22
<i>Kratší opakování</i>	22
<i>Šestá pečeť</i> - Zj 6:12 až 7:17	23
OSMÁ KAPITOLA	23
<i>Šestá pečeť</i> - 8.kapitola	23
Porodní příznaky	23
DRUHÁ FÁZE DĚJIN LIDSTVA - PŘÍPRAVA CÍRKVE, 7 TROUBENÍ, 8:2 AŽ 12:12	24
8:2-6 - čas konce začíná bohoslužbou v nebi	24
<i>První troubení</i> 8:7	24

<i>Druhé troubení 8:8-9</i>	24
<i>Třetí troubení 8:10-11</i>	24
<i>Čtvrté troubení 8:12</i>	24
DEVÁTÁ KAPITOLA	25
<i>Páté troubení - 1.bída 9:1</i>	25
1.bída - kobylky - trápení lidí, kteří nemají Boží pečeť.....	25
<i>Šesté troubení - 2.bída 9:13 - končí až v 11:14</i>	25
9:13-19 - dvěstěmilionová armáda.....	25
Modlářství a okultismus.....	25
Celkový dopad těch 6 troubení na lidstvo.....	26
DESÁTÁ KAPITOLA.....	26
10:1 - "Anděl mocný".....	26
"Duha".....	26
"Oblak".....	26
"Tvář jako slunce".....	26
"Knižka otevřená".....	26
10:3 - "řval jako lev".....	26
10:4 - "zapečet".....	26
10:5 - "pozvedl ruku".....	27
10:6 - sekvence moře, země, nebe, země, moře.....	27
Pojem "čas" - "chronos".....	27
11:2 a 13:5 - "42 měsíců".....	27
11:2, 3 - podle mého názoru mohou popisovat stejných 3,5 roku.....	27
12:6, 14,13:5 - zde se asi popisuje jiné období - jiných 3,5 roku.....	27
10:7 - "tajemství Boží".....	28
10:8-10 - "sníst knihu".....	28
10:11 - "o lidech, národech, jazycích".....	28
JEDENÁCTÁ KAPITOLA	28
11:1 - "měření chrámu".....	28
Předmileniální chrám.....	28
Duchovní chrám - církev.....	28
11:3 - "dva svědkové".....	29
11:4 - "dvě olivy".....	29
11:5-6 - dále o dvou svědcích - "oheň na ty nepřátele".....	29
11:7 - svědkové zemřeli.....	29
11:7 - "šelma".....	29
11:8 - "Sodoma".....	30
11:9-12 - "nedovolili je pohřbít".....	30
11:13 - "zemětřesení".....	30
<i>Sedmé troubení - 3.bída 11:15</i>	30
11:15 - "království světa (vesmíru) se stalo královstvím našeho Pána a Jeho Krista a bude kralovat na věky věků".....	30
11:16-19 - ohlas, jaký toto prohlášení má v nebeské bohoslužbě.....	30
11:17 - bohoslužba díkůvzdání.....	30
11:17 - "Bože, který jsi a který jsi byl".....	30
11:18 - "hněv".....	30
"Odměna" - odplata - tři skupiny lidí.....	30
11:19 - "chrám v nebi".....	30
DVANÁCTÁ KAPITOLA	31
12:1 - "znamení".....	31
12:2 - "Těhotná žena, rodící žena".....	31
"Porod a rodící žena".....	31
12:3 - "velký rudý drak".....	31
"Sedm korunovaných hlav a deset rohů".....	32
"Div se ukázal v nebi".....	32
12:4 - "drak strhl třetinu hvězd".....	32
12:5 - "porodila syna pacholíka".....	32
Další názor - že jde o Krista.....	32
Syn, muž - je církev.....	32
Křesťané.....	32
Syn má "pást všechny národy".....	32
"Vytržen jest" - syn.....	33
Nejrozšířenější výklad - pretribulacionistický.....	33
Můj výklad se na tato místa dívá takto.....	33
Výhoda nejrozšířenějšího výkladu.....	33
Můj výklad.....	33

12:6 (?) - vysvětlující vsuvka	34
12:7 - "Michal"	34
12:8 - satan nezvítězil.....	34
12:9 - bezprostřední důsledek této prohry.....	34
12:10 - teď nastalo spasení a moc	34
12:12 - "veselte se nebesa kdo v nich stanujete".....	34
12:11 - "bratři zvítězili nad ním".....	34
12:12 - velmi důležitý verš.....	35
TŘETÍ FÁZE DĚJIN LIDSTVA.....	35
"hněv"	35
12:13 - satan pronásleduje Izrael.....	35
12:14 - "ženě jsou dána obě křídla velikého orla".....	35
12:15 - satan vypouští proti ženě vodu (řeku).....	36
12:16 - stane se to, co už jednou	36
12:17 - satan se zaměřil na "zbylé, ostatní, zanechané".....	36
12:18 (patří více ke 13. kapitole)	36
TŘINÁCTÁ KAPITOLA	36
13:1 Šelma(antikrist) vystupuje z moře	36
"Jména rouhání na hlavách".....	37
13:2 - šelmy (zvířata) - bývají symboly králů	37
"Drak jí dal"	37
13:3 - jedna hlava šelmy byla raněná na smrt	37
13:4 - bude to mít obrovský ohlas	37
13:5 - "veliké věci a rouhání".....	37
13:6 - Antikrist se rouhal nejen Bohu	38
13:7 - Antikrist úspěšně pronásleduje Boží lid	38
13:8 - Ale je tu ještě vyšší autorita.....	38
13:9-10 - Boží pravidla pro toto období	38
13:9 - chybí "co Duch praví církvím, kdo má uši k slyšení, slyš"	38
13:10 - "kdo má být zajat, bude zajat, kdo má být zabit, bude zabit"	38
13:11 - o falešném prorokovi (až :18).....	39
13:12-15 - falešný prorok zastává výkonný úřad Antikristovy pravomoci.....	39
13:16-17 - falešný prorok váže civilizované živobytí na kult Antikrista.....	39
13:18 - "počet (číslo) jména".....	39
V 14.-16.KAPITOLE JE BOŽÍ ODPOVĚĎ NA ANTIKRISTA A FALEŠNĚHO PROROKA.	40
ČTRNÁCTÁ KAPITOLA	40
14:1-13 - "svědectví".....	40
14:1-5 - svědectví 144000	40
14:1 - pečeť je Jeho jméno (Beránka) a jméno Jeho Otce, napsané na čelech.....	40
14:2 a 3 - to, co Jan nejprve slyšel, byl hlas z nebe	40
14:4-5 - 144000 - jsou živým obrazem Krista.....	41
14:6-12 - poselství 3 andělů.....	41
14:6 - zde poprvé přináší evangelium anděl v Písmu.....	41
14:7 - bát se Boha, Bohu náleží sláva	41
14:12 - klanět se Bohu, oddělit se do Babylónu, neuctívat Antikrista	41
14:13 - zde je druhé blahoslavenství ve Zj. (1. bylo 1:3.).....	41
13. A 14. KAPITOLA POPISUJÍ CO SE BUDE ODEHRÁVAT NA SVĚTĚ PO VZKŘÍŠENÍ KŘESŤANŮ A VYTRŽENÍ CÍRKVE.....	41
14:14 - začíná zde oddíl "sklizeň"	42
14:14 - "Syn člověka".....	42
14:15 - hovoří se zde o žni - "žeň"	42
14:17-20 - <i>Druhá část - ne všichni mrtví jsou mučedníci, i hřích má své oběti.</i>	42
14:18 - na pokyn "anděla ohně"	42
14:19-20 - tyto lidé posléze skončí ve velikém lisu (ne jezero) Božího hněvu	42
PATNÁCTÁ KAPITOLA	43
15:1 - připraveno je sedm ran.....	43
15:2 - "Skleněné moře"	43
15:4 - tato píseň odráží výzvu evangelia ve Zj14:7	43
15:5 - "chrám v nebi" - 12 x ve Zj.....	43
15:6 - vylévání posledních ran na svět.....	43
15:7 - "víno hněvu Božího"	43
15:8 - "chrám byl naplněn dýmem"	43
ŠESTNÁCTÁ KAPITOLA	43
1. miska - 16:2	43
2.miska hněvu - 16:3.....	43

3. miska hněvu - 16:4.....	43
4. miska hněvu - 16:8-9	44
16:9 - "rouhali se a nečinili pokání"	44
5. miska - 16:10-11	44
16:11 - stále měli vředy	44
6. miska hněvu - "shromažďování proti Izraeli" - 16:12-16.....	44
16:14 - "králové zemští"	44
16:15 - "aj přicházím jako zloděj"	44
16:16 - "Harmagedon"	44
16:16 - nehovoří se zde o žádné bitvě	45
7. miska - 16.17-24	45
16:17 - "stalo se" - "hotovo"	45
16:18 - "BHH"	45
16.19 - kdo byl souzen	45
"Ostrovy a hory"	45
"Řeka z chrámu"	45
16:21 - "kroupy jako centněř"	46
SEDMNÁCTÁ KAPITOLA	46
"odsouzení nevěstky"	46
17:1 - "pojď, ukážu ti nevěstku"	46
17:1 - "sedí na vodách"	46
17:2 - "smilnění"	46
17:3 - "poušť"	46
17:4 - "nevěstka purpurová, šarlatová, ozdobená"	46
17:5 - "na čele napsáno jméno"	46
"Nevěstka"	46
17:7 - začíná výklad vidění - "7 hlav a deset rohů"	47
17:8 - vystupuje z propasti (11:7)	47
17:9-14 - 7 králů, 5 jich padlo, 1 trvá, 1 má přijít	47
"Nevěstka"	48
17:15 - "lidé, zástupy, jazyky, národy"	48
17:18 - nevěstka ovládá státy světa	48
"Sedí na šelmě"	48
17:16 - nejprve bude (celá 17. kap.) nevěstka nad Antikristem (a 7 králů, hor)	48
17:17 - ironická slovní hříčka	48
17:18 - situace v prvním období nevěstka	48
OSMNÁCTÁ KAPITOLA	48
18:1 - "viděl jsem jiného (takového) anděla"	48
18:3 - o lidech, kteří se podílejí na hříších Babylóna	49
18:5 - "jeho hříchy dosáhly až k nebi"	49
18:6-7 - Jr 50:15, 51:24 - Pán Bůh je spravedlivý	49
18:8 - tyhle věci se stanou v jeden den	49
"Pán Bůh, který je odsoudil"	49
18:9 - dosti se to podobá oplakávání Týru	50
18:10 - králové stanou zdaleka	50
18:11 - obchodníci	50
18:12-14 - "účetní soupis škod"	50
18:17-19 - reakce námořních dopravců	50
"Dým jeho požáru uvidí králové a námořníci"	50
18:20 - další z mnoha kontrastů ve Zj	50
18:21-24 - proroctví druhého anděla	50
"Anděl mocný"	50
18:23b-24 - proč byl Babylón odsouzen	51
V DEVATENÁCTÉ KAPITOLE TO NASTÁVÁ	51
19.kap. do 10.verše - "příprava svatby Beránkovy"	51
19:1 - "Haleluja"	51
19:2 - ozvěna slov oltáře	51
19:3 - slovo ze 14:11, také Iz 34:10 - Boží soud nad Edómem	51
19:4-6 - andělé i lidé se klaní a uctívají Boha	51
19:7 - Ž 118:24 paralelní místo, čte se o svátku stánků	51
19:9 - jde o svatební hostina	51
19:8 - nevěsta se měla pro obřad co nejlépe ozdobit	52
19:9 - hovoří asi stále s andělem	52
19:10 - "vždyť svědectví Kristovo je duch proroctví"	52
Svědectví Kristovo	52
19:11-20:3 - "druhý příchod Kristův"	52
19:11 - otevřelo se nebe, scéna se přemísťuje na Zem	53

19:12 - "množství korun"	53
19:13 - "plášť prosáklý krví"	53
19:14 - Ježíš Kristus nepřichází sám	53
19:16 - "má na plášti a na stehně napsáno jméno"	53
19:17-18 - "anděl stojící ve slunci"	53
Další úsek si nazveme "svolávání ptáků"	53
19:19 - svatopisec nejprve představil jednu bojující stranu	54
19:20-20:3 "porážka nepřítele"	54
19:20 - Antikrist a falešný prorok jsou zajati a zaživa hozeni do ohnivého jezera.....	54
a) "Ohnivě jezero"	54
b) "spalovna"	54
c) Bylo tam také Jidášovo "pole krve"	54
19:21 - jsou zlikvidovány nepřátelské armády	55
PÁTÁ FÁZE DĚJIN LIDSTVA	55
DVACÁTÁ KAPITOLA.....	55
"svatba Beránkova"	55
20:2-7 - v každém verši se opakuje (6x) "tisíc let"	55
Stará křesťanská tradice	55
Tisícileté království.....	56
TK - je Boží vláda na Zemi	56
Budou se zachovávat i svátky	56
Z chrámu poteče řeka až do Mrtvého moře	56
Jeruzalém se stane světovým centrem	56
Židé budou misionáři a kněží.....	56
20:4 - "viděl jsem trůny"	57
"Viděl jsem trůny a duše popravených - ožili a kralovali"	57
20:5 - první vzkříšení	57
20:6 - páté blahoslavenství, pro každého, kdo je vzkříšen do TK	57
ŠESTÁ FÁZE DĚJIN LIDSTVA.....	57
"soud", "ohnivé jezero"	57
20:7 - popsáno propuštění satana (svázan po TK)	57
20:8 - podobná situace jako za dnů Antikrista	57
"Jejich počet je jako mořského písku"	58
20:9 - oni vystoupili	58
20:10 - definitivní konec satanův	58
20:11 - poslední soud	58
Čteme o Božím trůnu.....	58
20:12 - čteme o mrtvých.....	58
Proběhne soud.....	58
Je i druhá možnost	58
Další množina informací - "kniha života"	58
20:13 - moře vydalo mrtvé	58
20:14 - vypadá to jako peklo bylo uvrženo do pekla	59
SEDMÁ A POSLEDNÍ FÁZE BUDOUCNOSTI DLE KNIHY ZJ	59
DVACÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA	59
"manželka Beránkova", "nový Jeruzalém"	59
21:1 - hovoříme o věcech, které jsou připraveny pro nás	59
21:2 - "nový Jeruzalém"	60
21:3 - "Boží stánek s lidmi"	60
"Oni budou lid Jeho"	60
21:4 - oproti TK je tady jasná odlišnost	60
21:5-6 - "nové činím všechno"	60
21:8 - nezíská je: zbabělci	60
21:9 - anděl odnáší Jana na vysokou horu.....	60
21:10 - Jan je tam jako pozorovatel	61
21:11 - "průzračný jaspis"	61
21:12-13 - čteme o východu slunce.....	61
21:14 - dvanáct základů.....	61
21:18 - zeď je jako jaspis	61
21:19-20 - základy zdi zčásti (drahokamy) připomínají náprstník velekněze	61
21:21 - zlato je průzračné jako sklo	61
21:22 - Boží a Kristova přítomnost je tím chrámem	61
21:23 - sr. :25,22:5, Iz 60:19-20 - Boží a Kristova přítomnost je světlo místo slunce	62

21:25 - "otevřené brány"	62
21:26 - sr. :Iz 60:5-7, 15-18, 66:10-14	62
21:27 - "Beránkova kniha života"	62
22:1 - "živá voda"	62
22:2 - "ovoce života"	62
22:3 - je zrušena poslední kletba	62
22:4 - služebníci budou vidět Jeho tvář	62
22:5 - Zj. začíná králi a kněžími	62
22:6-7 - "dovětek"	63
22:6 - "Pán Bůh duchů proroků"	63
22:7 - sr.1:3,22:9 - slova knihy Zjevení se mají poslouchat	63
ZÁVĚR - ZJ 22:8-21	63
DVACÁTÁ DRUVÁ KAPITOLA	63
22:10 - Zj. není zapečetěna - mimo10:4	63
22:11 - "ještě" (éti) - znamená buď zvýšení stupně nebo určité prodloužení doby	63
22:12 - Pán Bůh odplatí každému podle skutků	63
22:14 - "kdo činí jeho příkázání" - druhá verze "perou svá roucha"	63
22:15 - čteme o psech	63
22:17 - "darmo"	64
22:18-19 - velmi vážné varování	64
22:20 - Pán Ježíš svědčí	64
DOVĚTEK	64
PODROBNÝ OBSAH	65